

agentschap voor Innovatie
door Wetenschap en Technologie

Activiteitenverslag 2012

Inhoudstafel

IWT - agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie	5
Wat is het IWT?	5
IWT-producten en -diensten.....	5
Voorwoord	7
Samenvatting van het jaarverslag	8
1. Hervorming van de IWT-bedrijfssteun	8
2. Portfolio analyse van bedrijfssteun.....	8
3. Innovatie ten dienste van maatschappelijke uitdagingen.....	8
4. Innovatie-initiatieven van de Vlaamse Regering	9
5. Samenwerking binnen de Vlaamse overheid	9
6. Globaal overzicht van de toegekende steun.....	10
Steun aan O&O-projecten van Vlaamse bedrijven	12
1. Inleiding	12
2. O&O-bedrijfsprojecten	13
3. Kmo-programma.....	14
4. O&O-haalbaarheidsstudies.....	16
5. Samenwerking binnen O&O-bedrijfsprojecten.....	17
6. Internationale samenwerking binnen O&O-bedrijfsprojecten en kmo-projecten...	18
7. Projecten met specifieke beleidsrelevantie en extra steun	20
8. Voorbespreking.....	20
9. Statistisch deel	21
Steun aan strategisch onderzoek	22
1. Inleiding	22
2. Strategisch BasisOnderzoek (SBO).....	22
3. Toegepast BioMedisch Onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM)	24
4. Baekeland-mandaten.....	25
5. Innovatiemandaten (IM)	25
6. Doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek	26
7. Statistisch deel	27
Steun aan Collectief onderzoek en kennisverspreiding	30
1. Inleiding	30
2. Vlaams InnovatieSamenwerkingsverband (VIS)	30
3. TETRA-fonds.....	31
4. Landbouw- of LA-trajecten	32
5. Statistisch deel	33
Ondersteuning van internationale samenwerking	35
1. Inleiding	35
2. Deelname aan internationale programma's	35
2.1 Vlaams Europa Platform en Belgische Europese beleidsvoorbereiding.....	35

2.2 NCP-werking	36
3 Dienstverlening Innovatiepartnering & technologietransfer (Enterprise Europe Network)	37
3.1 Situering.....	37
3.2 Activiteiten en resultaten in 2012	37
4 Financiering van transnationale projecten	38
4.1 Deelname aan netwerken binnen het ERA-NET-schema	38
4.2 Deelname aan Joint Technology Initiatieven, AAL en Eurostars	40
4.3 Deelname in het EUREKA-programma	41
Coördinatie van innovatie-actoren en studie-activiteiten	43
1. Inleiding	43
2. Innovatiecentra: VIS-(sub)Regionale Innovatiestimulering (RIS).....	43
3. Algemene Coördinatie-opdracht innovatie actoren (VIN)	45
4. Diverse vertegenwoordigingen	46
5. Studie-opdrachten en publicaties.....	47
6. Deelname aan internationale beleidsgerichte projecten	48
Initiatieven van de Vlaamse Regering en externe opdrachten	49
1. Inleiding	49
2. Competentiepolen	49
3. MIP2 (Milieu- en energie Innovatie Platform) en vzw I-Cleantech Vlaanderen (ICTV)	55
4. Generaties	56
5. Strategisch Initiatief Materialen (SIM)	56
6. Media Innovatie Centrum (MIX).....	57
7. Centrum voor Medische Innovatie (CMI)	58
8. Transformationeel Geneeskundig Onderzoek (TGO).....	58
9. Proeftuin Elektrische Voertuigen	58
10. Proeftuin Zorginnovatie Vlaanderen	59
11. Actieplan Innovatief Aanbesteden.....	59
12. Call voor Innovatie en Creatieve Industrie (CICI).....	60
13. Diverse evaluaties en doorlichtingen	60
14. Ad-hoc initiatieven	62
Organisatie en werking	66
1. Inleiding	66
2. Externe communicatie	66
3. Financieel verslag.....	67
4. Personeel	72
5. Organisatie-ontwikkeling	78
5.1 Ondernemingsplan 2012	78
6. Monitoring&Analyse	78
7. Deelname aan internationale netwerken - TAFTIE	78
Meer weten?	80

IWT - agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie

Wat is het IWT?

Het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie is een overheidsinstelling opgericht in 1991 door de Vlaamse Regering, voor de ondersteuning van innovatieprojecten in Vlaanderen.

Hiervoor beschikt het IWT over verschillende financieringsinstrumenten waarmee het elk jaar zo'n 300 miljoen euro **financiële steun** verleent, zowel aan bedrijven als aan onderzoeksinstellingen en innovatie-actoren.

Daarnaast is er ook **dienstverlening** aan de Vlaamse bedrijven op het gebied van technologietransfer, partner search, voorbereiding van projecten in Europese programma's, Innovatief Aanbesteden, enz.

Het IWT heeft ook een belangrijke **coördinatieopdracht** die doelt op een hechte samenwerking van alle actoren in Vlaanderen die met innovatie bezig zijn.

Mede door deze activiteiten bouwt het IWT zich uit tot een **kenniscentrum** inzake O&O en innovatie in Vlaanderen.

Tenslotte heeft het IWT een belangrijke taak bij de voorbereiding en het beheer van de innovatie-initiatieven van de Vlaamse Regering.

IWT-producten en -diensten

> Financiële steun

- **Financiële steun aan O&O-projecten van bedrijven**
 - O&O-bedrijfsprojecten en -haalbaarheidsstudies
 - KMO-haalbaarheidsstudies en -innovatieprojecten
 - SPRINT-projecten
 - Baekeland-mandaten (doctoraal)
 - Extra steunvoorwaarden voor: kmo/ko-toeslag, samenwerkingstoeslag, samenwerking internationaal, IE-subsidie
- **Financiële steun aan strategisch-, individueel- en collectief onderzoek**
 - Doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek
 - Innovatiemandaten (post-doc)
 - LandbouwOnderzoek
 - Strategisch BasisOnderzoek
 - TETRA-fonds
 - Toegepast BioMedisch onderzoek
 - Vlaamse InnovatieSamenwerkingsverbanden

> Dienstverlening

- Voorbesprekingen
- Enterprise Europe Network (technologietransfer)
- NCP (ondersteuning deelname internationale programma's)
- Innovatief Aanbesteden
- Innovatiecentra (Regionale InnovatieStimulering)

> Coördinatie van innovatie-actoren

- Internationale netwerken
- Thematische platformen
- Studies
- Vlaams Innovatienetwerk

Voogdijmister

Mevrouw Ingrid Lieten, Vlaams minister van Innovatie,
Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

Raad van bestuur

Voorzitter:

Paul Lagasse

Administrateur-generaal:

Veerle Lories

Leden:

Viviane Camphyn
Koenraad Debackere
Ann Demeulemeester
Marc D'Olieslaeger
Kaat Exterbille
Mehdi Koocheki
Vivi Lombaerts tot februari 2012
Koen Repriels vanaf november 2012
Jeroen Roskams tot september 2012
Hugo Thienpont vanaf november 2012
Jean-Pierre Timmermans
Erik Van Bockstaele
Christine Van Broeckhoven vanaf maart 2012
Bart Van Hooland
Lieva Van Langenhove
Eric Vermeylen
Lode Wyns tot september 2012

Commissarissen van de Vlaamse Regering:

Bart De Caesemaeker tot november 2012
Paul De Hondt
Dominique Verté vanaf december 2012

Waarnemers:

Bernard De Potter
Dirk Van Melkebeke

Directiecomité

Veerle Lories, administrateur-generaal
Tania De Roeck, directeur collectief onderzoek & kennisdiffusie
Maarten Sileghem, directeur strategisch onderzoek & internationalisering
Leo Van de Loock, directeur bedrijfsprojecten
Michel Vandermeulen, directeur HRM & juridische zaken

Voorwoord

Voor het IWT was 2012 een zeer intens maar succesvol jaar : het kmo-programma draaide op volle toeren met een grote diversiteit aan projecten en aanvragers; er was het record aantal aanvragen voor een doctoraatsbeurs en ook al de andere programma's verliepen volgens verwachting.

Hoe belangrijk 2012 geweest is voor het IWT is nog niet helemaal in te schatten. We hebben in 2012 aan heel wat vernieuwingen gewerkt die nu in 2013 en in volgende jaren tot realisatie moeten komen. We denken hierbij in de eerste plaats aan de vernieuwing van de bedrijfssteun die samen met de raad van bestuur werd voorbereid. Om deze vernieuwde aanpak tot een succes te brengen is het noodzakelijk dat we de bedrijven, en zeker deze die nog maar beperkt met IWT vertrouwd zijn, nog beter gaan bereiken. Onder meer het nieuwe Sprint programma zou daarvoor moeten zorgen. In Sprint kunnen ook grotere bedrijven met kleinere innovatieprojecten toegang krijgen tot steunverlening via vereenvoudigde en versnelde procedures.

Ons doel is om bij de steunverlening, nog meer dan in het verleden, voorrang te geven aan projecten die echt een verschil kunnen maken omdat ze van strategisch belang zijn voor de bedrijven en een duidelijke meerwaarde bieden aan Vlaanderen. De concrete impact van IWT steun voor bedrijven en onderzoekers, toonden we afgelopen jaar in een aantal media reportages over succesvolle innovatieprojecten, verspreid via kanaal Z en andere media.

Op vraag van voogdijminister Lieten hebben we in 2012 ook de basis gelegd voor een kader voor projecten met vooral maatschappelijke doelstellingen. Met de start van de Proeftuin Zorginnovatie en de Sociale Innovatiefabriek in 2013 zullen we de werkbaarheid hiervan grondig kunnen testen.

Maar niet alleen voor de subsidieverlening werden in 2012 nieuwe zaken opgezet en voorbereidingen getroffen die hun implementatie in 2013 moeten kennen. In het voorbije jaar hebben we ook een aantal interne projecten op de rails gezet en hebben we heel wat ideeën en voorstellen gegenereerd die nu omgezet moeten worden in de praktijk zodat het IWT, in een steeds veranderende en veeleisende omgeving, als organisatie verder blijft evolueren. De kwaliteit die IWT levert wordt algemeen erkend en sterk geapprecieerd. Het IWT krijgt dan ook steeds meer opdrachten toegewezen. Onze uitdaging is om de werking en dienstverlening verder te verbeteren ook al hebben we beperkte middelen beschikbaar.

Samen met de bedrijven, kenniscentra en onderzoekers willen we verder blijven investeren in de toekomst van Vlaanderen.

Veerle Lories
administrateur-generaal

Paul Lagasse
voorzitter

Samenvatting van het jaarverslag

Een overzicht van de belangrijkste nieuwe opdrachten, beleidsadviezen en hervormingen vindt u hierbij. Tevens vindt u ook een globaal overzicht van de toegekende steun.

1. Hervorming van de IWT-bedrijfssteun

De raad van bestuur van het IWT startte een strategie-oefening met onder meer als doel een vernieuwde aanpak voor te bereiden voor de IWT-bedrijfssteun. De voorstellen tot vernieuwing kwamen tot stand na grondig overleg met de diverse stakeholders.

De doelstelling van de hervorming is de impact van de steunverlening aan bedrijven duurzaam te verhogen en zo bij te dragen tot de verdere ontwikkeling van Vlaanderen als competitieve en aantrekkelijke regio. Concreet is de hervorming gericht op een meer doelgroepgerichte aanpak en de doorvoering van een aantal vereenvoudigingen. Op deze manier willen we het bereik van het IWT verruimen en de samenwerking tussen de bedrijven onderling en met de kennisinstellingen verder stimuleren. De nieuwe aanpak is van kracht vanaf begin 2013 en werd geïntroduceerd bij de bedrijven via een uitgebreide informatieronde in samenwerking met de innovatiecentra.

2. Portfolio analyse van bedrijfssteun

De hervorming van de bedrijfssteun maakte gebruik van enkele recente studies van het IWT. De belangrijkste zijn de impact- en portfolio-analyses die begin 2012 werden gepubliceerd. Deze analyses kwamen tot een aantal opmerkelijke bevindingen. De ruime meerderheid van de bedrijfsprojecten blijkt erin te slagen om hun innovatiedoel te bereiken. En voor meer dan 90% van de O&O-bedrijfsprojecten verwacht men de resultaten economisch te kunnen valoriseren. Globaal verwachten kmo's dat mede dankzij de resultaten van hun innovatieproject hun omzet drastisch zal stijgen, gemiddeld met een bedrag van ca 10 mio euro of bijna 70 x het bedrag van de ontvangen subsidie. In meer dan 70% van de projecten wordt samengewerkt met een onderaannemer, bedrijfspartner of onderzoekspartner. Op deze manier stroomt ook een aanzienlijk deel van de steun door naar onderzoekspartners.

3. Innovatie ten dienste van maatschappelijke uitdagingen

De strategie-oefening van de raad van bestuur richtte zich ook op de verruiming van de mogelijkheden voor projecten met een maatschappelijke finaliteit.

Eén van de centrale aspecten bij de ondersteuning van maatschappelijke projecten is de beoordeling van het valorisatiepotentieel en de potentiële impact van de voorstellen. De werkgroep waaraan naast een aantal leden van de raad van bestuur ook enkele academische experts deelnamen, heeft een generiek kader van criteria geformuleerd om hieraan invulling te geven. Dit brengt drie belangrijke principes samen : het project moet een belangrijk (structureel) maatschappelijk probleem betreffen, het te verwachten resultaat moet vernieuwend zijn en moet potentieel kunnen toegepast worden, ofwel op een marktconforme manier of door inpassing in regulier beleid.

Dit generieke evaluatiekader werd verder uitgewerkt voor de hierboven vermelde proeftuin Zorginnovatieruimte, de Sociale Innovatiefabriek en voor het programma Strategisch Basisonderzoek (SBO)-maatschappelijk.

4. Innovatie-initiatieven van de Vlaamse Regering

Op voorstel van voogdijminister Ingrid Lieten heeft de Vlaamse Regering in 2012 opnieuw diverse innovatie-initiatieven genomen.

Eén van de belangrijke nieuwe initiatieven is de Proeftuin Zorginnovatieruimte die in juli 2012 door de Regering op de rails werd gezet. Het doel van deze Proeftuin is om een test- en experimenteerruimte op te zetten waarin, samen met een testpopulatie van ouderen en mantelzorgers, nieuwe concepten/producten/diensten voor de ouderenzorg ontwikkeld worden. De oproep voor voorstellen, gelanceerd door IWT, heeft heel wat dynamiek in de sector teweeg gebracht. De start van de Proeftuin is voor midden 2013 voorzien. IWT werkte mee aan de voorbereiding van het initiatief en werd gevraagd om over de platformen van de proeftuin een advies te verstrekken en te beslissen over de steunverlening aan de projecten.

Met het nieuwe programma voor Transformationeel Geneeskundig Onderzoek wil de Vlaamse Regering een stimulans geven aan de efficiëntere ontwikkeling van werkzame en betaalbare geneesmiddelen. Bedrijven, kennisinstellingen en klinische centra bundelen hun krachten in samenwerkingsprojecten met zowel een economische als maatschappelijke finaliteit. Het volledige beheer werd toevertrouwd aan het IWT.

Eind 2012 werden na doorlichting door de IWT-staf, door de Vlaamse Regering enkele bestaande competentiepolen en een nieuw initiatief erkend als 'lichte structuur'. Flanders Drive en Flanders Synergy kunnen voor vier jaar hun inspanningen verderzetten om bij te dragen tot innovatie in respectievelijk de automobielandustrie en voor de verdere verspreiding van een vernieuwde arbeidsorganisatie. Met de Sociale Innovatiefabriek wordt een heel nieuw pad ingeslagen en wordt een innovatieplatform opgezet met als doel via sociaal ondernemerschap en sociale innovatie invulling te geven aan maatschappelijke uitdagingen.

De Vlaamse Regering keurde einde 2012 eveneens de opstart goed van het CICI-programma (Call voor Innovatie en Creatieve Industrie). Dit programma moet toelaten een aantal samenwerkingsverbanden op te bouwen, om de brug te maken tussen creatieve industrieën en andere sectoren en het samenwerken van kunstenaars, wetenschappers en ondernemers aan te moedigen. Bedoeling is projecten te ontwikkelen in innovatieve samenwerking tussen creatoren en kennisinstellingen, bedrijven of organisaties. IWT zal samen met Flanders DC instaan voor de implementatie van het programma. Voor IWT ligt de focus op de evaluatie van de voorstellen.

5. Samenwerking binnen de Vlaamse overheid

In het voorbije jaar werd, onder meer in het kader van de ViA-acties Flanders Care en het Nieuw Industrieel beleid, de samenwerking met onze partnerorganisaties binnen de Vlaamse overheid verder versterkt. Het IWT was, onder meer omwille van zijn expertise inzake evaluatie en selectie, nauw betrokken bij diverse oproepen en selecties en werkte mee aan de verdere uitbouw van deze transversale acties.

6. Globaal overzicht van de toegekende steun

Steunvolume in 2012 en evolutie

Tabel 1: Evolutie van de vastleggingen in de periode 2009-2012 (in mln euro)

Programma	2009	2010	2011	2012
O&O-bedrijfsprojecten (incl. KMO)	117,280	104,857	116,213	129,505
VIS en (t.e.m. 2009) universitaire interfacediensten	19,059	18,491	19,916	15,847
Vlaams Innovatie Netwerk (VIN)	0,546	16,500	0,654	0,663
TETRA-fonds	8,899	7,941	8,298	8,451
Doctorale Specialisatiebeurzen (+ Baekeland)	28,790	30,468	32,587	32,465
Innovatiemandaten (vroegere Onderzoeksmandaten)	1,896	2,950	2,178	2,034
Strategisch BasisOnderzoek	38,604	34,840	36,674	39,174
Landbouwkundig Onderzoek	9,594	8,640	10,122	10,122
Toegepast BioMedisch Onderzoek	6,000	5,415	5,415	6,700
<i>Subtotaal</i>	<i>230,668</i>	<i>230,102</i>	<i>232,057</i>	<i>244,961</i>
Initiatieven Vlaamse Regering, incl. innovatieve mediaprojecten	49,693	9,635	59,022	55,158
<i>Subtotaal</i>	<i>280,361</i>	<i>239,737</i>	<i>291,079</i>	<i>294,400</i>
Werkingsmiddelen IWT	15,068	13,464	13,392	14,485
Totaal	295,429	253,201	304,471	308,885

Evolutie van het aantal afgehandelde aanvragen

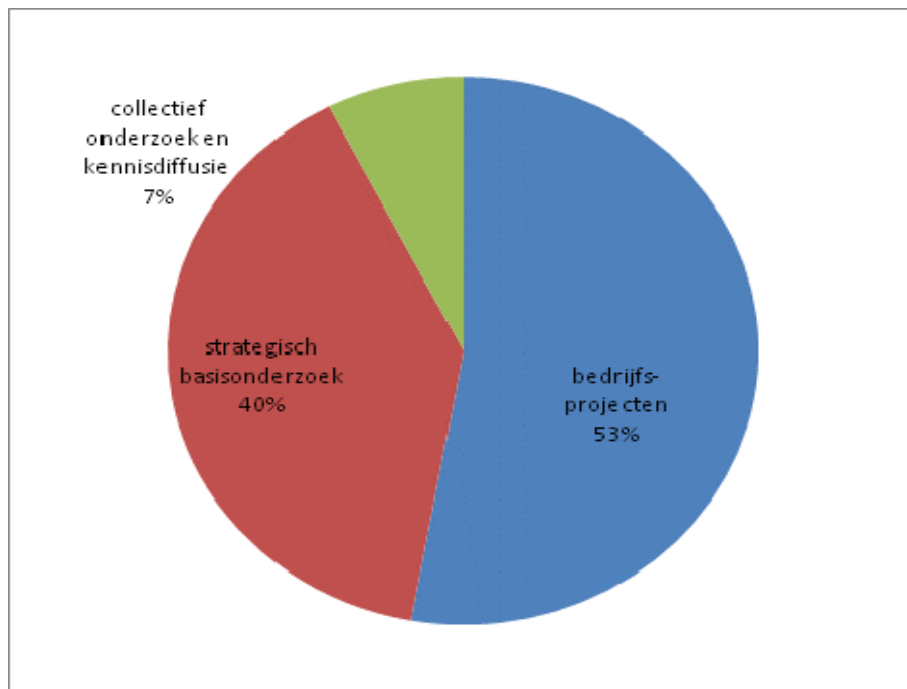
Tabel 2: Aantal afgehandelde steunaanvragen per jaar (evolutie 2004-2012)

Programma	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
O&O-bedrijfsprojecten (incl. kmo-programma)	486	471	460	461	479	611	577	462	529
VIS (en universitaire interfacediensten)	105	72	88	136	135	86	122	51	26
TETRA-fonds	65	62	98	83	63	56	89	68	75
Doctorale Specialisatiebeurzen*	727	716	717	699	575	513	690	662	709
Innovatiemandaten (vroegere Onderzoeksmandaten)	53	71	40	39	43	52	100	36	26
Strategisch Basisonderzoek	65	51	52	43	80	88	81	72	60
Landbouwkundig Onderzoek	73	84	84	63	39	43	38	47	32
Initiatieven van de Vlaamse Regering + e-Media	19	24	24	15	15	11	16	46	69
Toegepast Biomedisch onderzoek	0	0	23	54	47	33	43	42	30
Baekelandmandaten	0	0	0	0	0	69	51	47	36
Innovatief aanbesteden	0	0	0	0	0	1	1	0	7
Diverse	10	13	31	33	0	13	0	0	0
Totaal	1.603	1.564	1.617	1.626	1.476	1.576	1.808	1.533	1.599

* Vanaf 2009 worden de tweede termijn aanvragen niet meer voor een college gebracht. Ze zijn vanaf 2009 niet meer in deze tabel opgenomen.

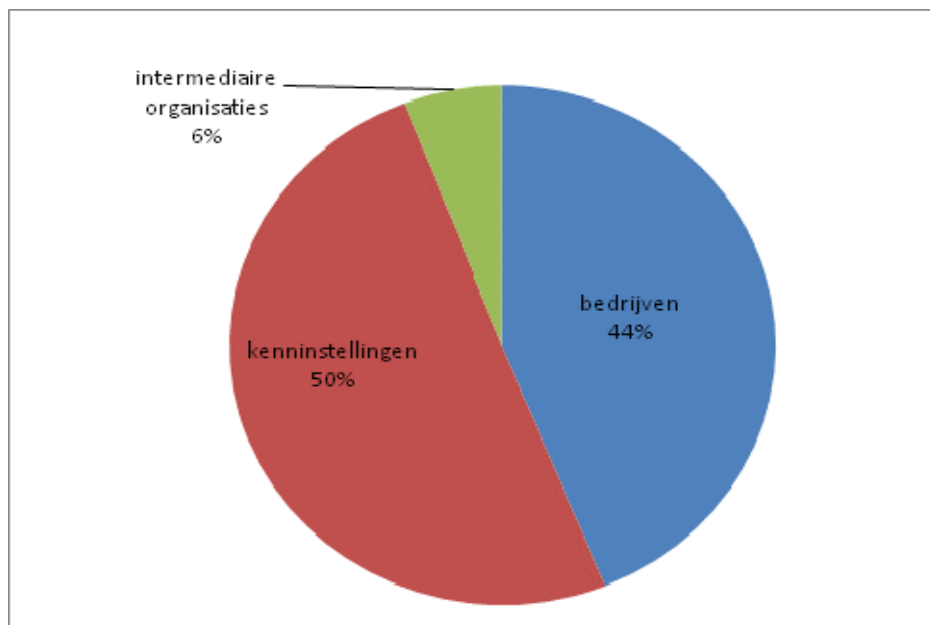
Steunverlening over de actoren en over de verschillende activiteiten

Figuur .3: Verdeling van de steun naar aard van de projectactiviteiten
(IWT-eigen begrotingslijnen)

Figuur 4: Verdeling van de steun over de verschillende actoren (volgens uitvoerder)

(IWT-eigen begrotingslijnen)

Steun aan O&O-projecten van Vlaamse bedrijven

1. Inleiding

IWT-bedrijfssteun omvat subsidies aan onderzoeks-, ontwikkelings- en innovatieprojecten van bedrijven die actief zijn in Vlaanderen. IWT wil hiermee bedrijven ondersteunen die investeren in kennisopbouw voor innovatie en daarvoor risico's nemen. De steun kan toegekend worden aan een project uitgevoerd door één bedrijf, eventueel in samenwerking met onderaannemers en onderzoeksinstellingen. Daarnaast worden via de bedrijfssteun ook veel samenwerkingsprojecten gestart. Dit kan gebeuren tussen bedrijven onderling of tussen bedrijven en onderzoeksinstellingen. In een meer gestructureerde vorm zijn er de ICON-projecten, projecten van interdisciplinair coöperatief onderzoek, waarin wordt samengewerkt tussen bedrijven en onderzoeksgroepen. De IWT-bedrijfssteunregeling wordt verder ook ingezet voor het ondersteunen van bedrijven in internationale samenwerkingsprojecten binnen EUREKA, de ERA-netten, de JTI's en andere initiatieven van de Europese Commissie.

IWT-bedrijfssteun is een horizontale maatregel die openstaat voor alle Vlaamse bedrijven onder gelijke voorwaarden. Voor de kmo's is er een aangepast proces in het kmo-programma. Verder werden onder dezelfde regeling in 2012 ook individuele en gegroepeerde O&O-haalbaarheidsstudies gesteund.

In 2012 werd, mede op basis van de studies gestart in 2011, een grondige oefening over IWT-bedrijfssteun gedaan, onder impuls van de raad van bestuur. Door een werkgroep van de raad met ondersteuning van de staf werd een visietekst uitgewerkt die in juli door de raad werd goedgekeurd. De verdere uitwerking kreeg het fiat van de raad in november en werd bevestigd door de Vlaamse Regering in december.

De belangrijkste elementen hierbij zijn:

- De centrale uitgangspunten van de bedrijfssteun veranderen niet:
 - ✓ Het betreft subsidies aan bedrijven die risicovolle projecten uitvoeren waarin kennis wordt opgebouwd ter ondersteuning van innovatie, die zou moeten leiden tot toegevoegde waarde in Vlaanderen in de vorm van tewerkstelling en investeringen. Maatschappelijke meerwaarde is daarbij een pluspunt.
 - ✓ De steun is open voor alle bedrijven met (toekomstige) activiteiten in Vlaanderen waarin de resultaten van het project worden toegepast.
 - ✓ De regeling is open en horizontaal; er zijn m.a.w. geen sectoren, domeinen of technologieën die een voorkeur krijgen of uitgesloten zijn, met uitzondering van militaire applicaties.
- Binnen deze contouren worden echter wel een aantal belangrijke aanpassingen doorgevoerd, die gegroepeerd kunnen worden onder drie thema's: verdere vereenvoudiging, meer doelgroepgerichte benadering en ondersteuning van samenwerking.
- De verdere vereenvoudiging uit zich in de eerste plaats in de aanpassing van de steunpercentages. Het bestaande systeem met een lagere steun voor projecten die niet behoorden tot bepaalde categorieën zoals automobiel, lucht- en ruimtevaart, samenwerking met onderzoeksinstellingen enz. is afgeschaft, waarbij is teruggekeerd naar een eenvoudig basissteunpercentage. Een tweede belangrijke vereenvoudiging betreft de aanpassingen van de criteria voor de keuze van de te steunen projecten. De hergroepering van deze criteria moet toelaten de evaluatieprocedure en de informatievraag te stroomlijnen. De derde reeks van vereenvoudigingen ligt in het uitvoeren van de procedures zelf, waarbij continu gezocht wordt naar een grotere efficiëntie en een meer beperkte administratieve last voor de aanvragers. Daarbij is er wel voor gekozen om voor elk project de interactie tussen de aanvragers en de IWT-adviseurs te behouden, wat als een sterk punt naar voren komt uit de klantenbevestigingen. Verder blijven steeds de wettelijk vereiste externe deskundigen ingeschakeld.

- In de strategische oefening werden een zestal specifieke doelgroepen geïdentificeerd. De belangrijkste in aantal blijven de innoverende kmo's, die verder speciale aandacht zullen krijgen, met de projecttypes die aangepast zijn aan hun behoeften, binnen het kmo-programma. Voor de grotere projecten worden naast het brede scala van bedrijven met onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten die vallen binnen de algemene regeling, twee specifieke doelgroepen onderscheiden, namelijk de kapitaal- en O&O-intensieve groei-bedrijven en de internationaal opererende bedrijven met permanente researchactiviteiten in Vlaanderen. Een specifieke doelgroep die in de portfolio te weinig aan bod komt maar in de toekomst meer aandacht zal krijgen, zijn de grote bedrijven die vooral qua omvang middelgrote ontwikkelingsprojecten uitvoeren en daarvoor een efficiënte ondersteuning zoeken. Hiervoor worden de sprint-projecten opgezet, die een procedure meer op hun maat inhouden. Tot slot is er nog de groep van bedrijven die zelf minder eigen innovaties doen maar wel een belangrijke schakel in de valorisatieketen zijn. Voor deze bedrijven zullen eerder collectieve ondersteunende projecten worden opgezet, verder uit te werken in 2013. Zoals kort beschreven zal de behandeling van de projecten en bedrijven volgens deze accenten geoptimaliseerd worden, altijd wel binnen hetzelfde algemene kader en volgens dezelfde criteria.
- Voor de individuele O&O-haalbaarheidsstudies voor grote bedrijven kunnen vanaf 2013 geen nieuwe aanvragen worden ingediend. De gegroepeerde O&O-haalbaarheidsstudies worden meer gericht op de bedrijven die een gestructureerd beheer van de innovatie-pipeline willen aanpakken.
- Het stimuleren van samenwerking gebeurt door de verdere ontwikkeling van de mogelijkheden voor Vlaamse en internationale samenwerking, door het geven van extra steunkansen voor projecten met samenwerking in Vlaanderen en door extra steun voor samenwerking tussen meerdere bedrijven.

2. O&O-bedrijfsprojecten

Zoals in het vorige punt uiteengezet, geeft IWT directe steun aan bedrijven actief in Vlaanderen via deze regeling. Het betreft projecten gericht op kennisverwerving via O&O, met het oog op innovatie. De activiteiten worden uitgevoerd door de bedrijven zelf, al dan niet in samenwerking met andere bedrijven in binnen- en buitenland.

De steun aan O&O-bedrijfsprojecten wordt uitgekeerd onder de vorm van een subsidie, waarbij het steunpercentage ligt tussen 25% en 60% van de aanvaardbare kosten, afhankelijk van de aard van het werk (onderzoek of ontwikkeling), het type bedrijf (kmo of niet), het al dan niet samenwerken en het al dan niet voldoen aan specifieke beleidsprioriteiten.

Onder de regeling voor de O&O-bedrijfsprojecten vallen ook de projecten van internationale samenwerking en de ICON-projecten, waarbij intens wordt samengewerkt met onderzoekscentra. Meer uitleg staat verder onder 'samenwerking' en 'internationale samenwerking'.

De aanpassingen die beschreven zijn in de inleiding zullen pas impact hebben vanaf 2013. De hele aanpak in 2012 was dus dezelfde als de vorige jaren.

De belangrijkste kerngetallen zijn:

Tabel 5: Overzicht van alle ingediende en behandelde aanvragen (excl. kmo-programma en O&O-haalbaarheidstudies)

aantal aanvragen in behandeling eind 2011	44	
aantal aanvragen ingediend in 2012	183	
behandeld in 2012	* 186	
<i>waarvan positief beoordeeld</i>		121
<i>waarvan negatief beoordeeld</i>		58
<i>waarvan onontvankelijk of teruggetrokken</i>		7
aantal aanvragen in behandeling eind 2012	41	

** exclusief een project ingediend door IMEC in ENIAC, behandeld volgens de IWT-procedure maar waarbij de toegekende steun aan IMEC gefinancierd wordt op de eigen dotatie van IMEC*

65% van de behandelde aanvragen kreeg steun in 2012. Deze aantallen vertonen geen grote wijzigingen in vergelijking met de twee voorgaande jaren.

Om de beschikbaarheid van middelen over het ganse jaar te garanderen, wordt voor de aanvragen binnen O&O-bedrijfssteun een wachtlijn gehanteerd. De budgettaire ruimte was echter voldoende om de goede projecten te steunen, zodat uiteindelijk slechts 1 project op de wachtlijn dat niet voldoende hoog scoorde niet gesteund werd.

Tabel 6: Overzicht van de gesteunde O&O-bedrijfsprojecten (excl. kmo-programma en O&O-haalbaarheidstudies)*

aantal gesteunde projecten	120
aanvaarde begroting	221.110 keuro
aantal mensmaanden op het project	17.690
toegekende steun	81.689 keuro
gemiddelde toegekende steun per project	679 keuro
gemiddeld steunpercentage	37%

** Voor het ENIAC-project waarbij de Vlaamse steun voor IMEC wordt gefinancierd vanuit de IMEC-begroting, wordt enkel de begroting en de steun van de Vlaamse bedrijfspartner meegerekend. Een ENIAC-project waarbij IMEC optreedt als enige Vlaamse partner en er dus geen IWT-steun is, wordt in zijn geheel niet meegerekend.*

Globaal is t.o.v. 2011 het aantal gesteunde projecten gestegen van 102 naar 120, maar de gemiddelde toegekende steun per project is gedaald zodat de totale toegekende steun voor nieuwe projecten in 2012 ook is afgenomen. De daling die na 2009 is ingezet, is hiermee bestendig in 2012.

Op 3 miljoen euro na werd de toegekende steun onmiddellijk in 2012 vastgelegd. De overige steun zal pas vastgelegd worden na een positieve tussentijdse evaluatie van de projecten. In 2012 werd anderzijds nog 26,5 miljoen euro vastgelegd voor oudere projecten waarvan na tussentijdse evaluatie de verderzetting werd goedgekeurd.

3. Kmo-programma

Met het kmo-programma biedt het IWT kmo's directe financiële steun voor kmo-haalbaarheidsstudies en kmo-innovatieprojecten gericht op de ontwikkeling van innovatieve producten, processen, diensten of concepten. 'Innovatie' is hier te begrijpen als 'een vernieuwing voor de kmo met een duidelijke impact op de bedrijfsactiviteiten'.

Een kmo-haalbaarheidsstudie richt zich op het opbouwen van kennis en beter onderbouwde inzichten over de mogelijkheden en haalbaarheid van een innovatie en het daaropvolgende innovatietraject. Alle kennisverwervende activiteiten die substantieel bijdragen tot de definitie van het innovatietraject komen in aanmerking voor steun. De

kmo kan zelfstandig zorgen voor de kennisopbouw - al dan niet met aanwerving van benodigde competenties - of in samenwerking met onderzoeksinstituten, andere bedrijven of onderaannemers.

Een specifieke vorm van kmo-haikbaarheidsstudies zijn de startersstudies. Hierin kunnen startende en jonge ondernemingen éénmalig een studie uitvoeren met als hoofddoelstelling een globaal ondernemingsplan en businessmodel uit te werken rond de innovatie waarrond men nieuwe bedrijfsactiviteiten wil ontplooiën.

Kmo-innovatieprojecten dragen bij tot het realiseren van een innovatie door de kmo. Dit kan zowel de ontwikkeling van een volledig nieuw of een beduidend vernieuwend (verbeterd) product, proces, dienst of concept omvatten. Daarnaast vereist de beoogde innovatie dat voor de onderneming(en) nieuwe kennis - technologische en/of niet-technologische - wordt opgebouwd en toegepast. Een kmo-innovatieproject kan het logische vervolg zijn op een kmo-haikbaarheidsstudie. Er is evenwel geen enkele verplichting om eerst dergelijke studie uit te voeren.

Ook kan een kmo steun krijgen voor het nemen van intellectuele eigendomsrechten (IE), gericht op de bescherming van de resultaten die in een IWT gesteund project worden behaald.

Eind 2012 werden de bestaande handleiding en het aanvraagdocument voor een kmo-innovatieproject of kmo-haikbaarheidsstudie grondig gereviseerd en verder vereenvoudigd, dit in het kader van de globale herziening van de IWT-bedrijfssteun. Vanaf 2013 worden deze samen met een nieuw veralgemeend IWT-model voor aanvaardbare kosten volop geïmplementeerd, een beperkte overgangperiode in acht nemend. De specifieke modaliteit van kmo-haikbaarheidsstudies ter voorbereiding van een internationaal project wordt daarbij per 1 januari 2013 afgeschaft. Vanaf 2013 wordt ook volledig overgeschakeld op een elektronische indiening van de aanvragen.

Tabel 7: Overzicht van alle ingediende en behandelde aanvragen in het kmo-programma

	kmo-innovatie- projecten	kmo-haikbaar- heidsstudies	aanvullende IE- subsidie	
aantal aanvragen in behandeling eind 2011	50	25	2	
aantal aanvragen ingediend in 2012	195	132	34	
behandeld in 2012	187	114	24	
<i>waarvan positief beoordeeld</i>		<i>134</i>	<i>84</i>	<i>23</i>
<i>waarvan negatief beoordeeld</i>		<i>37</i>	<i>21</i>	<i>1</i>
<i>waarvan onontvankelijk of teruggetrokken</i>		<i>16</i>	<i>9</i>	<i>0</i>
aantal aanvragen in behandeling eind 2012	58	43	12	

74% van de behandelde aanvragen voor de kmo-projecten kreeg steun in 2012. Ten opzichte van 2011 kende het kmo-programma in 2012 terug een belangrijke aangroei in aantal projectaanvragen met circa 25%. Deze groei is er bij alle projecttypes maar in het bijzonder bij de haikbaarheidsstudies en dan vooral bij de startersstudies waarvan in 2012 terug meer dan 50 aanvragen werden ontvangen.

De gevraagde steun is evenredig gestegen tot 36 mln euro (tegenover 29,7 mln in 2011).

Tabel 8: Overzicht van de gesteunde projecten in het kmo-programma

	kmo-innovatie- projecten	kmo-haalbaar- heidsstudies	aanvullende IE- subsidie
aantal gesteunde projecten	134	84	23
aanvaarde begroting	44.648 keuro	5.642 keuro	443 keuro
aantal mensmaanden op het project	4.682 mm	625 mm	NVT
toegekende steun	19.470 keuro	2.821 keuro	208 keuro
gemiddeld steunpercentage	44%	50%	47%

Van de behandelde studies waren er in 2012 40 starterstudies, waarvan er 28 werden goedgekeurd voor een totaal bedrag van 1.253 keuro steun (een toename met bijna 60% t.o.v. het jaar voordien).

Het aantal gesteunde projecten in verhouding tot het aantal besliste projecten blijft zich handhaven rond het gemiddelde van de voorbije jaren. Indien men de IE-subsidie niet meerekent, bedraagt deze verhouding 79%. In 2011 was dit 76%. In de jaren 2007-2010 varieerde dit tussen 73% en 80%.

Voor de kmo-innovatieprojecten die een minder positieve evaluatie kregen, werd ook in 2012 een wachtlijn gehanteerd. Van de twee kmo-innovatieprojecten die op deze wachtlijn terecht kwamen, werd er finaal één gesteund.

De in 2012 ingediende aanvragen waren verdeeld over 310 individuele kmo-aanvragers. Daarvan zijn er 153 "nieuwe klant" te noemen: bedrijven die voor de eerste keer steun voor innovatie aanvroegen bij het IWT. Ongeveer 50% van de aanvragende bedrijven in het kmo-programma zijn dus nieuwe klanten, een hoog cijfer in lijn met voorgaande jaren waar het aandeel nieuwe klanten varieerde tussen de 40 en 50%.

4. O&O-haalbaarheid studies

Vooraleer grote bedrijven een volledig onderzoeks- en ontwikkelingsproject uitvoeren voor een sterk vernieuwend idee met grote onzekerheden en risico's, kunnen ze opteren voor een haalbaarheidsstudie. Bij het begin van een innovatietraject gaat die de haalbaarheid en relevantie van investeringen in onderzoek en ontwikkeling na. Het IWT ondersteunde dergelijke studies ook in 2012.

Een bedrijf kan een individuele haalbaarheidsstudie indienen of opteren voor een gegroepeerde aanvraag. In het laatste geval krijgt het een principiële toezegging voor het uitvoeren van een aantal haalbaarheidsstudies (portfolio), binnen een in het bedrijf bestaande procedure.

In 2012 werd voor de O&O-haalbaarheidsstudies dezelfde aanpak gevolgd als in 2011. Dit betekent dat de belangrijkste kenmerken zijn:

- De behandeling voor de gegroepeerde haalbaarheidsstudies gebeurt in oproepen. In 2012 werd één oproep afgewerkt maar werd geen nieuwe oproep gelanceerd, in afwachting van de bijsturing.
- De looptijd van de portfolio is 2 jaar, met een steun van maximaal 300.000 euro (uitzonderlijk 500.000 euro) per jaar per bedrijf.
- Een duidelijke motivatie voor de additionaliteit van de steun is noodzakelijk.

Voor de individuele O&O-haalbaarheidsstudies veranderde er niets in 2012. In het verlengde van de meer algemene hervormingen van de bedrijfssteun, worden echter in 2013 geen nieuwe aanvragen meer toegelaten.

Tabel 9: Overzicht van alle ingediende en behandelde aanvragen voor O&O-haalbaarheidsstudies

	gegroepeerde haalbaarheids- studies	individuele haalbaarheids- studies	
aantal aanvragen in behandeling eind 2011	7	2	
aantal aanvragen ingediend in 2012	0	16	
behandeld in 2012		7	10
<i>waarvan positief beoordeeld</i>		6	7
<i>waarvan negatief beoordeeld</i>		1	0
<i>waarvan onontvankelijk of teruggetrokken</i>		0	3
aantal aanvragen in behandeling eind 2012	0	6	

Tabel 10: Overzicht van de gesteunde O&O-haalbaarheidstudies

	gegroepeerde haalbaarheids- studies	individuele haalbaarheids- studies
aantal gesteunde projecten	6	7
aanvaarde begroting	6.383 keuro	840 keuro
aantal mensmaanden op het project	143	68
toegekende steun	2.673 keuro	336 keuro
gemiddeld steunpercentage	42%	40%

5. Samenwerking binnen O&O-bedrijfsprojecten

O&O-bedrijfsprojecten bieden ruime mogelijkheden voor samenwerken tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en onderzoeksinstituten. Naast de internationale samenwerking, die verder afzonderlijk wordt behandeld, kan deze samenwerking verschillende vormen aannemen:

- Een onderzoeksinstituut of een bedrijf kan als onderaannemer optreden binnen een O&O-bedrijfsproject. Deze partner wordt niet rechtstreeks gefinancierd, maar zijn kosten zijn wel aanvaardbare kosten in hoofde van de begunstigde.
- Bedrijven kunnen samenwerken als begunstigden in een project.
- Bedrijven kunnen samenwerken met onderzoeksinstituten in zogenaamde ICON-projecten. Dit zijn coöperatieve projecten waarin meerdere bedrijven samenwerken met één of meerdere onderzoeksgroepen ingebed in specifieke onderzoeksorganisaties. De kosten van de onderzoeksgroepen worden gedragen door de specifieke dotatie van de onderzoeksorganisatie en de bedrijven worden gesubsidieerd door het IWT. Het IWT voert voor deze ICON-projecten ook de evaluatie uit ten dienste van de onderzoeksorganisatie, die de oproep lanceert en de projecten ook verder opvolgt.

Ter illustratie kan vermeld worden dat in meer dan 2/3 van de O&O-bedrijfsprojecten formeel met een onderzoeks- of bedrijfspartner wordt samengewerkt.

Voor ICON-projecten werden in 2012 oproepen georganiseerd, door IBBT (iMinds) en het Strategisch Initiatief Materialen (SIM).

Tabel 11: Overzicht van de steun aan ICON-projecten toegezegd in 2012

	aantal gesteunde projecten	toegezegde steun door IWT	aantal door IWT gesteunde bedrijven
IBBT (iMinds)	13	5.264 keuro	33
SIM	3	868 keuro	8

6. Internationale samenwerking binnen O&O-bedrijfsprojecten en kmo-projecten

Internationale samenwerking kan binnen de O&O-bedrijfssteun op verschillende manieren gebeuren:

- Een buitenlandse onderzoekspartner of een buitenlands bedrijf kan als een onderaannemer worden opgenomen in het budget. Deze onderaannemer wordt dus niet rechtstreeks gefinancierd, maar de kosten kunnen wel als aanvaardbare kosten worden opgevoerd door de Vlaamse begunstigden. Voor onderzoeksorganisaties zijn er in principe geen beperkingen. De kosten van buitenlandse bedrijven zijn enkel steunbaar als die bedrijven geen eigen valorisatierationale ontwikkelen.
- Vlaamse bedrijven kunnen altijd ad hoc samenwerken met buitenlandse bedrijven. Hun kosten komen evenwel niet in aanmerking voor IWT-steun.
- Via EUREKA en de samenwerkingsprojecten van de Europese Commissie wordt een meer structurele internationale samenwerking opgezet waarbij bedrijven en onderzoeksorganisaties uit verschillende landen kunnen samenwerken in grensoverschrijdende projecten, met financiering door de betrokken landen en in sommige gevallen cofinanciering vanuit de Commissie.

Zoals de voorgaande jaren, was het IWT erg actief in de internationale netwerken en werden binnen de O&O-bedrijfsprojecten en het kmo-programma projecten gesteund in verschillende programma's.

Het AAL joint programme is een gezamenlijk onderzoeksprogramma dat wordt gefinancierd vanuit de lokale steunprogramma's van een twintigtal lidstaten van de Europese Unie en drie geassocieerde landen, aangevuld met steun vanuit de Europese Commissie. Het programma steunt specifiek onderzoeksprojecten die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van oudere mensen en dit door middel van het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT). De inspanningen in 2011 en 2012 om het programma in Vlaanderen meer bekendheid te geven, hebben vruchten afgeworpen. In 2012 werd aan 6 projecten steun toegekend. Eind 2012 waren nog een aantal projecten uit de oproep 2012 in behandeling.

De Joint Technology Initiatives (JTI) van de Europese Commissie zijn grote onderzoeksprogramma's waarbij via een specifieke organisatie steun wordt toegekend aan grote projecten. De steun wordt bijeengebracht door de Europese Commissie en de betrokken lidstaten. Vlaanderen is actief in ARTEMIS (embedded software) en ENIAC (nano-elektronica). ARTEMIS en ENIAC houden redelijk goed stand. In ENIAC werd ook een belangrijke bijdrage geleverd tot cofinanciering via ENIAC gekoppeld aan middelen uit de dotatie van IMEC.

EUROSTARS is een Europees innovatieprogramma dat werd opgezet door EUREKA in samenwerking met de Europese Commissie. De doelgroep voor EUROSTARS zijn O&O-uitvoerende kmo's. EUROSTARS gaat uit van het 'bottom-up' principe: kmo's aan het stuur, kleine consortia, en marktgeoriënteerde projecten in thema's die de kmo's zelf bepalen. In 2012 werden 9 O&O-bedrijfsprojecten gesteund, wat een sterke groei t.o.v de vorige jaren.

EUREKA is een in 1985 gestart intergouvernamenteel initiatief ter bevordering van de competitiviteit van de Europese industrie via innovatie. EUREKA ontplooit hiertoe activiteiten die internationale projectmatige samenwerking bij marktgericht industrieel Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) moeten stimuleren en vergemakkelijken. Het EUREKA netwerk omvat 38 landen en de Europese Unie. Het netwerk heeft geen eigen middelen voor projectfinanciering, maar speelt een katalytische rol door de projectvoorstellen aan een internationale kwaliteitscontrole te onderwerpen en aan de geschikt bevonden projecten het internationaal erkend EUREKA-label toe te kennen. Wanneer de projectpartners overheidsfinanciering beogen, dan kunnen zij terecht bij de eigen nationale of regionale overheden, dit echter op basis van de aldaar in voege zijnde programma's en procedures.

In de bottom up aanpak van EUREKA werden in 2012 4 projecten gesteund.

De meeste steun in EUREKA loopt echter nog steeds over de zgn. clusters, waar leidende Europese bedrijven samenwerken in grote, transnationale projecten. ITEA 2 (Information Technology for European Advancement 2) is een EUREKA-cluster die zich toespitst op het ondersteunen en stimuleren van competentie in de ontwikkeling van software-intensieve systemen. Het ITEA-programma werd voorgesteld door tien leidende bedrijven voor wie softwaretechnologie een kerncompetentie is bij het ontwikkelen van nieuwe producten. ITEA 2 is de opvolger van ITEA. In 2012 werden 4 projecten gesteund. CATRENE is de EUREKA-cluster voor nano-elektronica en de opvolger van MEDEA. In CATRENE werden in 2012 2 projecten gesteund. Er werd ook 1 project gesteund in de EUREKA-clusters EURIPIDES waar IWT eveneens in participeert.

Het IWT participeerde in 2012 aan verschillende ERA-netten. Er werd via bedrijfssteun steun verleend in 5 netwerken: ERA-SME voor kmo's, Crosstextnet voor textiel, OLAE+ voor organic large area electronics, ERA-IB voor de industriële biotechnologie en ETB voor diverse vormen van biotechnologie.

Tabel 12: Overzicht van de O&O-bedrijfsprojecten en kmo-projecten opgenomen in internationale samenwerking

	aantal projecten	toegekende steun (IWT-budget) in keuro	aantal Vlaamse partners betrokken
EUREKA-projecten			
<i>O&O-bedrijfsprojecten bottom up</i>	4	1.873	8
<i>projecten in de cluster ITEA2</i>	4	5.697	12
<i>projecten in de cluster CATRENE</i>	2	767	2
<i>projecten in de cluster EURIPIDES</i>	1	509	1
Joint Technology Initiatives			
<i>projecten in JTI ENIAC</i>	3	3.978	6
<i>projecten in JTI ARTEMIS</i>	4	1.191	3
ERA-netten			
<i>projecten in ERA-SME</i>	1	250	3
<i>projecten in Crosstextnet</i>	3	369	7
<i>projecten in ERA IB</i>	1	893	2
<i>projecten in ETB</i>	1	342	2
<i>projecten in OLAE+</i>	1	198	4
EUROSTARS (art.185)	*9	1.910	10
AAL (art.185)	6	1.059	11

* 2 aanvragen ingetrokken na de goedkeuring

De cofinanciering via de Europese fondsen voor Vlaamse bedrijven binnen ENIAC, ARTEMIS, AAL, OLAE+ en Artemis bedraagt circa 4,9 miljoen euro. Daarnaast wordt vanuit ENIAC nog eens circa 6 miljoen ingebracht in projecten waarbij IMEC optreedt als partner en waarvan de Vlaamse steun wordt gefinancierd vanuit de eigen IMEC-dotatie.

7. Projecten met specifieke beleidsrelevantie en extra steun

Naast de voordelen qua procedure in het kmo-programma genieten de kmo's van een hoger steunpercentage. Voor kleine ondernemingen (tot 50 werknemers) is dat 20% extra, voor middelgrote ondernemingen 10%. Alle kmo's in het kmo-programma genieten vanzelfsprekend van die steun.

Als het berekende steunpercentage voor een project minder dan 25% bedraagt, dan wordt het opgehoogd tot 25%. Deze zogenaamde overgangssteun werd in 2012 toegekend aan 15 ontwikkelingsprojecten van grote bedrijven.

Verder wordt 10% extra steun toegekend voor projecten die tegemoet komen aan een beleidsprioriteit. In 2012 kwamen daarvoor vijf thema's in aanmerking, dezelfde als de voorgaande jaren. Deze aanpak wordt niet meer gehanteerd vanaf 2013.

Tabel 13: Extra steun voor O&O-bedrijfsprojecten met beleidsprioriteit

	aantal projecten	totale steunbedrag
DTO (duurzame technologische ontwikkeling)	23	11.326 keuro
lucht- en ruimtevaart	0	0 keuro
automobielsector	6	7.990 keuro
samenwerking met onderzoekscentra	28	20.688 keuro
AAL	6	1.059 keuro

Met het totale steunbedrag wordt hier de totale steun voor het project bedoeld, zowel de basissteun als de extra steun wegens de beleidsprioriteit.

8. Voorbespreking

Het infoloket van het IWT coördineert de vragen die gesteld worden met betrekking tot de steunmaatregelen van het IWT, meer specifiek deze die bedoeld zijn voor een breed industrieel spectrum, nl. het KMO-programma en de O&O-bedrijfssubsidies (waarvan de belangrijkste vragen gebundeld worden en te vinden zijn op de website onder de FAQ's).

Het infoloket organiseert ook voorbesprekingen ten behoeve van potentiële steun-aanvragers. Bij de voorbesprekingen worden door een adviseur van het IWT aan een potentiële aanvrager van een projectvoorstel, nadere toelichtingen gegeven over de procedurele aspecten van een aanvraag en de behandelingsprocedure. Er kan van gedachten gewisseld worden over de inhoud van een naderhand op te stellen projectvoorstel, over het best passende IWT-projecttype, over samenwerking met externe kenniscentra, enz. Deze voorbesprekingen zijn steeds vrijblijvend en engageren noch het IWT noch de aanvrager. In 2012 gingen er een 200-tal voorbesprekingen bij het IWT door.

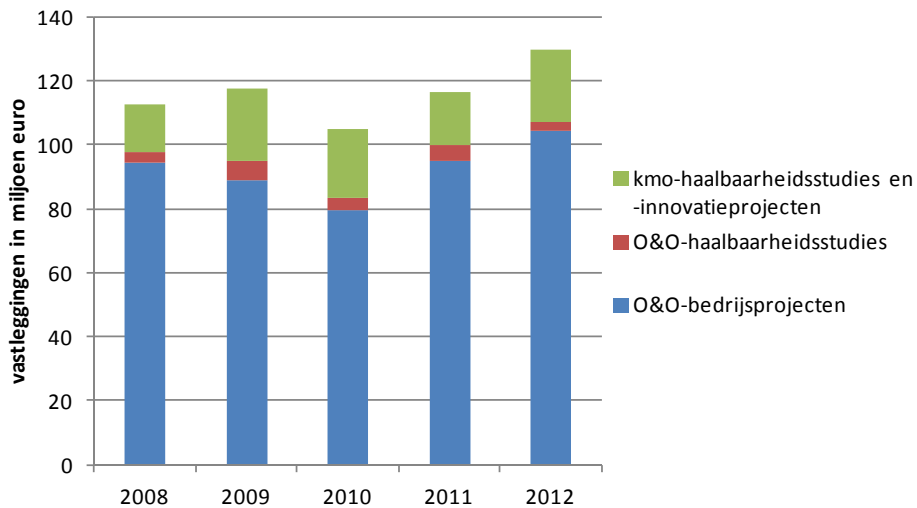
De informatieverstrekking door het infoloket geschiedt steeds buiten het behandelings-traject van steunaanvragen. Voor dossiers die in evaluatie zijn of voor gesteunde projecten tijdens de projectopvolging, verzorgt de behandelende adviseur de communicatie met de aanvrager.

Belangrijk hierbij is te vermelden dat de Innovatiecentra in de vijf provincies een belangrijke rol vervullen naar het helpen van bedrijven met hun aanvragen.

9. Statistisch deel

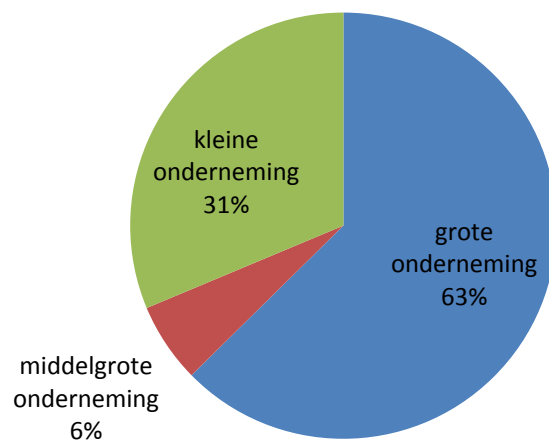
De totale vastgelegde steun voor bedrijfsprojecten (incl. O&O-haalbaarheidsstudies en kmo-programma) evolueert als volgt:

Figuur 14: Vastgelegde steun voor bedrijfsprojecten

Kmo's krijgen 37% van de steun, grote ondernemingen 63%. Dit is een beperkte toename voor de kmo's, maar blijft in lijn met de gebruikelijke verdeling van grosso modo 1/3 van de steun voor kmo's en 2/3 van de steun voor grote bedrijven. In totaal werd in 2012 steun toegekend aan 426 ondernemingen, waarvan er 216 zeker de 5 voorgaande jaren geen steun kregen.

Figuur 15: Aandeel in bedrijfssteun

Steun aan strategisch onderzoek

1. Inleiding

Naast de steun aan projecten geïnitieerd door de bedrijven, heeft het IWT een aantal steunmaatregelen die eerder gericht zijn op het verhogen van kennis bij kennisinstellingen, maar steeds met een vooruitzicht voor economische of maatschappelijk toepassingen op termijn.

Diverse programma's werden recent gereorganiseerd om de valorisatiegerichtheid te versterken en de wisselwerking met toekomstige gebruikers zoals bedrijven en maatschappelijke actoren te versterken.

Het programma Strategisch BasisOnderzoek (SBO) voorziet steun voor onderzoeksprojecten die vernieuwend en risicovol zijn maar een vooruitzicht bieden voor economische of maatschappelijke toepassingen op termijn. Het programma heeft een grondige hervorming achter de rug in de periode 2008-2010. De nadruk lag op de doelmatigheid in functie van de doelstellingen en op een versterkte samenwerking tussen kennisinstellingen en toekomstige gebruikers zoals bedrijven in de verschillende stadia van projectindiening tot valorisatie. Als een logische verderzetting van deze versterkte samenwerking werd in 2012 de mogelijkheid geïntroduceerd voor een facultatieve financiële inbreng door de bedrijven (gebruikers). Hiernaast werd de eerste sessie van een grondige monitoring opgestart van de afgeronde projecten. Deze oefening wordt verdergezet in 2013.

In 2012 werd een effectenmeting uitgevoerd voor het maatschappelijk luik van het SBO programma. Deze studie geeft een globaal positief beeld naar de procedure, effecten en doelmatigheid. De studie geeft evenwel ook aanbevelingen naar de versterking van de interactie met de maatschappelijke gebruikers en een actievere rol van IWT in het natraject. Deze aspecten zullen de nodige aandacht krijgen in 2013.

Het IWT biedt naast steun aan projecten ook financiële ondersteuning voor mandaten. Dit omvat de doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van strategisch basisonderzoek. Hiernaast zijn er ook baekelandmandaten die zich richten op een nauwe samenwerking met een individueel bedrijf dat instaat voor cofinanciering en verantwoordelijk is voor de strategische oriëntatie van het project naar valorisatie. In 2012 werden modaliteiten uitgewerkt voor ondersteuning van internationale mobiliteit bij deze mandaten. Dit zal in 2013 geïmplementeerd worden in de steuntoekenning.

De mandaten voor postdoctorale onderzoekers werden grondig hervormd in 2011 met de opstart van de innovatiemandaten die, net zoals de Baekelandmandaten, een nauwe samenwerking voorzien met een bedrijf dat instaat voor cofinanciering. Om de stap vanuit de universiteit naar zo'n positie vlot te laten verlopen kunnen de mandatarissen eerst een voortraject doorlopen aan de universiteit met IWT financiering zonder de noodzaak voor bedrijfsfinanciering. Dit programma werd met succes uitgerold in 2012.

2. Strategisch BasisOnderzoek (SBO)

Het programma Strategisch BasisOnderzoek (SBO) voorziet steun voor onderzoeksprojecten die vernieuwend en risicovol zijn maar een vooruitzicht bieden voor economische of maatschappelijke toepassingen op termijn.

Het doel van het programma Strategisch BasisOnderzoek is bij te dragen tot nieuwe ideeën en concepten, die de basis kunnen vormen voor een nieuwe generatie producten, processen of diensten.

Strategisch basisonderzoek omvat enerzijds een economisch programmadeel, waarbij het einddoel economische valorisatie is. De resultaten hiervan worden overgedragen aan

bedrijven. Anderzijds omvat het ook een maatschappelijk programmadeel, waarbij het einddoel maatschappelijk gebruik is; de resultaten worden overgedragen aan maatschappelijke gebruikers.

De voorhanden budgettaire enveloppe voor het SBO-kanaal in 2012 bedroeg 39,174 miljoen euro. De participatie van het IWT aan gemeenschappelijke oproepen voor projectvoorstellen in het kader van ERA-NET-activiteiten heeft in 2012 niet geresulteerd in een budgettair engagement ten laste van dit SBO-budget.

Het SBO-evaluatieproces bestaat uit twee selectierondes. Het aantal behandelde projectvoorstellen van de SBO-oproep 2011-2012 wordt gegeven in de volgende tabel.

Tabel 16: Aantal behandelde projectvoorstellen van de SBO-oproep 2011-2012

SBO-oproep 2011-2012	aantal ingediende projectvoorstellen	behouden in tweede ronde	Selectiebeslissing rvb	Aangevraagde steun (in €)	Toegekende steun (in €)
SBO-economisch	35	19	11+1	87,4	27,517
SBO-maatschappelijk	24	7	5	61,1	11,657
Totaal	59	26	16	148,5	39,174

Meer informatie omtrent het SBO-programma kan teruggevonden worden op de IWT-website.

In 2011 werd een monitoring systeem uitgewerkt voor het SBO-kanaal. Dit is gebaseerd op een bevraging van de projectleiders. In 2012 werd dit monitoringsysteem voor de eerste maal toegepast op een portfolio van 59 projectvoorstellen waarvoor de einddatum tot minder dan 3 jaar verstreken is. Dit betrof 37 projecten met een primaire economische finaliteit en 22 projecten met een primaire maatschappelijke finaliteit. De bekomen outputgegevens worden benut door het IWT voor:

1. Het uitvoeren van algemene portfolio-analyses op programmaniveau
2. Het uitvoeren van meer interpretatieve deelanalyses per wetenschapsdomein en/of toepassingssector om patronen en trends te achterhalen (cfr. beleidsmatige discussies rond "slimme specialisatie")
3. Het resultaatgericht monitoren van de individuele projecten
4. Als vertrekgegevens voor de periodieke effectmetingen in het kader van de uitvoering van de beheersovereenkomst. Dit gebeurt door externe consulents volgens een werkwijze waarbij ook het toepassingsveld wordt betrokken, zoals het geval was bij de reeds uitgevoerde effectmetingen van het economisch en het maatschappelijk programmadeel in resp. 2007 en 2012.

Zoals hierboven reeds vermeld werd in 2012 een effectmeting van het maatschappelijk programmadeel van het SBO-programma uitgevoerd door Technopolis Amsterdam. Het eindrapport werd op 22 juni 2012 opgeleverd aan het IWT. Aansluitend werd dit rapport breed verspreid naar het betrokken werkveld en tevens publiek ter beschikking gesteld op de IWT-website. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn:

- Het SBO-programma wordt globaal vrij positief geëvalueerd waarbij de doelstellingen grotendeels behaald worden en dit met een vrij lage IWT-beheerskost in vergelijking met soortgelijke buitenlandse initiatieven.
- Uit het rapport volgen twee belangrijke aandachtspunten. Ten eerste werd in het IWT-instrumentenmix een hiaat vastgesteld tussen de bekomen strategische SBO-projectresultaten en de opstart van verdere ontwikkelings- en implementatieactiviteiten in het maatschappelijk werkveld. Ten tweede wordt aanbevolen om meer aandacht te besteden aan de coaching en de begeleiding van de projectuitvoerders, met name in de vroege fase bij de genese van de projectvoorstellen en ná het einde van het SBO-project met het oog op de opstart van verdere vervolgotrajecten met maatschappelijke actoren. In samenhang hiermee wordt

ook aanbevolen om de outputmonitoring van de SBO-projecten verder te operationaliseren.

In interactie met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk werkveld werd overleg gevoerd om bij de interpretatie van de beoordelingscriteria optimaal rekening te houden met de eigenheid van de maatschappelijke finaliteiten. De mogelijke aanpassing aan het IWT-instrumentarium om het hiaat te ondervangen tussen het einde van het SBO-project en het verdere ontwikkelings- en implementatie-trajecten bij maatschappelijke actoren wordt in 2013 behandeld.

3. Toegepast Biomedisch Onderzoek met een primair Maatschappelijke finaliteit (TBM)

Het TBM-programma richt zich op een niche binnen het biomedisch onderzoek: het vergevorderd toepassingsgedreven onderzoek met een uitgesproken maatschappelijke toepasbaarheid, waarin de industrie niet of slechts beperkt geïnteresseerd is. Mogelijke oorzaken voor de beperkte industriële interesse zijn moeilijke octrooierbaarheid, kleine patiëntenpopulaties of patiëntspecifieke behandelingen die geen gestandaardiseerde aanpak toelaten.

De financieringsmogelijkheden voor dit type onderzoek zijn beperkt. De industrie is immers niet geïnteresseerd en de overheidssubsidiekanalen zijn voornamelijk op fundamenteel & basisonderzoek of toegepast onderzoek met industriële finaliteit gericht. Hierdoor raken potentiële nieuwe behandelingen, specifieke preventieve maatregelen of diagnostica niet tot bij de patiënt.

Het TBM-programma wil op lange termijn tot de implementatie van nieuwe therapieën, specifieke preventieve maatregelen en diagnosetechnieken bijdragen en beoogt zo een verbetering van de Vlaamse volksgezondheid en het patiëntenwelzijn.

Het programma staat open voor alle Vlaamse non-profit O&O actoren (universiteiten, ziekenhuizen, hogescholen, onderzoeksinstellingen). Gezien de focus van het programma is het evenwel een vereiste dat er in een consortium van aanvragers minstens één Vlaams ziekenhuis opgenomen is. Het steunpercentage bedraagt 100%.

Op 21 juni 2011 werd de zesde oproep (2011-2012) van het TBM-programma gelanceerd. Voor deze oproep was een totaal budget van € 6,7 miljoen beschikbaar. Er werden 31 projectvoorstellen ingediend voor een totale begroting van ca. € 21.5 miljoen. Finaal werden 9 projecten positief beslist, waarvan 8 volledig gesteund konden worden. Eén project werd slechts gedeeltelijk gesteund.

Tabel 17: TBM budgetlijn oproep 2011-2012

	aantal ingediende projectvoorstellen	globaal aangevraagde steun (in euro)	aantal gesteunde projecten binnen voorhanden budget	globaal toegekende steun (in euro)
TBM-oproep 2011-2012	31	21.529.902	9	6.700.000

Meer informatie omtrent het TBM-programma kan teruggevonden worden op de IWT-website.

4. Baekeland-mandaten

Met Baekeland-mandaten wil het IWT individuele onderzoekers de kans bieden een doctoraat uit te voeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. We voorzien in cofinanciering van de personeels- en werkingskosten die gepaard gaan met de projectuitvoering.

Bij het Baekeland-mandaat is enerzijds een Vlaams bedrijf betrokken; het bedrijf bepaalt de strategische oriëntatie van het project en zorgt voor cofinanciering. Anderzijds staat een Vlaamse universiteit in voor de begeleiding naar en de toekenning van een doctoraat volgens de gangbare kwaliteitsnormen. Ook andere kennisinstellingen - strategische onderzoekscentra, onderzoeksinstituten, hogescholen, enz. - kunnen optreden als gastinstelling voor de doctorandus, indien zij samenwerken met een promotor verbonden aan een Vlaamse universiteit.

De mandataris kan zowel werknemer zijn van het bedrijf als van de universiteit of kennisinstelling. De regeling staat open voor alle kandidaten, alle nationaliteiten en alle diploma's die door de onderwijsinstelling worden toegelaten tot een doctoraatsstudie. Het bedrijf - dat een samenwerkingsovereenkomst afsluit met de kennisinstelling - treedt op als de hoofdaanvrager naar het IWT. Na goedkeuring wordt aan het bedrijf projectmatige steun toegekend. De werkzaamheden kunnen plaatsgrijpen bij zowel de kennisinstelling als het bedrijf.

Binnen het Baekeland-programma wordt de mobiliteit van de onderzoeker gestimuleerd, niet alleen tussen de academische en bedrijfswereld, maar ook de internationale mobiliteit. Om zowel 'incoming mobility' als 'outgoing mobility' te stimuleren, werden in 2012 een aantal initiatieven uitgewerkt. Zo werden de handleiding en aanvraagformulieren in het Engels beschikbaar gesteld op de website, en werden de modaliteiten uitgewerkt voor de aanvraag van een reiskrediet voor langdurige studieverblijven in het buitenland.

Tabel 18: Baekeland-oproep 2012

	aantal ingediende en geëvalueerde projectvoorstellen	globaal aangevraagde steun (in euro)	aantal gesteunde projecten binnen voorhanden budget	globaal toegekende steun (in euro)
Baekeland-oproep 2012	36	7.108.966,66	20	4.228.179,36

Deze projecten werden aangevraagd door 35 verschillende bedrijven, waarvan 16 kleine en middelgrote ondernemingen. Meer informatie over het programma kunt u vinden op de IWT-website.

5. Innovatiemandaten (IM)

In 2011 werd de 1ste oproep gelanceerd voor indiening van projectvoorstellen voor een innovatiemandaat (IM). De IWT-Innovatiemandaten (IM) zijn een nieuw steuninstrument voor postdoctorale onderzoekers die verder basisonderzoek willen uitvoeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, met het oog op een transfer van resultaten naar hetzij een bestaand bedrijf, hetzij een nieuw op te richten spin-off bedrijf met een industriële activiteit in Vlaanderen.

Ten opzichte van het vroegere OZM-steunkanaal wordt meer nadruk gelegd op de betrokkenheid van een of meerdere bedrijven tijdens de uitvoering van het onderzoeksproject en op de economische valorisatie van het onderzoek. Vanwege de sterkere verankering met het Vlaamse bedrijfsleven werden alle beperkingen naar kandidaat-mandataris toe opgeheven, m.a.w. het IM-steunkanaal staat open voor kandidaten van alle nationaliteiten, alle leeftijden en uit alle wetenschapsdomeinen, voor

zover ze houder zijn van een doctoraatsdiploma (of dit binnen de zes maanden zullen behalen).

Er zijn 2 types innovatiemandaten: spin-off mandaten waarin de voorbereiding op de oprichting van een spin-off bedrijf beoogd wordt en mandaten waarbij samengewerkt wordt met een bestaand bedrijf. Voor deze laatste mandaten kan in 2 fasen gewerkt worden: men kan in uitzonderlijke gevallen starten met een voortraject van maximaal 12 maanden (fase 1) waarin verder onderzoek uitgevoerd wordt om de toepasbaarheid van resultaten in bedrijfscontext te beoordelen (haalbaarheid van transfer van resultaten). Vervolgens wordt in de 2de fase steun gegeven aan een bedrijf (of meerdere) bedrijven onder het O&O-besluit, en wordt het model van Baekeland-mandaten gehanteerd. Bij wijze van overgangsmaatregel wordt voorzien dat lopende OZM-projecten éénmalig kunnen verlengd worden door middel van een fase 2 IM, m.a.w. onmiddellijk door een bedrijf aangevraagd dat het IM-project cofinanciert.

Net zoals voor het Baekeland-programma, werden in 2012 de handleiding en alle aanvraagformulieren in het Engels beschikbaar gesteld op de iwt-website.

Tabel 19: Innovatiemandaten 2012

	aantal ingediende en geëvalueerde projectvoorstellen	globaal aangevraagde steun (in euro)	aantal gesteunde projecten binnen voorhanden budget	globaal toegekende steun (in euro)
Spin-off mandaten	10	2.475.730,59	4	919.729,86
Fase 1	11	1.263.694,68	6	651.583,68
Fase 2	3	383.602,95	1	146.467,35
Fase 2 (vervolg Fase 1)	2	228.011,44	2	228.011,44
Totaal	26	4.351.039,66	13	1.945.792,33

Meer informatie over het programma kan men vinden op de IWT-website.

6. Doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek

Het IWT kent jaarlijks ongeveer 200 doctoraatsbeurzen toe aan jonge wetenschappers. Hun proefschrift behandelt een onderwerp van strategisch basisonderzoek en dient een economische finaliteit te hebben: het moet potentieel hebben voor toepassingen bij specifieke bedrijven, bij een collectief van bedrijven of een sector, of het heeft een ruime aansluiting bij de zes strategische VRWI-clusters.

Een IWT-doctoraatsbeurs van strategisch basisonderzoek is samengesteld uit twee termijnen van twee jaar. Het doctoraatsonderzoek gebeurt onder wetenschappelijke begeleiding van een promotor verbonden aan een Vlaamse universiteit, maar kan evenwel uitgevoerd worden in een Vlaamse hogeschool of een wetenschappelijke instelling, mits instemming van de wetenschappelijke promotor en goedkeuring van het IWT.

Een beurs 1^e termijn wordt toegekend na een strenge selectie waarbij de kandidaat zijn/haar projectvoorstel verdedigt voor een mondeling college van deskundigen. De beoordeling gebeurt op basis van 3 criteria: kandidaat, project en toepassingsmogelijkheden. De toekenning van een beurs 2^e termijn is afhankelijk van de vooruitgang van het geplande onderzoek. De evaluatie baseert zich voornamelijk op het advies van de promotor.

Het netto beursbedrag bedraagt 2042,00 euro per maand (inclusief doctoraatspremie) voor de 1^e termijn en 2130,54 euro per maand (inclusief doctoraatspremie) voor de 2^e termijn.

Gekoppeld aan de beurs wordt aan elke kandidaat een bench-fee ter beschikking gesteld. Het bedrag van de bench-fee werd vastgelegd op 3.718,44 euro per jaar.

In 2012 werden 709 aanvragen voor een doctoraatsbeurs ontvangen. Hiervan waren 699 dossiers ontvankelijk. Elf kandidaten hebben hun beursaanvraag ingetrokken voor of na de mondelinge verdediging.

Aan 200 aanvragers werd een beurs toegekend. De slaagkans bedroeg dus 29%.

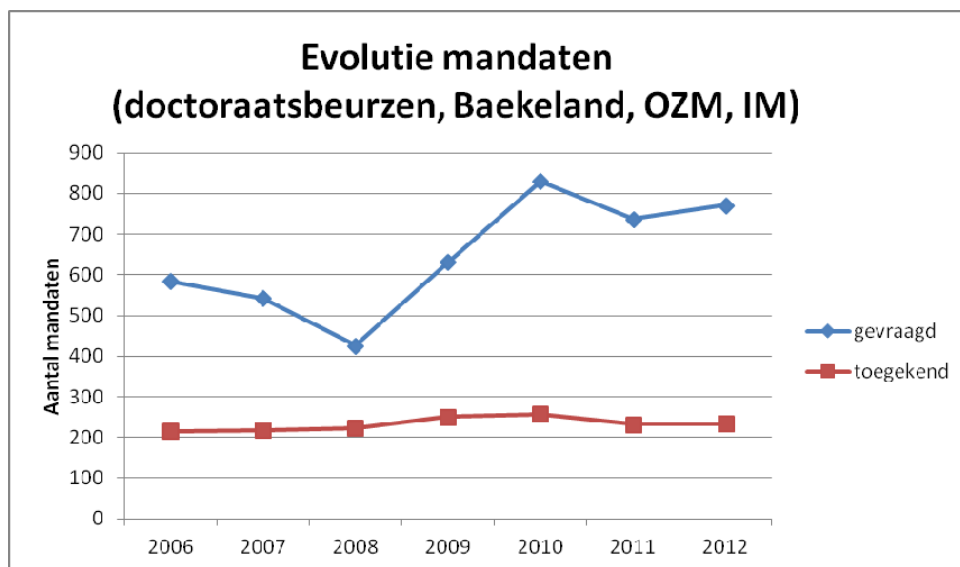
Er waren 41 aanvragers uit de humane wetenschappen dit is een belangrijke stijging t.o.v. de voorgaande jaren. Dit betekent dat zij langzaam de weg vinden naar het SB-beursprogramma.

De globale stijging van het aantal aanvragen is te wijten aan het stijgend aantal aanvragers met een hogeschooldiploma (15 meer), met een buitenlands diploma (14 meer) en aanvragers uit de humane wetenschappen (9 meer)

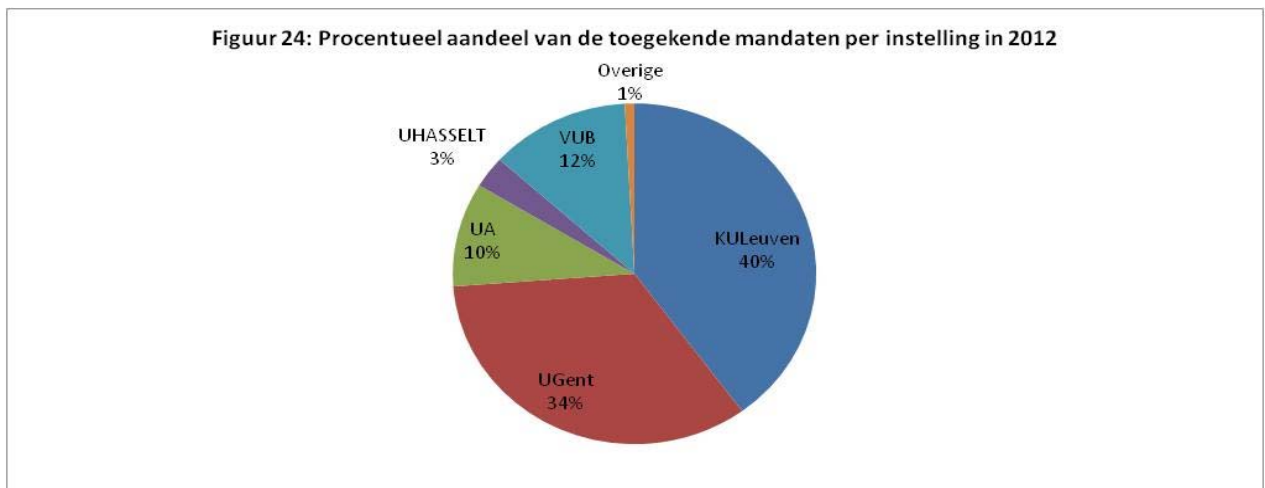
Meer informatie over het programma is te vinden op de IWT-website.

7. Statistisch deel

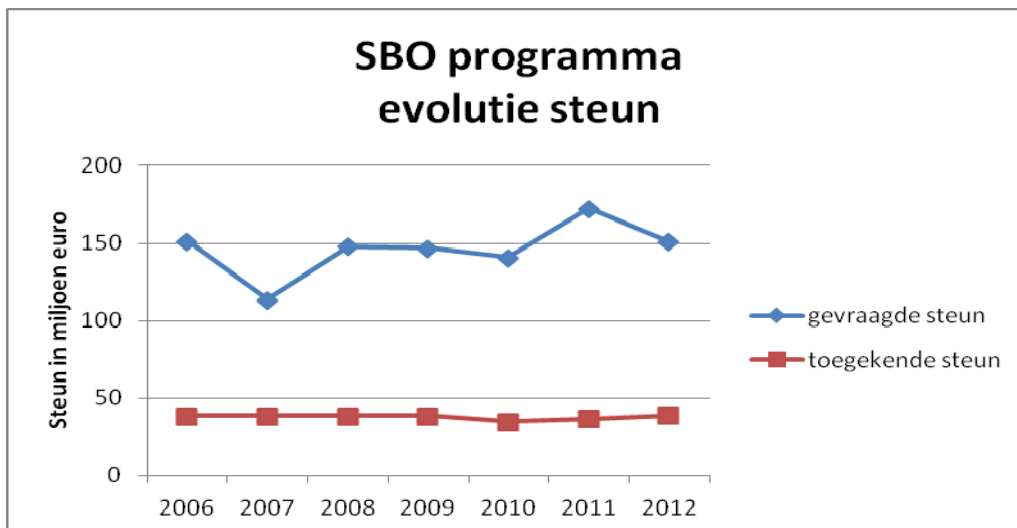
Figuur 20: Evolutie mandaten doctoraatsbeurzen, Baekeland, onderzoeksmandaten en innovatiemandaten

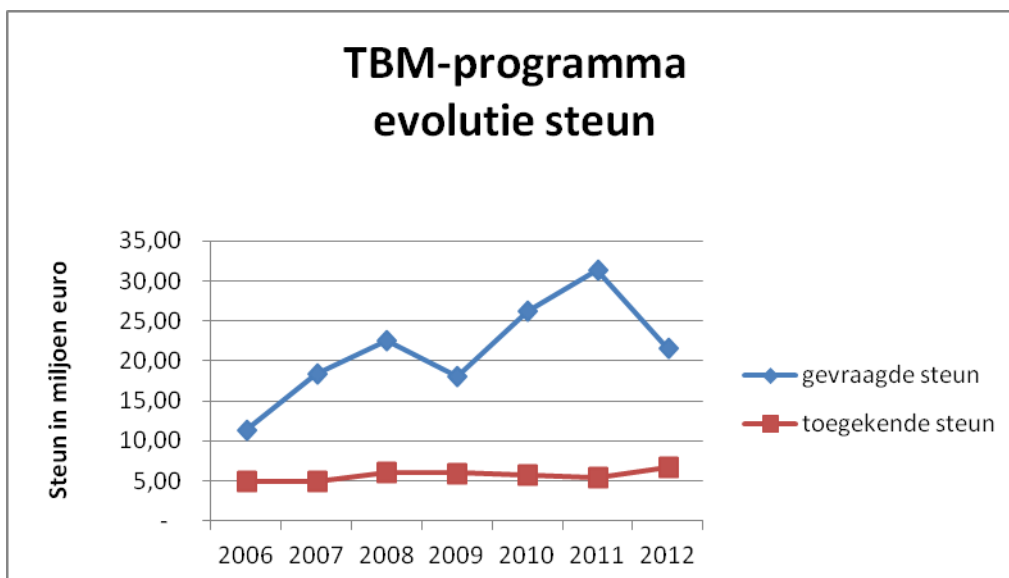
Figuur 21: Aandeel mandaten - alle types over de universiteiten 2012

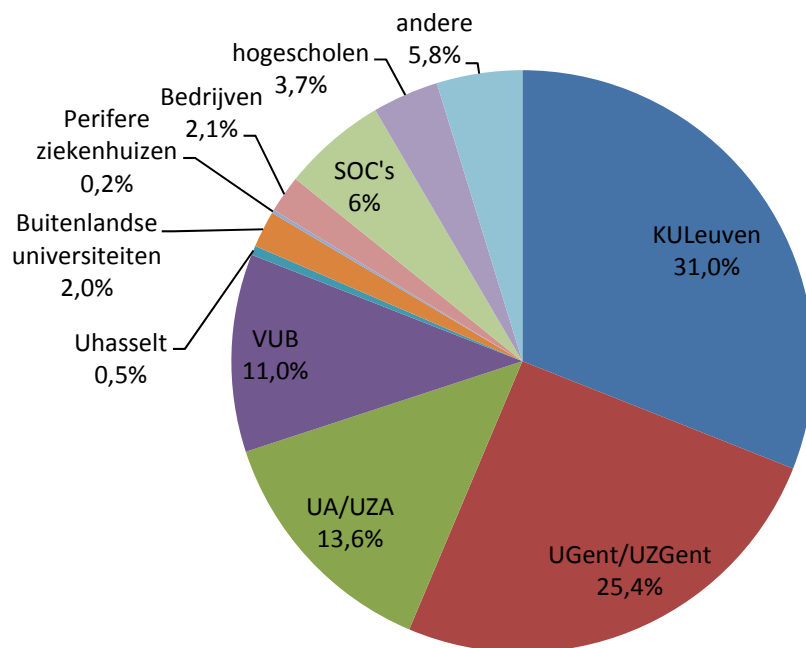
Figuur 22: Evolutie SBO-steun tussen 2006 en 2012

Figuur 23: Evolutie TBM-steun tussen 2006 en 2012

Figuur 24: Verdeling van de totale toegekende steun (SBO & TBM) over de entiteiten in 2012

Steun aan Collectief onderzoek en kennisverspreiding

1. Inleiding

Projecten collectief onderzoek en kennisverspreiding zijn erop gericht om een ruime groep van bedrijven een stap vooruit te laten zetten qua innovatie. Deze projecten zijn belangrijk als onderdeel van een uitgebalanceerd innovatiesysteem. Ze stimuleren samenwerking tussen bedrijven onderling en met kennisinstellingen. Ze zorgen dat ook minder O&O-intensieve bedrijven mee de innovatietrein kunnen nemen.

Hierna volgt meer toelichting over de verschillende oproepen die werden afgerond in 2012. Meer informatie over de goedgekeurde projecten is terug te vinden via de site van het innovatienetwerk.

Er werden in 2012 ook nieuwe oproepen opengesteld voor Tetra, VIS-trajecten en landbouw-trajecten. In 2012 werd door IWT een nieuw kostenmodel ontwikkeld. De VIS- en landbouwtrajecten ingediend eind 2012 zijn de eerste projecttypes waarvoor het nieuwe model toegepast wordt. Er werd in 2012 geen oproep VIS-haikbaarheidsstudies opengesteld.

2. Vlaams Innovatie Samenwerkingsverband (VIS)

a) VIS-trajecten

De belangrijkste doelstelling van de VIS-trajecten is om vanuit een concrete probleemstelling of vraaggedreven opportuniteit van een collectief van bedrijven, innovatieve oplossingen aan te bieden die op korte termijn toepasbaar zijn bij een ruime doelgroep van bedrijven en resulteren in zichtbare veranderingen met een duidelijke (economische) meerwaarde voor de doelgroep. De doelgroep van een VIS-traject zijn in eerste instantie kmo's, hoewel ook grote (al dan niet O&O-intensieve) bedrijven een rol kunnen spelen in een VIS-traject. De doelstelling van VIS-trajecten is dat zij een belangrijke toegevoegde waarde leveren zowel op het gebied van innovatiecapaciteit als op economisch vlak en dit voor een ruime doelgroep. Kenmerkend voor een VIS-traject is dat men het volledige traject van kennisverwerving tot kennisgebruik kan integreren in één project.

In 2011 werd de tweede oproep voor projectaanvragen in het kader van VIS-trajecten opengesteld. In de 2de oproep voor VIS-trajecten werden 20 projectaanvragen ingediend. De totale gevraagde begroting voor deze projectvoorstellen bedroeg 41 MEUR, de gevraagde subsidie ca. 33 MEUR (80%). Rekening houdend met de beoordelingen van de projecten, werden 10 projecten, voor steun geselecteerd voor een steunbedrag van 13,7 MEUR.

De slaagkans voor een project ligt bij deze 2de oproep op 50%. De verhouding tussen de toegekende en de totale gevraagde subsidie ligt op ca. 42%. De verhouding tussen de toegekende/gevraagde subsidie voor de goedgekeurde projectvoorstellen ligt op 83%. In alle gesteunde projecten wordt samengewerkt.

Tabel 25: Aanvragen en gesteunde VIS-trajecten

	aantal aanvragen ingediend	gevraagde subsidie	aantal projecten gesteund	goedgekeurde subsidie
VIS-TR 2 ^{de} oproep	20	33 MEUR	10	13,7 MEUR

In juli 2012 werd de derde oproep VIS-trajecten gelanceerd voor projecten (oproep 2012-2013) met als uiterste indiendatum 28 november 2012. Een beslissing over de selectie van de projectvoorstellen wordt genomen in maart 2013.

b) VIS-haikbaarheidsStudies (VIS-HS)

In het interactieproces tussen kenniscentra, bedrijven, federaties en organisaties moeten heel wat drempels genomen worden vooraleer een gemeenschappelijk strategisch project tot stand komt. Afstemming van de onderlinge samenwerking, afbakening van de doelgroep, bepaling van de juiste strategie, de in te zetten instrumenten, VIS-haikbaarheidsstudies richten zich op het uitwerken van een strategie die een vraaggedreven visie op innovatie voor de doelgroepbedrijven moet mogelijk maken. Op deze manier positioneert de haikbaarheidsstudie zich aan de voorzijde van het innovatieproces. VIS-HS worden ingediend door een VIS.

Een VIS-HS ondersteunt het proces voor het uitwerken van een concreet plan van aanpak op basis van een reeds gedefinieerde visie. Het toekomstproject dat voorbereid wordt in het plan van aanpak, is onduidelijk bij aanvang van de planopmaak en kan een combinatie zijn van diverse projecten die al dan niet subsidieerbaar zijn. Ook een toekomstproject dat gebruik maakt van de bouwblokkenaanpak behoort tot de mogelijkheden.

In 2012 werd geen oproep VIS-HS georganiseerd.

3. TETRA-fonds

De doelstelling van TETRA is het stimuleren van kennisoverdracht tussen hogescholen/universiteiten en ondernemingen. Hierbij wordt (wetenschappelijke) basiskennis vertaald naar concrete, bruikbare concepten en toepassingen. Bij de uitvoering van de projecten wordt gestreefd naar interactie tussen deze partijen. Op deze manier kunnen de hogescholen en universiteiten hun onderwijs en dienstverlening beter afstemmen op bedrijven en social profit ondernemingen. De projecten zijn collectief en worden begeleid door een groep van potentiële gebruikers. Deze ondernemingen staan samen in voor 7,5% cofinanciering van de projecten.

In het najaar van 2011 werd een analyse gemaakt van het TETRA-programma. Hieruit volgden een aantal hervormingen, opgenomen in de modaliteiten van de oproep 2011-2012. Er werd vastgesteld dat in deze oproep veel meer projecten ingediend werden met een gemengd karakter (mix van typisch technologisch onderzoek en onderzoek vanuit de sociale, humane en economische wetenschappen). Alhoewel dit vroeger ook mogelijk was, lijkt het alsof er door de communicatie rond de verruiming meer projecten van dit type ingediend zijn.

Het extra benadrukken dat TETRA ook mikt op social profitondernemingen als doelgroep en niet enkel op kmo's uit de profitsector, heeft ertoe geleid dat er meer projecten ingediend werden waarbij de social profit expliciet deelneemt als lid van de gebruikersgroep. Dit is zeker voelbaar in de voorbereidingsprojecten.

Het aantal voorbereidingsprojecten is bovendien aanzienlijk gestegen t.o.v. de vorige oproepjaren. De onderzoekers vanuit de professionele bacheloropleidingen vinden hiermee hun weg naar TETRA.

Voor 2012 bedraagt de enveloppe 8,454 MEUR. Een deel hiervan wordt gereserveerd voor de oproepen in het kader van CORNET. In totaal werden 25 nieuwe TETRA projectvoorstellen en 4 voorbereidingsprojecten goedgekeurd in 2012. Daarnaast werden 7 projecten goedgekeurd in het kader van CORNET, hiervan zijn er 4 projecten die een internationale uitbreiding zijn van een TETRA project dat eerder goedgekeurd werd (ofwel in een vorig oproepjaar, ofwel in juni 2012) en waarvoor een extra budget en/of extra projectperiode aangevraagd werd.

Tabel 26: Aanvragen en gesteunde projecten in TETRA

	aantal aanvragen ingediend	gevraagde subsidie	aantal projecten gesteund	goedgekeurde subsidie
TETRA 2jr	64	21,2 MEUR in totaal	28 (+4*)	8,454 MEUR in totaal
TETRA 1jr voorbereiding	11		4	

* internationale uitbreiding van een eerder goedgekeurd project (CORNET)

4. Landbouw- of LA-trajecten

In 2011 werd het programma LandbouwOnderzoek hervormd. In nauw overleg met de sector en met insteek vanuit een grondige portfolio-analyse van het programma werden de krijtlijnen van de oproep 2011-2012 uitgetekend.

De nieuwe Landbouw- of LA-trajecten hebben als doel vanuit een concrete probleemstelling of vraaggedreven opportuniteit van een collectief van bedrijven, innovatieve oplossingen aan te bieden die op relatief korte termijn toepasbaar zijn en die resulteren in zichtbare veranderingen met een duidelijke (economische) meerwaarde voor de ruime doelgroep. De doelgroep van de LA-trajecten zijn in eerste instantie de land- en tuinbouwbedrijven uit de primaire sector. De primaire producenten zijn echter sterk afhankelijk van andere actoren in de agrovoedingsketen. Om samenwerking over de sectoren heen en met aanverwante kennis/technologiedomeinen te stimuleren, is in de mogelijkheid voorzien om bedrijven uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie te betrekken bij LA-trajecten. Verschillende vormen van samenwerking/interactie met bedrijven in de keten zijn mogelijk, maar moeten een duidelijk toegevoegde waarde leveren.

LA-trajecten kunnen een duur hebben van minimaal 2 tot maximaal 6 jaar. De projecten worden uitgevoerd door onderzoeksgroepen van Vlaamse universiteiten en hogescholen, onderzoeksinstituten en erkende praktijkcentra. Om de interactie met de doelgroep te stimuleren dient een functionele gebruikersgroep opgericht te worden. Het subsidiepercentage bedraagt 90% van de aanvaarde projectkosten. De cofinanciering van de resterende 10% van het budget gebeurt via bijdragen van de doelgroepbedrijven.

Voor de oproep 2011-2012 was een budgettaire enveloppe beschikbaar van 10,1 MEUR. Van dit bedrag diende een belangrijk deel (3,4 MEUR) voorbehouden te worden voor de verlenging van lopende projecten LandbouwOnderzoek in 2012. Het volume aan beschikbare middelen voor de financiering van nieuwe LA-trajecten bedroeg bijgevolg circa 6,7 MEUR. Naar de toekomst zullen de 'uitgestelde' vastleggingen zoveel mogelijk afgebouwd worden.

Tabel 27: Aanvragen versus goedgekeurde Landbouwtrajecten (2012)

	Aantal aanvragen ingediend	Gevraagde subsidie	Aantal projecten gesteund	Toegekende subsidie
Oproep LA-trajecten	32	27,2 MEUR	10	8,5 MEUR

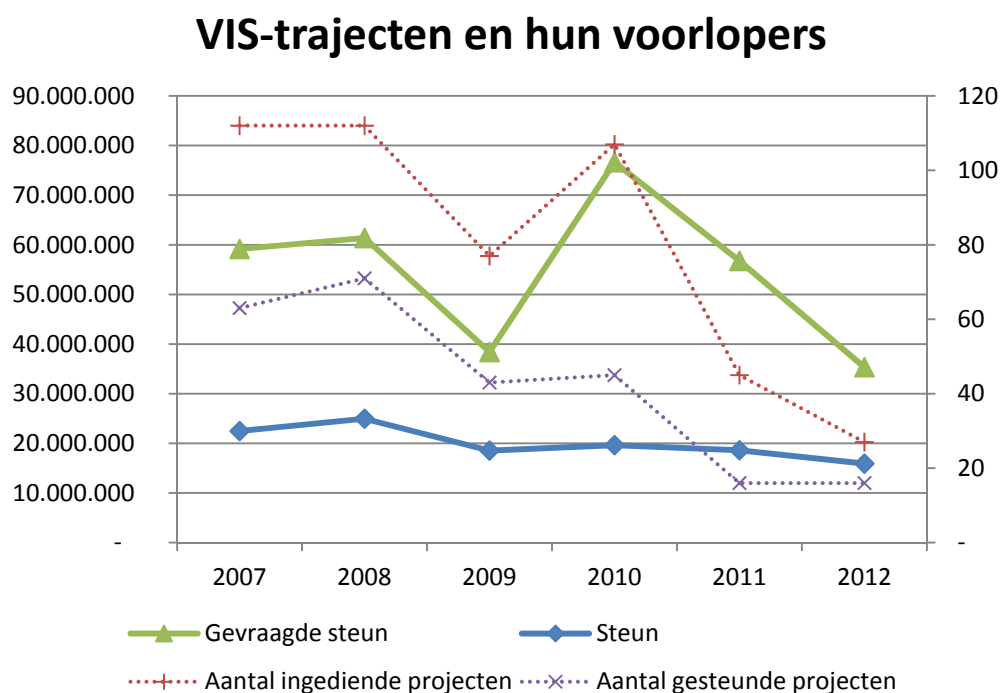
Er werden 32 projectaanvragen ingediend voor een totaal aan gevraagde subsidie van 27,2 MEUR. Op basis van de evaluatie van de projectvoorstellen werden 10 projecten weerhouden voor een totaal van 8,5 MEUR toegekende subsidie, waarvan 6,7 MEUR is vastgelegd in 2012.

De slaagkans voor een project lag bij deze oproep op 31%. De verhouding tussen de toegekende en de gevraagde subsidie lag eveneens op 31%. Van de 10 gesteunde projecten zijn er 8 duidelijk gericht op duurzame technologische ontwikkeling, en sluiten er 9 aan bij één of meerdere prioriteiten van het beleidsdomein landbouw en visserij.

De 2de oproep LA-trajecten werd opengesteld in juli 2012. Om de timing van de evaluatie- en selectieprocedure van de LA-trajecten maximaal te kunnen afstemmen op deze van de VIS-trajecten werd de doorlooptijd, van de indiening tot de beslissing over de selectie van de projectvoorstellen, ingekort tot 75 werkdagen.

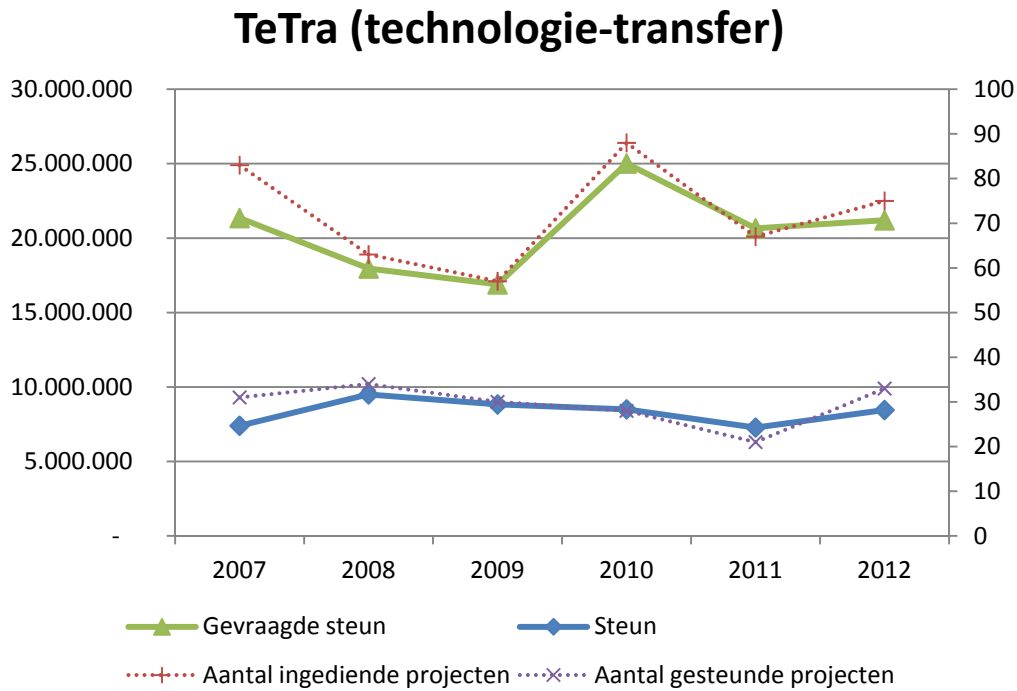
5. Statistisch deel

Figuur 28: Evolutie VIS-projecten

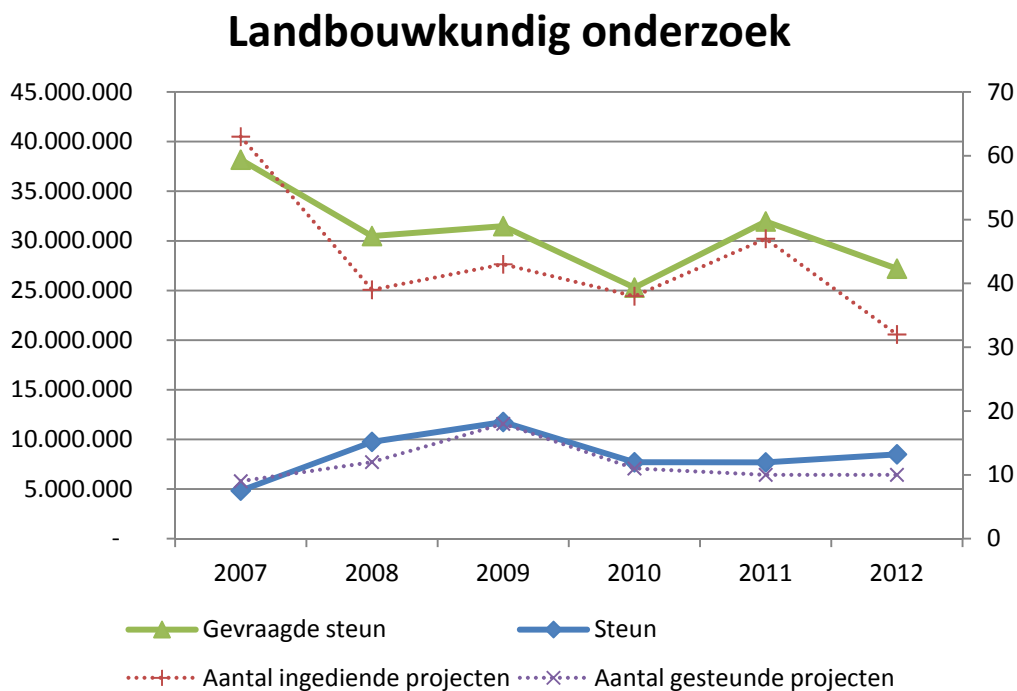
Het aantal ingediende projecten ligt sinds de lancering van de VIS-trajecten merkkelijk lager dan voordien. De VIS-portfolio in 2012 bestond uit VIS-trajecten en projecten collectief onderzoek ingediend in ERA-net context (CORNET).

Figuur 29: Evolutie Tetra-projecten

Het aantal ingediende projecten stijgt lichtjes in 2012. Het aantal gesubsidieerde projecten is vrij stabiel, gezien het vaste bedrag aan beschikbare subsidies.

Figuur 30: Evolutie Landbouwprojecten

Historisch gezien werden projecten landbouwonderzoek beslist in 2 biënnales. Dit zorgde voor vrij grote schommelingen in de jaarlijkst toegekende subsidies. Sinds 2010 worden maatregelen genomen om deze schommelingen te beperken.

Ondersteuning van internationale samenwerking

1. Inleiding

Het IWT heeft als missie om activiteiten te ondersteunen die gericht zijn op innovatie in Vlaanderen. Door de globalisering van de economie en de toenemende mondialisering in het algemeen hebben diverse vormen van internationale samenwerking een stijgend belang in het innovatieproces. Daarom heeft het IWT ook aandacht aan internationale samenwerkingen.

Om dit verder uit te bouwen heeft de raad van bestuur in september 2011 zijn goedkeuring gehecht aan een visietekst internationale samenwerking. Hiermee beschikt IWT over een strategie voor de komende jaren waarbij de operationele activiteiten hier stapsgewijze op afgestemd zullen worden.

In 2012 werd aandacht geschonken aan de integratie van de IWT steunprogramma's in diverse Europese netwerken. Voor de lopende schema's zoals ERA, JTI enz. wordt deelgenomen met de bestaande IWT programma's waarbij voor elk netwerk een deelbudget geormerkt wordt en vervolgens afspraken gemaakt worden met de internationale partners naar selectiviteit en proces. In 2012 lag de nadruk op een beheerssysteem om de inzet van het budget vanuit diverse bestaand programma's in een groot aantal netwerken beheersbaar te houden. Dit laat toe om maximaal mee te werken binnen de bestaande netwerkschema's.

Hiernaast werden in 2012 de eerste stappen gezet voor een heroriëntatie van de dienstverlening en om, ook voor de steunverlening, in de toekomst in te kunnen spelen op de wijzigende omgeving met de start van Horizon 2020.

2. Deelname aan internationale programma's

2.1 Vlaams Europa Platform en Belgische Europese bel ei dsvoorberei di ng

In 2002 werd het Vlaams Contactpunt Europese Programma's (VCP) opgezet als een coördinatiestructuur waarin de activiteiten rond Europese onderzoek- en innovatieprogramma's van EWI en het IWT werden gecoördineerd. Het IWT werd door de EC erkend als National Contact Point (NCP) organisatie voor Vlaanderen voor het Europese kaderprogramma.

Om op Vlaams niveau de bestaande middelen efficiënter in te zetten en de activiteiten beter af te stemmen werd in 2010 beslist om het VCP uit te breiden naar het Vlaams Europa Platform, waarin alle organisaties die actief zijn rond Europese programma's met betrekking tot onderzoek en innovatie vertegenwoordigd zijn (o.a. FWO, EU-cellen universiteiten, VLEVA, Agentschap Ondernemen, vertegenwoordigers bedrijven, ...).

Het IWT neemt deel aan de werking van de vier operationele werkgroepen van het Vlaams Europa Platform: Coördinatie Vlaamse deelname, Internationale samenwerkingsinitiatieven (o.a. gezamenlijke programmering), Onderzoeksinfrastructuur en Euraxess (mobiliteit onderzoekers). In de werkgroep "Coördinatie Vlaamse deelname", die door het IWT wordt voorgezeten, werd informatie uitgewisseld over de respectievelijke activiteiten en werden er afspraken gemaakt voor een betere samenwerking tussen de verschillende actoren, o.a. op het vlak van informatiedoorstroming en communicatie. Daarnaast werd samen met de werkgroep "Internationale samenwerkingsinitiatieven", gewerkt aan een Vlaamse standpuntbepaling over het Horizon 2020 programma en de bijhorende Regels voor deelname. Dit Vlaamse standpunt rond Horizon 2020 werd door de vertegenwoordigers van IWT in de Commissie Internationale Samenwerking (C.I.S.) gebruikt bij de besluitvorming rond het Belgische standpunt over Horizon 2020. In het kader van de C.I.S. werd in 2012 op vraag van de

Interministeriële Conferentie voor Wetenschapsbeleid een werkgroep opgericht rond intra-Belgische Gezamenlijke Programmering. Deze werkgroep heeft als doelstelling om de onderzoek- en innovatiefinancierende organisaties van België samen te brengen om de modaliteiten van hun programma's onderling af te stemmen zodat de financiering van gezamenlijke intra-Belgische projecten efficiënter kan gebeuren. Deze werkgroep wordt voorgezeten door het IWT.

2.2 NCP-werking

In 2012 werd een bedrag van 0,405 mln. EUR voorzien voor de NCP-werking van het IWT. Dit budget dient voor de uitvoering van een actieplan (goedgekeurd door de Vlaamse Regering in 2007) via de financiering van 3 VTE adviseurs en bijhorende werkmiddelen (incl. onderhoud website www.europrogs.be).

In dit kader werd in 2012 door het IWT (NCP) voor de ondersteuning van de Vlaamse deelnemers naast het blijvend beschikbaar stellen van gerichte informatie via de website ook aan individuele kandidaat-deelnemers informatie (aantal vragen voor informatie: 271), gespecialiseerd advies (aantal: 150) en projectbegeleiding (aantal: 63) verschaft. De informatieverspreiding is niet beperkt tot het kaderprogramma maar bevat ook informatie over CIP (Competitiveness and Innovation Programme), EUREKA, gezamenlijke oproepen in het kader van de ERA-Netten, artikel 185 (AAL, EUROSTARS), de Joint Technology Initiatives, zoals Artemis, Eniac en IMI en de Joint Programming Initiatieven (JPI) zoals de JPI Neurodegeneratieve Aandoeningen.

Bijzondere aandacht werd gegeven aan de KMO's door hen te sensibiliseren, te informeren, te trainen en te begeleiden bij het genereren van projectvoorstellen. Rond de eerder ontwikkelde gebruikersgids "Europese onderzoeksprogramma's, ook voor mij?" werden in 2012 twee trainingssessies, specifiek voor KMO's georganiseerd. Hieraan namen ook vertegenwoordigers van de innovatiecentra en uit de hogescholen deel. Daarnaast werden in samenwerking met de Innovatiecentra, Vlewa, VOKA, Unizo, ILVO, VLIZ, VITO en het Proefcentrum Fruit informatiesessies (aantal: 9) georganiseerd, specifiek gericht naar bedrijven, en KMO's en/of IWT-klienten in het bijzonder. Hierbij werden telkens de mogelijkheden van verschillende financieringskanalen voor projecten in internationaal samenwerkingsverband toegelicht, en dus niet alleen het Kaderprogramma, maar ook o.a. EUREKA, EUROSTARS, ERA-netten, Joint Technology Initiatives en zelfs IWT-financiering. De laatste jaren wordt meer en meer de nadruk gelegd op deze oriënterende benadering waarbij de Vlaamse actoren, en IWT-klienten in het bijzonder, vanuit hun specifieke noden georiënteerd en begeleid worden naar het voor hen meest gepaste financieringskanaal. Dit sluit aan bij de internationalisatie strategie van het IWT (cfr. IWT-visietekst internationale samenwerking, 2011). Hierin werd gesteld hoe IWT internationale samenwerking zal aanmoedigen via het inzetten van de steunprogramma's beheerd door IWT en via sensibilisering en stimulering voor participatie in Europese programma's; dit laatste omvat zowel de programma's gefinancierd door de Europese Commissie als de Europese programma's waarin IWT zelf optreedt als financierende entiteit.

In 2012 werd in dit verband ook aandacht besteed aan een verbeterde dienstverlening rond Europese projecten via een integratie van de dienstverlening rond kennis- en technologieoverdracht (o.a. in het kader van het E.E.N.-project) en de NCP-dienstverlening.

3 Dienstverlening Innovatiepartnering & technologie transfer (Enterprise Europe Network)

3.1 Situering

Het IWT biedt dienstverlening en ondersteuning aan bedrijven (kmo's in het bijzonder) en onderzoeksinstellingen voor transnationale technologie transfer en innovatiepartnering, met als doel:

- het aanwenden van buitenlandse kennis en technologieën voor eigen innovatietrajecten;
- Vlaamse kennis en innovaties te valoriseren in een internationale context.

De dienstverlening streeft naar transnationale innovatiepartnerships met Vlaamse partners. De samenwerking kan commercieel en/of technologiegericht zijn, of ook een gezamenlijk research projectvoorstel (7KP, Eurostars, ERA-NET) omvatten.

Er wordt toegevoegde waarde geleverd door het bieden van toegang tot andere markten, buitenlandse innovaties, internationale platformen, door de gelegenheid te bieden in het buitenland inspiratie, kennis op te doen en contacten te leggen.

Het IWT brengt voor deze dienstverlening het Enterprise Europe Network in. Dit business and innovation support netwerk omvat momenteel meer dan 600 lokale partnerorganisaties in meer dan 50 landen over de hele wereld. De Vlaamse Netwerkpartners zijn het IWT (technologie transfer en innovatiepartnering) en het Agentschap Ondernemen (gericht op informatieverstrekking en feedback en commerciële partnerships).

Het continu investeren in relaties met Netwerkpartners is tevens belangrijk om gemakkelijker toegang te creëren voor Vlaamse klanten. Het IWT is actief in vijf sector groepen (sustainable construction, materials, environment, automotive & logistics, ICT) en volgt ook andere groepen nauw op (textiel, health, agrofood, intelligent energy...).

3.2 Activiteiten en resultaten in 2012

In 2012 werd voor de dienstverlening innovatiepartnering voor 3,1 VTE (voltijds equivalent) IWT-adviseur ingezet. De kosten werden voor 46,7% door de Europese Commissie mee gefinancierd.

Het IWT verzorgde 9 sensibilisatie events naar Vlaamse doelgroepen (met een totaal bereik van 180 deelnemers) en was rechtstreeks betrokken bij 22 internationale partnering events (matchmaking events en bedrijvenmissies) met in totaal 210 Vlaamse deelnemers).

Het IWT organiseerde ook zelf verschillende internationale events, in samenwerking met zowel buitenlandse EEN-partners als Vlaamse stakeholders incl. AO en FIT. Deze events waren qua thematiek zeer gefocust (electric mobility – FIT-technologie missie naar Stuttgart, energie-efficiënt verbouwen – “Business Zoo”, event met Passiefhuis-platform, buitenlandse missie naar Infopol beurs..., internationaal slotevent SBO project KU Leuven, rond onzekerheids-engineering)

Er werden in totaal 258 één-op-één diensten verleend, wat leidde tot 866 transnationale contacten met Vlaamse organisaties. Deze werden gerealiseerd via genoemde partnering events en via de internationale database met partnership proposals.

In 2012 werden er 22 transnationale partnership agreements met Vlaamse partners gerealiseerd. Het IWT volgt deze samenwerkingen verder op naar mogelijke impact bij de betrokken Vlaamse partners.

4 Financiëring van transnationale projecten

4.1 Deelname aan netwerken binnen het ERA-NET-schema

Via de financiering van ERA-NET wenst de Europese Commissie (EC) de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende onderzoek- en innovatieprogramma's van de EU-lidstaten en de geassocieerde landen te bevorderen en zo bij te dragen tot de realisatie van de Europese onderzoeksruimte (European Research Area, ERA).

De deelnemers aan de ERA-NET-projecten zijn overheidsorganisaties die verantwoordelijk zijn voor de financiering en/of het beheer van onderzoeksprogramma's op nationaal of regionaal niveau (ministeries, agentschappen, ...). De EC voorziet financiering voor het uitwisselen van informatie, het afstemmen van programma's en het organiseren van gemeenschappelijke oproepen tot transnationale projectvoorstellen. De projecten geselecteerd in het kader van gezamenlijke oproepen worden gefinancierd vanuit en volgens de modaliteiten van de nationale of regionale programma's.

Naar integratie en centralisatie van samenwerking situeren de ERA-NET-projecten zich tussen het intergouvernementele Eureka en de sterk gecentraliseerde JTI's. ERA-NET projecten blijven ad hoc netwerken zonder formele juridische structuur, waarbij de deelnemende overheidsorganisaties voor elk netwerk onderling een proces afspreken. De meeste ERA-NET projecten hebben een proces met een combinatie van een nationale/regionale component en een gezamenlijke internationale component. Er is geen formeel lidmaatschap van de lidstaten, verschillende agentschappen per lidstaat kunnen rechtstreeks deelnemen, het consortium is ook verschillend voor elk ERA-NET, afhankelijk van de wens van individuele agentschappen om al dan niet in te stappen.

De diversiteit is heel hoog, met de aanwezigheid van fundamenteel, strategisch, collectief en industrieel onderzoek en industriële ontwikkeling in diverse netwerken, maar ook van beleidsondersteunend onderzoek en zelfs van studieopdrachten.

In 2012 nam het IWT deel aan diverse oproepen binnen ERA-NET-projecten via de inzet van O&O-bedrijfssteun, het KMO-programma, SBO, TETRA en VIS.

Tabel 31: De deelname aan oproepen binnen diverse ERA-NET netwerken

Acronym	Type	Onderwerp	IWT-programma
<i>Deelname in 2012</i>			
• CORNET	Horizontaal	Collectief onderzoek	VIS-Collectief Onderzoek TETRA
• CROSSTEXNET	Thematisch	Textiel	KMO-programma
• ECO-INNOVERA	Thematisch	Duurzame technologische ontwikkeling en innovatie met ecologische dimensie	O&O-bedrijfssteun KMO-pogramma SBO
• EraSME	Horizontaal	Samenwerking kennisinstellingen met kmo's met beperkte O&O capaciteit	KMO-programma
• EUROTRANSBIO	Thematisch	Kmo's in biotechnologie	KMO-programma O&O-bedrijfssteun
• ERA-IB	Thematisch	Industriële biotechnologie	O&O-bedrijfssteun
• OLAE+	Thematisch	Organic Large Area Electronics	KMO-programma O&O-bedrijfssteun

Teneinde aan de diverse calls georganiseerd binnen de ERA-NET-initiatieven deel te nemen, oormerkt het IWT middelen binnen zijn bestaande reguliere Vlaamse

programma's. De totaal aan het IWT gevraagde steun door Vlaamse partners voor deelname aan internationale projecten bedroeg 8,9 miljoen euro, waarvan 4,7 miljoen werd toegekend. Het IWT ontving in 2012 voor 109.000 euro aan additionele "top-up" steun vanuit de Europese Commissie. Lopende projecten, ten bedrage van 1,4 miljoen euro, werden ingekanteld in internationale projecten geïnitieerd in het kader van ERA-NET calls.

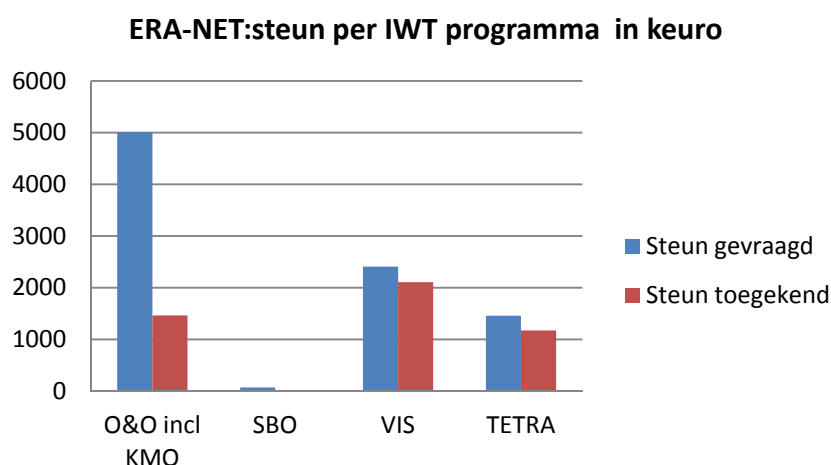
Tabel 32: Overzicht ingezet budget versus toegekende steun in 2012

2012 (in duizend euro)	O&O incl KMO	SBO	VIS	TETRA	TOT
Gevraagde steun	5.010	71	2.409	1.457	8.947
Toegekende steun	1.464	0	2.108	1.171	4.743
Additionele steun: Top up vanuit EU	109	0	0	0	109
Additionele steun: inzet van reeds vastgelegde steun	0	0	0	1.387	1.387

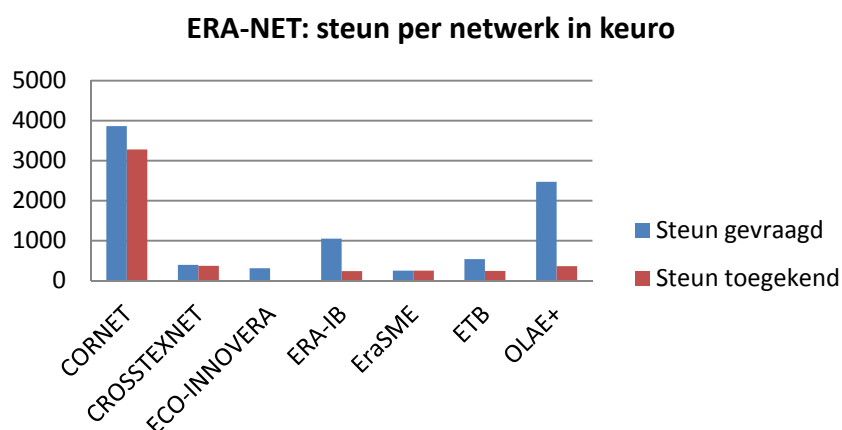
Tabel 33: Aantal projecten in ERA-NET initiatieven

	programma	ingediende projecten aantal	gesteunde projecten aantal
CORNET	TETRA	8	7
	VIS	7	6
CROSSTEXNET	KMO	3	3
ECO-INNOVERA	O&O	2	0
	SBO	1	0
EraSME	KMO	1	1
ETB	O&O	1	1
ERA-IB	O&O	7	1
OLAE+	O&O	8	1
Totaal		38	20

Figuur 34: ERA- steun per IWT-programma

Figuur 35: ERA- steun per per netwerk

Evolutie portfolio

Medio 2008 werd op basis van een portfolio analyse beslist om de participatie aan een aantal minder performante netwerken stop te zetten, of toch niet langer in te stappen in vervolgotrajecten. Tegelijkertijd werd samenwerking met andere netwerken opgestart. Dit heeft vorig jaar geleid tot de beslissing tot deelname aan diverse netwerken, zoals:

- BIOPHOTONICS+, met een focus op Fotonica toepassingen voor “Life Sciences and Health”.
- ENT TRANSPORT III, een netwerk opgezet rond het thema “Future Travelling”.
- EuroNanoMed2 ter ondersteuning van de Europese Nanomedicine research community.
- SOLAR-ERA.NET gericht naar zowel naar fotovoltaïsche technologieontwikkelingen als naar ontwikkelingen voor geconcentreerde thermische zonne-energie.

Een overzicht van de oproepen wordt gegeven op de site van Europrogs (ERA-NET).

4.2 Deelname aan Joint Technology Initiatives, AAL en Eurostars

Naast de ERA-NET-projecten heeft de EC de ambitie om de samenwerking op het vlak van innovatie in de EU te bevorderen via zgn. art. 185 initiatieven waar de Commissie samenwerkt met de lidstaten en art. 187 initiatieven (Joint Technology Initiatives, JTI) waar de Commissie samenwerkt met bedrijven, eventueel met betrokkenheid van de lidstaten.

Art 185 initiatieven hebben een eigen juridische structuur en steunen op formele deelname door de lidstaten van elke lidstaat. Het IWT vertegenwoordigt België in de overleg- en beslissingsorganen en neemt actief deel in twee art. 185 initiatieven, AAL en Eurostars. Het IWT participeert namens België ook in twee art 187 initiatieven, met name ARTEMIS en ENIAC. In tegenstelling tot de netwerken binnen het ERA-NET-schema ligt de focus binnen JTI voor evidente reden op industrieel onderzoek en innovatie.

Tabel 36: Deelname aan Art 185 en JTI

Acronym	Type	Onderwerp	IWT-programma
• AAL	Thematisch	Ambient Assisted Living	O&O-bedrijfssteun & kmo-programma
• Eurostars	Horizontaal	R&D intensieve kmo's	O&O-bedrijfssteun & kmo-programma
• ARTEMIS	Thematisch	Advanced Research and Technology for Embedded Intelligence and Systems	O&O-bedrijfssteun

In ARTEMIS en ENIAC werden in 2011 vijf projecten gesteund voor een totaal bedrag van ca. 5 miljoen euro.

AAL (Ambient Assisted Living) heeft tot doel via het gebruik van ICT-middelen ruimere mogelijkheden te bieden om oudere en/of zieke mensen zo lang mogelijk comfortabel in hun gewone leefomgeving te laten blijven. Los van het economisch doel draagt dit initiatief dus een belangrijk maatschappelijk doel.

Eurostars is een art. 185 initiatief, dat in 2008 werd opgezet door EUREKA en de EC, met financiering vanuit de nationale/regionale overheden en een beperkte toelage hierop van de EC.

Tabel 37: Overzicht aantal projecten met toegekende steun en Vlaamse betrokkenheid

	Aantal projecten	Toegekende steun (IWT-budget)	Aantal Vlaamse partners betrokken
Joint Technology Initiatives			
<i>projecten in JTI ENIAC</i>	3	3.978 keuro	6
<i>projecten in JTI ARTEMIS</i>	4	1.191 keuro	3
EUROSTARS (art.185)	9*	1.910 keuro	10
AAL (art.185)	6	1.059 keuro	11

* 2 aanvragen ingetrokken na de goedkeuring

De cofinanciering via de Europese fondsen voor Vlaamse partners binnen ENIAC, ARTEMIS, eMobility en EUROSTARS bedraagt ruim 2,5 miljoen euro.

De totale toegezegde steun van 8,1 miljoen euro in 2012 is aanzienlijk hoger dan in 2011 (5,2 miljoen euro). Dit is vooral het gevolg van de sterke toename in EUROSTARS en AAL.

4.3 Deelname in het EUREKA-programma

EUREKA is een intergouvernamenteel initiatief voor de bevordering van de internationale samenwerking op het vlak van toegepast en marktgericht industrieel O&O.

EUREKA hanteert, in tegenstelling tot het Kaderprogramma van de Europese Commissie, het bottom-up principe. Bedrijven en hiermee samenwerkende universiteiten en onderzoeksinstituten uit het Vlaams Gewest kunnen voor hun deelname in een project beroep doen op het IWT. Het aanvragen van steun in het kader van EUREKA-projecten en de evaluatie van deze aanvragen, gebeurt in overeenstemming met de gebruikelijke procedures van het IWT en dit volgens de modaliteiten voor O&O-bedrijfssteun of kmo-innovatieprojecten.

Het IWT vertegenwoordigt het Vlaams Gewest in EUREKA. Dit houdt een betrokkenheid in bij de dagelijkse werking van het netwerk en een gepaste vertegenwoordiging in de beleidsorganen van de intergouvernamentele organisaties EUREKA en Eurostars en in de EUREKA-Clusters CATRENE, ITEA 2, EURIPIDES, CELTIC, EUROGIA+ en ACQUEAU.

Het IWT organiseert hiervoor een aanspreekpunt voor Vlaamse bedrijven en instellingen. Potentiële organisatoren of deelnemers aan EUREKA en Eurostars-projecten kunnen bij dit aanspreekpunt terecht voor advies bij het opzetten van een internationale samenwerking en de daarmee gepaard gaande procedures en keuzes qua steunmodaliteiten.

Tabel 38: Van de in 2011 zeven gesteunde projecten
 voor een totale IWT-steun van ca. 5,3 miljoen euro

	aantal projecten	toegekende steun (IWT-budget)	aantal Vlaamse partners betrokken
EUREKA-projecten			
<i>O&O-bedrijfsprojecten bottom-up</i>	3	1.652 keuro	5
<i>projecten in de cluster ITEA2</i>	3	3.350 keuro	10
<i>projecten in de cluster CATRENE</i>	1	345 keuro	3

Coördinatie van innovatie-actoren en studie-activiteiten

1. Inleiding

In het Innovatiedecreet wordt de coördinatie-opdracht van het IWT decretaal vastgelegd. De coördinatie-opdracht moet ertoe bijdragen dat de middelen die de Vlaamse Regering in innovatie-ondersteuning investeert zo goed mogelijk benut worden en een zo groot mogelijk effect bij de bedrijven - in het bijzonder kmo's realiseren. Een belangrijk onderdeel van deze coördinatie-opdracht is het coördineren van de verschillende intermediaire organisaties die van het IWT steun ontvangen voor innovatie-ondersteuning. Daarnaast houdt het IWT een vinger aan de pols via vertegenwoordiging in diverse Vlaamse en internationale organisaties en overlegorganen.

De steun aan de verschillende intermediaire innovatie-actoren heeft geleid tot een uitgebouwd Vlaams Innovatienetwerk (VIN) waar bedrijven terecht kunnen met hun innovatievragen. De innovatiecentra vervullen een belangrijke rol bij het in contact brengen van de bedrijven met de juiste expertise in het netwerk. De innovatiecentra en het VIN zijn tevens belangrijk als poort naar het IWT. In 2012 werd verder gewerkt aan een nieuwe aanpak voor het VIN

Ter ondersteuning van de coördinatie-opdracht en de activiteiten van het IWT worden regelmatig studie-opdrachten uitbesteed. Het IWT neemt in deze context ook deel aan een aantal internationale projecten.

2. Innovatiecentra: VIS-(sub)Regionale Innovatiestimulering (RIS)

2.1 Algemeen kader

De algemene opdracht van een project regionale innovatiestimulering bestaat erin alle bedrijven gelegen binnen een bepaald gebied te helpen bij het ondersteunen van hun innovatieproces en het nastreven van concrete synergie tussen de bedrijven onderling en tussen de bedrijven en de technisch-wetenschappelijke wereld.

De projecten van Regionale Innovatiestimulering worden uitgevoerd vanuit de Innovatiecentra (www.innovatiecentrum.be) in elke provincie. De werking van de Innovatiecentra richt zich in eerste instantie tot bedrijven waar een sluimerend innovatiepotentieel aanwezig is of tot bedrijven waar zij kunnen helpen om een volgende stap te zetten naar een duurzaam innovatiebedrijfsbeleid.

In 2011 werd een nieuwe projectperiode voor de innovatiecentra gestart met daarin een aantal nieuwe accenten voor de werking in de periode 2011-2014:

- actieve rol als navigator voor bedrijven en binnen het VIN;
- verruiming naar diensteninnovatie;
- meer pro-actieve benadering van (een) segment(en) van de provinciale doelgroep;
- beter geplande en intensievere communicatie naar bedrijven en binnen het VIN gericht op ondersteuning van de doelstellingen.

Eind 2012 werd een tussentijdse evaluatie over de bereikte resultaten in de periode 1/1/2011 – 30/10/2012 uitgevoerd, daarbij hoorde ook een impactmeting uitgevoerd door een onafhankelijk bureau (Technopolis BV).

2.2 Acti v i t e i t e n e n r e s u l t a t e n 2012

De Innovatiecentra maakten in 2012 ongeveer 400 nieuwe klanten vanuit pro-actieve acties. De meeste nieuwe klanten melden zich spontaan aan bij de Innovatiecentra en vragen geen pro-actieve actie. Er werden meer dan 400 begeleide doorverwijzingen uitgevoerd die ook resulteerden in een concreet resultaat voor het bedrijf. De innovatiecentra verstrekten in 2012 ongeveer 700 innovatieadviezen waarvan er een 600-tal reeds tot een resultaat hebben geleid. Ongeveer 300 bedrijven werden door begeleiding van de Innovatiecentra tot een hoger innovatiematuriteitsniveau gebracht. Vanuit hun functie als IWT-frontoffice werden 320 IWT-studies en/of projecten begeleid. In totaal werden meer dan 2000 één-op-één begeleidings-acties uitgevoerd.

De tussentijdse evaluatie over de periode 1/1/2011 – 30/10/2012 was algemeen positief. De impactmeting, uitgevoerd door Technopolis BV, bevestigt dat de Innovatiecentra een belangrijke rol hebben in het Vlaams Innovatielandschap. Hun impact ligt in de eerste plaats in het opbouwen van kennis en capaciteit bij de bedrijven ten aanzien van innovatie, zo stelt het eindrapport. De impactmeting peilde bij alle bedrijven die in deze periode individueel begeleid werden naar het impact daarvan op verschillende aspecten van hun bedrijfsvoering. Zo heeft dank zij deze ondersteuning 40% van de bedrijven nieuwe samenwerkingen aangegaan met binnenlandse kennisinstellingen en 33% met binnenlandse bedrijven, een kleine 25% ging samenwerking met buitenlandse partners aan. De impactmeting leert dat de ondersteuning impact heeft op zowel het innovatievermogen, als op de concrete innovatieacties en outputs en op de bedrijfsperformantie. Meer dan 70% van de respondenten wijst op het enigszins groot tot zeer groot effect dat de ondersteuning heeft gehad op mogelijkheden rond externe financiering en op het structureren van hun innovatietraject. Eenzelfde percentage geeft aan dat ze als gevolg van de ondersteuning extra financiële middelen en bestaand personeel hebben vrijgemaakt om hun innovatie door te voeren, in 30% van de gevallen werd extra personeel aangenomen. Wat outputs betreft geeft 24% aan dat hun innovatie nu reeds op de markt is gebracht, de helft van de respondenten verwacht dit binnen de 2 jaar te doen. Naar bedrijfsperformantie en competentiviteit toe zegt 80% dat ze dankzij de ondernomen innovatieacties als gevolg van de ondersteuning door de Innovatiecentra een verbetering van het bedrijfsresultaat verwachten.

2.3 F l a n d e r s ' C a r e

Flanders'Care is een Vlaams overheidsinitiatief dat kadert in het actieplan 'Vlaanderen in Actie' (Pact 2020). Het wil op een aantoonbare wijze en door innovatie het aanbod van kwaliteitsvolle zorg verbeteren en verantwoord ondernemerschap in de zorgsector stimuleren en wil dit realiseren door het uitwerken en implementeren van innovatieve doorbraakprojecten in de zorg met maximale maatschappelijke en economische meerwaarde. De taakstelling binnen de projecten regionale innovatiestimulering sluit hier goed op aan: de Innovatiecentra zijn goed geplaatst om spelers binnen de zorg te informeren en te sensibiliseren inzake innovatie, om ze hierbij te begeleiden en om ze in contact te brengen met de juiste partners binnen het innovatielandschap.

Daarom heeft de Vlaamse Regering in 2011 besloten om middelen te voorzien voor de financiering van twee extra innovatieadviseurs die zich zullen focussen op de zorgsector in Vlaanderen: deze twee adviseurs opereren vanuit de Innovatiecentra Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant maar hebben Vlaanderen als actieterrein. Een eerste adviseur is in juli 2011, de tweede begin 2012 gestart. Een eerste rapport over de werking tot eind 2012 leert dat de voorziene resultaten meer dan gehaald worden. Er werden ongeveer 100 nieuwe klanten vanuit pro-actieve acties bereikt en een 50-tal begeleide doorverwijzingen uitgevoerd die ook resulteerden in een concreet resultaat voor de betrokken organisatie. De twee adviseurs verstrekten 101 innovatieadviezen waarvan er 92 reeds tot een resultaat hebben geleid. Ongeveer 30 organisaties uit de zorgsector werden door begeleiding van de adviseurs tot een hoger innovatiematuriteitsniveau

gebracht. Vanuit hun functie als IWT-frontoffice hebben deze adviseurs 17 projectaanvragen bij het IWT en Flanders'Care begeleid.

2.4 LED-netwerk

In 2012 besliste de Vlaamse Regering om kennisoverdracht tussen Hogescholen en bedrijven extra te stimuleren. Er werd een oproep open gesteld, gericht naar de Hogescholen, met als doel 'Laagdrempelige Expertise en Dienstverleningsnetwerken' (LED) op te zetten. Deze LEDs worden rond specifieke thema's opgezet, inspelend op beschikbare expertise in de Hogescholen en op de nood en vragen vanuit het werkveld, de bedrijven. De LEDs worden provinciaal georganiseerd en de Innovatiecentra nemen de coördinatie ervan in elke provincie op.

Eind 2012 waren de LED-netwerken in alle provincies operationeel, met uitzondering van de provincie Antwerpen: daar wordt de opstart tegen het einde van het voorjaar 2013 verwacht. De LED-netwerken zullen over een periode van 2,5 jaar lopen en worden gefinancierd en opgevolgd door Agentschap Ondernemen.

3. Algemene Coördinatie-opdracht innovatie actoren (VIN)

a) Algemene werking

Het Vlaams Innovatienetwerk (VIN) is een netwerk voor alle actoren in Vlaanderen die betrokken zijn bij innovatieondersteuning voor Vlaamse bedrijven. Een groot deel van de netwerkleden zijn de kenniscentra en intermediaire organisaties die door het IWT gesubsidieerd worden via diverse innovatie-projecten.

Het IWT heeft een faciliterende rol binnen het netwerk. Vanuit het stimuleren van samen-werking en informatiedoorstroming tussen de actoren wenst het IWT de dienstverlening van het VIN aan bedrijven te verbeteren. Het IWT vult deze rol in door het ter beschikking stellen van de Innovatienetwerk-website, waaraan een intranet is gekoppeld voor de leden en door het organiseren van workshops, opleidingen, netwerksessies. De website van het Innovatienetwerk (www.innovatienetwerk.be) maakt de beschikbare expertise rond innovatie bij de intermediairen toegankelijk voor alle netwerkleden en voor bedrijven. Daarnaast ondersteunt de website de communicatie en samenwerking tussen de verschillende intermediairen.

b) Activiteiten 2012

In de context van het VIN zijn een 5-tal deelnemetwerken actief: bouwplatform, voedingsplatform, coatingplatform, interfacediensten en IE&Co (platform voor IPR-dienstenverleners)

In het VIN werden in 2012 volgende activiteiten opgezet:

- 'VIN voor VIN' kennismaking en netwerksessies werden opgezet in juni 2012. Tijdens twee lokaal georganiseerde ontbijt/lunch - vergaderingen werd aan de netwerkleden de mogelijkheid geboden om elkaars activiteiten te leren kennen zodat er een betere dienstverlening aan de bedrijven kan uitgebouwd worden. Deze VIN voor VIN ston in het thema van de vernieuwde VIN-werking met communities. Een 70-tal netwerkleden was hierop aanwezig.
- Maandelijkse nieuwsbrief die verstuurd wordt naar circa 1350 netwerkleden. In 2012 werden er elf Innovatienetwerk e-nieuwsbrieven verstuurd. Alle nieuwsbrieven zijn online ter beschikking via het archief op de Innovatienetwerk-website.
- Website: eind 2012 waren er 1.329 medewerkers van de kenniscentra geregistreerd op de site (tegenover 1.257 eind 2010). 46.035 unieke bezoekers bezochten in 2012

de website. Voor het oplossen van vragen van bedrijven wordt gebruik gemaakt van een specifieke 'vraagrubriek' waarin intermediairen in naam van een bedrijf een vraag kunnen 'posten'. Het afgelopen jaar werd deze rubriek 89 keer gebruikt. Daarnaast kan de bezoeker ook gebruik maken van een contactformulier om gericht contact te nemen met een van de netwerkleden: in 2012 werd hiervan 309 keer gebruik gemaakt.

c) Resultaten VIS-dienstverlening: 2158 klanten

In 2012 werd bij de VIN-leden een bevraging doorgevoerd om de klantengroep van het VIN in kaart te brengen. Gegevens werden bekomen voor 82 VIS-projecten met in totaal zo'n 65 organisaties die deze projecten uitvoeren en hierbij innovatieondersteunende diensten leveren aan de Vlaamse bedrijven. Door de uitvoerders van deze 82 VIS-projecten (exclusief competentiepolen) werden in 2011, 5145 individuele diensten geleverd aan bedrijven. Het gaat hierbij voornamelijk om innovatieadvies, partnermatching en het opstellen van innovatieplannen. 2158 verschillende bedrijven uit Vlaanderen maakten gebruik van deze innovatie-diensten.

d) VIN: vernieuwde inrichting en ondersteuning door IWT

In 2012 werd een studieopdracht uitgevoerd om het IWT te ondersteunen bij de uitwerking van een vernieuwde inrichting van het VIN. Via het opzetten van communities zal de interactie tussen de VIN-leden en met de bedrijven verhoogd worden.

Er werd gestart met een klein team vanuit het IWT en de innovatiecentra voor de uitwerking van de basisprincipes van de aanpak. Regelmatig was er afstemming met een ruimere groep actoren vanuit het VIN. Deze community werking werd in de loop van 2012 verder uitgerold in het hele VIN. Zo was er in juni een toelichting van de toekomstige communitywerking tijdens de VIN-voor-VIN sessie. Er werd eveneens gestart met vier proefprojecten waarbij enkele van de bestaande communities (deelnetwerken) uit het VIN praktische begeleiding kregen aangeboden.

De resultaten van de proefprojecten zijn positief. Er wordt nu een kosten/baten analyse gemaakt alvorens dit verder te implementeren in het hele VIN, waarbij dus bestaande communities beroep kunnen doen op ondersteuning vanuit het IWT.

4. Diverse vertegenwoordigingen

Vanuit zijn expertise aan kennis omtrent innovatie in brede zin wordt het IWT ook regelmatig gevraagd een bijdrage te leveren aan allerhande initiatieven.

Verder zijn er ook nog een hele reeks externe vertegenwoordigingen. Ter illustratie:

- deelname als waarnemer aan de statutaire organen van de collectieve en gelijkgestelde centra;
- deelname aan en ondersteuning van de acties van VLOOT. Dit is een forum waar een aantal onderzoekscentra in Vlaanderen, met name de collectieve en gelijkgestelde centra, IMEC, VITO en een aantal clusterinitiatieven hun activiteiten coördineren;
- Het IWT is aanwezig in CIS / CFS-stat, de relevante steunpunten Flanders DC, Hercules, ...;
- het IWT neemt actief deel in de VRWI en in de Commissie Innovatiebeleid en de Commissie Wetenschapsbeleid.

5. Studie-opdrachten en publicaties

In 2012 werden een aantal beleidsondersteunende studies afgerond en andere opgestart.

➤ **Studies ter ondersteuning van de herziening van de IWT-bedrijfssteun**

Begin 2012 werden verschillende studies afgerond die informatie moesten leveren voor de herziening van de bedrijfssteun. Het betreft de vergelijkende studie van overheidsinstrumenten ter ondersteuning van bedrijfs-O&O, de studie naar de effecten en impact van bedrijfssteun en de segmentatiestudie. De resultaten van deze studies werden gebruikt in de strategische oefening rond bedrijfssteun (deze studies zijn te vinden op de IWT-website).

- ✓ Studie 72 Impact van de IWT-bedrijfssteun bij de Vlaamse ondernemingen
- ✓ Studie 73 Internationale vergelijking van OTOI ondersteunende maatregelen
- ✓ Studie 74 Samenvatting van de portfolio-analyse bedrijfssteun

➤ **Effectmeting SBO maatschappelijk luik**

In het kader van de uitvoering van de beheersovereenkomst werd in 2012 een effectmeting van het maatschappelijke luik van het SBO-programma doorgevoerd. Op basis van ongeveer 30 SBO-projecten met maatschappelijke finaliteit die sinds 2005 zijn gelanceerd werd een impactanalyse doorgevoerd. De studie werd opgeleverd op 22 juni 2012 en geeft een globaal positief beeld over de gehanteerde procedure, de gerealiseerde effecten en de doelmatigheid.

De studie merkt op dat de vraagsturing vanuit het werkveld gering is en identificeert een aantal knelpunten naar valorisatie. In uitvoering van de aanbevelingen zal in 2013 de nodige aandacht geschonken worden aan de betrokkenheid van het werkveld bij de opzet van projecten en aan een actievere rol van IWT in de opvolging en valorisatie.

➤ **Effectmeting NCP en EEN**

In het kader van de uitvoering van de beheersovereenkomst werd in 2012 een impactanalyse uitgevoerd van de door IWT aangeboden diensten in het kader van het European Enterprise Network en het National Contact Point. De resultaten van deze studie zullen worden gebruikt voor het verder optimaliseren van de dienstverlening.

➤ **Onderzoek naar het VIN-bereik**

In het kader van de beheersovereenkomst (indicator 'bereik') wordt een inventarisatie gemaakt van alle klanten van IWT-bedrijfssteun, TETRA, SBO en VIS (projecten die actief waren in 2009 en 2010). Onder klanten wordt verstaan: alle leden van de gebruikersgroep en alle organisaties die een rechtstreekse subsidie of een 1-op1 dienst ontvingen van het IWT of een intermediair. Deze informatie is ook nuttig voor een verdere segmentatie en uitwerking van een doelgroepenbenadering.

➤ **Beter bereiken van kmo's**

Deze studie werd in 2012 opgestart op vraag van VLOOT. Het doel is om een onderbouwd antwoord te vinden op de vraag "Hoe bereikt men bedrijven, en in bijzonder kmo's om ze bij hun innovatie optimaal te laten ondersteunen door de beschikbare expertise in het VIN netwerk?" Op het einde van de studie wil men een 'toolbox' met tips en richtlijnen voor externe communicatie ter beschikking stellen voor de VIN-leden. De resultaten van deze studie worden verwacht tegen mei 2013.

➤ **Studie naar starterteams**

In de studie, waarbij 78 technologische starters 3 jaar lang werden gevolgd, werd nagegaan welke kenmerken ondernemersteams van startende ondernemingen die een aanvraag doen bij het IWT vertonen. Daaropvolgend bestudeerde de studie de impact van teamgrootte, team-heterogeniteit en teampersoonlijkheden op de ontwikkeling van conflicten. Er wordt ook aandacht besteed aan het netwerk van deze

ondernemersteams. Tenslotte wordt er gekeken naar de kenmerken van succesvolle teams.

- ✓ Studie 76 De rol van het ondernemersteam in het succes van technologische starters

6. Deelname aan internationale beleidsgerichte projecten

Het IWT was in 2012 partner in het Europees project Tactics.

➤ Tactics (Transnational Alliance of Clusters Towards Improved Cooperation Support - INNO-Net project in het EU-CIP-programma)

Het TACTICS-project, gecoördineerd door OSEO (FR) en gefinancierd door de Europese Commissie, wil bijdragen tot de ontwikkeling van een beter regionaal en Europees clusterbeleid en praktische hulpmiddelen ter ondersteuning hiervan.

TACTICS brengt zeven toonaangevende nationale en regionale publieke innovatie organisaties samen, te weten VINNOVA (SE), TMG (AT), North West Development Agency (UK), OSEO (FR), IWT (BE), VENINN (IT) en PAED (PL).

Het project spitst zich toe op de ontwikkeling van een clusterbeleid door het uitwerken van een aantal aanbevelingen voor beleidsmaatregelen. Daarnaast werd praktische ondersteuning voor clusters uitgewerkt voor zes thema's, gegroepeerd in twee doelstellingen, met name:

- ✓ streven naar excellente clusters met als subthema's:
 - het bevorderen van internationale samenwerking van clusters;
 - het evalueren van clusters;
 - het ondersteunen van cluster marketing en branding;
- ✓ en het beter gebruik maken van excellente clusters met als subthema's:
 - de ontwikkeling van clusters in opkomende bedrijfstakken (emerging industries);
 - het kanaliseren van R&D&I-financiering via clusters;
 - de ondersteuning van clusters die diensten leveren aan bedrijven inzake user-driven innovatie.

Het IWT was lead partner voor het onderdeel 'Clusters involved in User Driven Innovation', co-lead voor 'Internationalisatie en marketing and branding van Clusters'.

In 2012 werd het project succesvol afgerond met de publicatie van aanbevelingen voor beleidsmakers en praktische guidelines voor clusterorganisaties: www.ECA-TACTICS.eu.

Initiatieven van de Vlaamse Regering en externe opdrachten

1. Inleiding

De modaliteiten en het steunkader voor de reguliere subsidiekanalen voor innovatie worden bepaald in reglementaire besluiten van de Vlaamse Regering. Deze regelgeving delegeert het beheer en de beslissingsbevoegdheid over de subsidies en de programma's aan de raad van bestuur van het IWT.

Daarnaast nemen de Vlaamse Regering en de minister bevoegd voor Innovatie regelmatig nieuwe, strategische initiatieven voor innovatie. Deze initiatieven worden in dit hoofdstuk van het verslag besproken. De rol van IWT en zijn raad van bestuur kan hierbij variëren. Voor bepaalde, kleinere initiatieven beperkt de rol van IWT zich tot de financieel/administratieve voorbereiding en opvolging. Voor een aantal nieuwe acties doet de IWT-staf op vraag van de minister de doorlichting van de voorstellen en volgt het IWT na beslissing door de Vlaamse Regering deze ook verder op. In specifieke gevallen krijgt de raad van bestuur de opdracht van de Vlaamse Regering en, bij delegatie van de bevoegde minister, in te staan voor het volledige beheer, de evaluatie, selectie en subsidiëring van de projecten en nieuwe initiatieven.

Sinds een aantal jaar maakt de ondersteuning van competentiepolen en aanverwante innovatieplatformen een belangrijk deel uit van de innovatie initiatieven van de Vlaamse Regering. In 2011 werd het financieringskader voor competentiepolen en gelijkaardige innovatieplatformen grondig hervormd. Zij kunnen vanuit de Vlaamse overheid een tijdelijke subsidie (4 jaar) ontvangen voor hun organisatie en basiswerking. De meeste middelen halen zij echter voortaan uit projectfinanciering, weliswaar deels uit een jaarlijks bepaald gereserveerd projectbudget voor individuele projecten. Deze projecten worden ter evaluatie en selectie ingediend bij het IWT. Daarnaast kunnen de initiatieven ook beroep doen op de reguliere IWT-kanalen, andere subsidiekanalen of inkomstenbronnen om zijn doelstellingen te bereiken. In 2011 werden VIL, VIM, FIS en FISCH en SIM reeds volgens dit principe beslist. In 2012 werd door de Vlaamse Regering binnen dit kader beslist over de verlenging van de competentiepolen Flanders Drive en Flanders Synergy, en over het nieuwe initiatief 'de sociale innovatiefabriek'. Ook de verlening van MIP en de financiering van I-cleantech Vlaanderen werden beslist door de Vlaamse Regering.

Naast de innovatieplatformen gefinancierd als lichte structuur werden nog een aantal andere initiatieven opgestart. In 2012 werd zo door de Vlaamse Regering beslist een oproep open te stellen voor innovatie in de creatieve industrieën (CICI) en werd de proeftuin zorginnovatie in Vlaanderen opgestart.

Ook het actieplan innovatief aanbesteden blijft verderlopen. Eind 2012 kon het kenniscentrum Innovatief aanbesteden het Europees gefinancierde project Smart@fire opstarten.

IWT voert regelmatig ook andere evaluaties uit in opdracht van de minister of van de Vlaamse Regering, bijv. de technische doorlichting voor projecten met een innovatiedoel binnen de oproepen van de Europese structuurfondsen, de Generaties-projecten. Indien positief beslist, worden deze projecten meestal ook verder opgevolgd door IWT.

2. Competentiepolen

2.1 Flanders' DRIVE II

Flanders' Drive positioneert zich als uniek onderzoekscentrum voor de voertuigindustrie in Vlaanderen, waarbij men de sector ondersteunt vanuit een vraaggedreven aanpak,

continu en flexibel inspeland op de noden van de sector. Flanders' Drive heeft een team van 45 medewerkers en hoogtechnologische infrastructuur ter beschikking voor innovatieondersteuning en applicatiegericht onderzoek voor de industrie. Het initiatief wil de volgende jaren (Flanders' DRIVE III) een leidende rol spelen in de transformatie door innovatie van de voertuigindustrie naar een groene en slimme mobiliteitsindustrie door:

- technologische oplossingen te ontwikkelen en aan te reiken in de vijf domeinen: Advanced Manufacturing Processes, Clean & Energy Efficient Vehicles, Lightweight Solutions, Intelligent Driver and Traffic Systems en Intelligent Development Tools;
- een gefocuste opbouw van strategische competenties en kennisdiffusie;
- het creëren van schaalvergroting via strategische en vanuit de applicatie aangestuurde samenwerking met andere onderzoekscentra;
- verdere integratie in Europese clusters en participatie in internationale projecten.

Operationeel werkte Flanders' DRIVE II in 2012 verder in de vroeger gekozen richting. Naast de dienstverlening, ging belangrijke aandacht naar de uitvoering van de in de vorige jaren besliste collectieve en coöperatieve onderzoeksprojecten. In dat verband werd in 2012 het convenant voor wat de projectwerking van Flanders' DRIVE II betreft, verlengd met 12 maanden (tot 31 december 2013), zonder bijkomende middelen. Deze verlenging laat het initiatief toe om een zestal nog lopende projecten uit het convenant Flanders DRIVE II optimaal af te werken.

In 2012 evalueerde IWT de erkenningsaanvraag van Flanders' DRIVE III op vraag van de minister. Mede op basis van het advies van IWT besliste de Vlaamse Regering in december 2012 om Flanders' DRIVE III voor de volgende vier jaar verder te erkennen als competentiepool en hiervoor een subsidie van 2,56 miljoen euro ter beschikking te stellen voor vier jaar (2013-2016). Verder werd 10 miljoen euro voorzien voor steun aan projecten in 2013. Daarvan werd na evaluatie door het IWT reeds voor 5,3 miljoen euro toegekend aan 5 projecten die in 2013 opgestart worden. Een 30-tal bedrijven zijn betrokken bij deze projecten, hetzij als lid van de stuurgroep (collectieve projecten) hetzij als partner (coöperatieve projecten).

2.2 Flanders' FOOD II (FF)

Flanders' FOOD is het innovatieplatform voor de voedingsindustrie. De missie van Flanders' FOOD is om de competitiviteit van de ondernemingen in de sector te versterken door het gericht stimuleren van innovatie. Het centrale thema van Flanders' FOOD is 'Voeding van morgen: kwaliteitsvol, evenwichtig en lekker'. Eind 2012 bedroeg het aantal leden (bedrijven) 282 (61% kmo).

In 2012 heeft de Vlaamse Regering, naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie, beslist dat de 2de biënnale van Flanders' Food gesteund wordt met dezelfde modaliteiten als deze voor lichte structuren. Dit betekent dat er een subsidie is voor de basiswerking en dat er daarnaast subsidie voorzien is voor de selectie en uitvoering van onderzoeksprojecten. Aangezien Flanders' Food al grotendeels volgens deze principes werkte, heeft deze beslissing weinig gevolgen voor het werkveld. Voor 2012 werd door de minister een budget van 1,3 miljoen EUR gereserveerd bij het IWT voor steun aan projecten. IWT evalueerde en selecteerde 7 collectieve onderzoeksprojecten, die gestart zijn in het najaar van 2012. Er is geen projectbudget gereserveerd voor 2013. In 2012 werden de activiteiten van de voorbije jaren verder gezet m.b.t. kennisontwikkeling, -verspreiding en valorisatie. Er werd een nieuwe oproep georganiseerd voor projecten. Deze oproep leverde 74 projectideeën op die resulteerden in 48 projectvoorstellen die elk door minstens 5 bedrijven als relevant beschouwd werden. In 2013 volgt een verdere selectie in samenwerking met de bedrijven (bereidheid tot cofinanciering). Er wordt vanuit gegaan dat hiervan een 10 à 15 tal projecten kunnen voorgelegd worden aan IWT ter evaluatie, onder voorbehoud van goedkeuring door de

Vlaamse Regering van het verderzetten van het innovatieplatform als lichte structuur vanaf 1 januari 2014.

Flanders' Food heeft een aantal VIS projecten lopen (VIS-TD 'heated foods' en VIS-traject 'Sensors for Food') en beheert, in samenwerking met ILVO, de infrastructuur van de 'Food Pilot'. In 2012 werden heel wat installaties operationeel gemaakt en tot half 2013 worden de latere aanbestedingen geïnstalleerd. Vanaf half 2013 kan de Food Pilot dan op volle kracht ingezet worden ter ondersteuning van de innovatieprojecten van bedrijven uit de voedingsindustrie. In het kader van de projectoproepen voor het Nieuw Industrieel Beleid werd het project FoodInfra goedgekeurd dat het communicatieplan rond de Food Pilot verder ondersteunt en dat ook de basis zal leggen voor een gemeenschappelijke infrastructuur door het includeren van pilootinstallaties van bedrijven in een meer 'virtuele' Food Pilot.

Internationaal is er samenwerking via het Interreg project 'Food2Market, het FoodSpot partnership en diverse projecten binnen het 7de kaderprogramma van de EC.

2.3 Flanders' InShape (FIS)

Flanders InShape is de competentiepool voor productontwikkeling en industrieel design. De missie van Flanders' InShape is het professionaliseren van het designproces voor innovatie bij de Vlaamse industrie door industrieel relevante kennis te ontwikkelen, implementeerbaar te maken en te verspreiden. De competentiepool ontwikkelt hiervoor, zelf en in samenwerking met partners, kennis en tools op het vlak van product- en service ontwikkeling, design en designmanagement voor B2C- en B2B-bedrijven in verschillende sectoren.

In december 2011 besloot de Vlaamse Regering om FIS verder te ondersteunen voor de periode 2012-2015. Hiervoor werd voor de basiswerking een subsidie van 2,56 miljoen euro voor vier jaar ter beschikking gesteld. De omvang van het gereserveerd projectbudget voor 2012 bedroeg 1 miljoen euro. Binnen dit budget werd 300 keuro toegewezen aan het collectief onderzoeksproject "Toepassing van User-Centred Design in B2B-omgevingen", dat op 1 januari 2013 van start ging. Aanvullend aan het resterende budget voor 2012 werd door de minister voor 2013 een budget 1,2 miljoen euro gereserveerd bij het IWT voor steun aan projecten.

In 2012 werd door Flanders' InShape de in de voorbije jaren opgebouwde kennis en expertise verder geëxploreerd. Dit vertaalt zich in opleidingen op maat van bedrijven, in succesvolle trajecten en coachen van bedrijven, in netwerkactiviteiten waar ondernemers, dienstverleners en onderwijs elkaar ontmoeten, ervaring en best practices uitwisselen en nieuwe samenwerkingen opstarten. Er werden ca. 60 uniekebedrijven, voornamelijk kmo's, individueel begeleid, vaak in samenwerking met derden. Een groot aandeel van deze bedrijven deed voor de eerste keer een beroep op Flanders' InShape. Dit heeft tenminste geresulteerd in 29 nieuwe producten, diensten of processen. Via workshops, seminaries, lerende netwerken, service design labs, etc. werden ca. 700 ondernemingen bereikt. Begin 2013 bracht Flanders' InShape ook zijn derde boek uit "Groei voor Designmanagement".

2.4 FLANDERS' MECHATRONICS TECHNOLOGY CENTRE II (FMTC)

Het FMTC positioneert zich als het innovatieplatform voor de mechatronicasector in Vlaanderen. Deze sector is vooral actief in de productie van high-tech machines en aanverwante diensten. Belangrijke deelsectoren zijn de textielmachines, de landbouwmachines, de machines om plaatstaal te verwerken. Men richt zich in de eerste plaats op de lead innovators en men werkt samen met Sirris voor de ruimere kennisverspreiding.

In 2012 werkt FMTC verder op de ingeslagen weg. Belangrijke inspanningen gingen naar de definitie en inhoudelijke invulling van 4 programma's waarvoor roadmaps werden opgesteld:

- Energie-efficiënte elektromechanische aandrijvingen
- Slimme sensoren voor conditie-, proces- en productbewaking
- Zelf-optimisatie van mechatronische systemen
- Model-gebaseerd ontwerp van mechatronische systemen.

Er werd verder ingezet op lopende (14) en nieuwe (3) projecten collectief onderzoek. Een 15-tal bedrijven zijn actief in de betreffende gebruikersgroepen. Ook werd de opbouw van topcompetenties verder uitgewerkt via lopend en nieuw opgestart onderzoek in het kader van SBO (strategisch basisonderzoek) en internationale projecten. Zo was FMTC in 2012 als partner actief in 8 samenwerkingsprojecten met andere kenniscentra in Vlaanderen.

De overeenkomst voor FMTC werd in de loop van 2012 verlengd tot 31 december 2013 met een mogelijke uitloop voor de uitvoering van opgestartte collectieve projecten tot eind 2015.

2.5 Flanders' Synergy

Flanders Synergy heeft als missie het promoten, bevorderen en initiëren van innovaties op vlak van arbeidsorganisaties in Vlaamse bedrijven, socialprofit organisaties en overheidsbedrijven. Doelstelling is om deze organisaties meer slagkracht te geven en de kwaliteit van de arbeid te verbeteren via een groei van het aantal actieve en werkbare jobs. De competentiepool baseert het invoeren van Innovatieve ArbeidsOrganisaties (IAO) op de principes van de Moderne SocioTechniek (MST). Flanders' Synergy is ook internationaal actief en werkte in 2012 o.a. (op vraag van de Europese Commissie) een Europees netwerkinitiatief uit, gericht op workplace innovation (EUWIN).

Flanders Synergy bereikt een mix van organisaties, over verschillende sectoren heen. Eind 2012 bedroeg het aantal leden 147 (65% kmo). Het grootste aantal is afkomstig uit de dienstensector, gevolgd door social profit, industrie en overheid.

In 2012 werd naar traditie een jaarlijks congres georganiseerd en werden meer dan 100 sensibiliseringsactiviteiten georganiseerd waarmee meer dan 9500 mensen werden bereikt. Flanders Synergy stimuleert en ondersteunt organisaties bij de opstart van een verandertraject. Er werden een 40-tal verandertrajecten gestart in 2012 bij verschillende organisaties, waarvan 23 bij onderwijsinstellingen. De organisaties die dergelijk verandertraject opstarten, verklaren zich bereid om een 5-tal metingen uit te voeren tijdens het traject. Deze data komt beschikbaar aan de competentiepool voor verder onderzoek. Daarnaast werden er in 2012 diverse netwerkactiviteiten en opleidingen georganiseerd: 8 opleidingen (met 114 deelnemers), 12 regionale netwerken, 7 praktijklabo's en er is het adviseursnetwerk waar organisatie-adviseurs hun ervaringen kunnen uitwisselen.

Door de latere opstart, heeft de competentiepool in 2012 een verlenging aangevraagd tot eind maart 2013. Deze is goedgekeurd door de betrokken ministers.

In 2012 evalueerde het IWT de erkenningsaanvraag van Flanders Synergy op vraag van de minister. Mede op basis van het advies van het IWT besliste de Vlaamse Regering in december 2012 om Flanders Synergy verder te erkennen als competentiepool en hiervoor een subsidie van 2,4 miljoen euro ter beschikking te stellen voor vier jaar (2013-2016). Verder werd 2,4 miljoen euro voorzien voor steun aan projecten te beslissen in 2013. Er wordt voluit ingezet op verdieping van kennis via deze projectwerking. Een eerste project werd ter evaluatie voorgelegd in 2012 en kan starten in 2013 (VITIO).

2.6 Flanders' PlasticVision

Flanders' PlasticVision is de competentiepool voor de kunststofverwerkende industrie. Anders dan de voorgaande competentiepoolen is er geen budget toegekend voor onderzoeksprojecten. Projecten dienen voornamelijk vanuit de bestaande subsidieinstrumenten gefinancierd te worden. Flanders' PlasticVision beschouwt zichzelf als een impulsactie naar de sector toe, met een organisatiestructuur die een sterk virtueel karakter heeft. De gewenste output van de werking van Flanders' PlasticVision is een versterkte kunststof- en rubberindustrie. Dit door meer onderzoek en ontwikkeling, die tot stand komt door samenwerking en ook door een versterkte innovatiedienstverlening naar de sector toe, en door coördinatie en intense samenwerking tussen de bestaande actoren.

Medio 2012 vond de tussentijdse evaluatie over de werking van de competentiepool plaats. Er werd geconcludeerd dat in het bijzonder het eerste jaar vooral gericht was op de (organisatorische) opstart van de competentiepool. In het tweede jaar zijn de eerste projecten opgestart/goedgekeurd: 4 projecten met middelen uit de bestaande subsidiekanalen en 2 roadmap/haalbaarheidsstudies en een technologisch dienstverleningsproject met eigen middelen. Via deze projecten zijn inmiddels meer dan 100 bedrijven bereikt en werden ook de eerste vervolgtrajecten geïdentificeerd bij. Het bereik van de eerste twee jaar is, gebaseerd op het ledenaantal, de activiteitsindicatoren en de eerste resultaten van de projecten, globaal goed. De hoofdmoot van de resultaten van de projecten en de effecten bij bedrijven worden vooral in de tweede biënnale verwacht. In de eerste twee jaar werd ook een goede basis gelegd voor verdere samenwerking tussen de relevante kennis- en onderzoeksinstellingen.

Gezien het belang van de dienstverlenende activiteiten van VKC voor de doelgroep van Flanders' PlasticVision werden, vanwege de vereffening van het VKC, deze activiteiten alsook het personeel voorlopig ondergebracht bij de competentiepool. In de komende biënnale zal de verdere opvolging van het VKC door Flanders' Plastic Vision gecoördineerd worden om zo een vlotte doorstart van het centrum te kunnen bewerkstelligen.

2.7 Vlaams Instituut voor de Logistiek II (VIL)

De missie van VIL is om 'Van Vlaanderen een duurzame en innovatieve logistieke topregio in Europa te maken'. De activiteiten in de overeenkomst zijn collectieve onderzoeks-projecten en innovatiestimulering. De projecten worden geselecteerd via een continu bottom-up proces en kaderen binnen zes focusdomeinen: netwerklogistiek, duurzame logistiek, smart logistics, e-commerce, interne logistiek en risk management.

In 2012 startte VIL 6 collectieve onderzoeksprojecten op binnen de bovengestelde focusdomeinen: Lean and Green, Smart Handling, GPRS monitoring voor luchtvracht, Transpharma Express, LogPack en E-Warehouse. Bij deze nieuwe projecten zijn 103 bedrijven en 19 non-profit en andere organisaties betrokken. Deze door IWT goedgekeurde projecten omvatten een totale steun ten belope van k€ 868, afgenomen op de voor VIL voorziene projectmiddelen 2012 van 2 mln euro. Daarnaast waren eind 2012 nog twee projectaanvragen in behandeling bij IWT.

Naast de opstart van deze nieuwe projecten, werden diverse welbezochte events georganiseerd in het kader van de verspreiding van de behaalde onderzoeksresultaten naar de logistieke sector.

Aanvullend aan het resterende budget voor 2012 werd door de minister voor 2013 een budget van 1,4 miljoen euro voor projecten gereserveerd bij het IWT.

2.8 Vlaams Instituut voor de Mobiliteit (VIM)

De missie van het VIM is om de mobiliteitssector in Vlaanderen te versterken door innovatie en onderzoek en door kennisoverdracht en begeleiding van doelgroepen. Ze is opgebouwd rond drie pijlers: personenvervoer, goederenvervoer en infrastructuur die verder uitgewerkt worden binnen zeven aandachtsgebieden: duurzame en toegankelijke steden, duurzame infrastructuur, innovatieve verplaatsingssystemen en transportconcepten, mobiliteit van bedrijven, prijsmaatregelen, slim reizen & transport en mobiliteitsdata.

In 2012 werden twee nieuwe projecten door IWT goedgekeurd voor een totale steun van k€ 238, afgenomen op de voor VIM voorziene projectmiddelen 2012 van 2 miljoen euro. Deze projecten richten zich op de verbeterde aanleg en opvolging van asfaltwegen (intelligente walsen) en op geïntegreerd wegbeheer (sensovo). Bij deze projecten zijn een 25-tal bedrijven en andere organisaties betrokken. Daarnaast waren er eind 2012 nog vijf projectaanvragen in behandeling bij IWT.

VIM organiseerde daarnaast ook een Workshop Innovatie in Mobiliteit en een aantal themanamiddagen, en gaf verdere uitvoering aan een aantal reeds voor 2012 opgestarte projecten.

Aanvullend aan het resterende budget voor 2012 werd door de minister voor 2013 een budget van 1,4 miljoen euro voor projecten gereserveerd bij het IWT.

2.9 Flanders Innovation hub for Sustainable Chemistry (FISCH)

De missie van FISCH is het versterken en versneld naar de markt brengen van innovaties omtrent duurzame chemie waardoor het transitieproces van de chemie gebruikende industrie in Vlaanderen naar duurzame chemie versneld wordt. Hierdoor kan de industrie (versneld) nieuwe waardeketens realiseren en zo bijdragen aan het behouden en garanderen van de competitieve positie van wereldklasse van de chemie gebruikende industrie in Vlaanderen en de aansluiting bij de Europese top op het vlak van duurzame chemie. De Vlaamse Regering keurde in december 2011 de steun goed van 640.000 euro als subsidie aan de basiswerking van FISCH gedurende 4 jaar (start op 1 maart 2012). Verder werd 2,461 miljoen euro voorzien voor steun aan projecten, te beslissen in 2012.

In 2012 zijn belangrijke inspanningen gegaan naar de opstart van de competentiepool, zoals de aanwerving van de personeelsleden en de (verdere) uitwerking van de operationele en organisatorische structuren. In 2012 werden de eerste vijf roadmapstudies goedgekeurd binnen het projectwerkingsbudget, elk aansluitend bij één van door FISCH vastgestelde innovatieprogramma's. Deze roadmaps zullen een belangrijke leidraad vormen bij de invulling van deze innovatieprogramma's. Ten laste van het geoordekt budget zijn ook het collectieve netwerkings- en innovatiestimuleringsproject "Vlaams Algenplatform" en het ICON-project Carboleum (hernieuwbare chemicaliën) goedgekeurd. In totaal komt de toegekende subsidie aan projecten ten laste van het gereserveerd projectebudget in 2012 op ca. 1 miljoen euro.

In 2012 deed FISCH de nodige inspanningen rond het tot stand brengen en ondersteuning van consortia bij het definiëren van projecten die bijdragen aan de doelstellingen van de competentiepool. Dit resulteerde in een projectportfolio van een 20-tal projecten. Aanvullend aan het resterende budget voor 2012 werd hiervoor door de minister voor 2013 een budget 5 miljoen euro gereserveerd bij het IWT. Buiten het gereserveerd projectebudget werden ook projecten opgestart met middelen van TINA en het Agentschap Ondernemen.

2. 10 Sociale innovatiefabriek

De missie van De Sociale Innovatiefabriek is het ondersteunen en promoten van sociaal ondernemerschap EN het ondersteunen en promoten van brede ondersteunende sociale innovatie in functie van het oplossen van belangrijke maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen.

De Sociale Innovatiefabriek hanteert als overkoepelende, impliciete, strategische doelstelling het invoeren van een innovatiecultuur rond sociale innovatie. Een sociale innovatie wordt gedefinieerd als elke innovatie die gericht is op het structureel invullen van een maatschappelijke behoefte door het ontwikkelen van een nieuw (of significant verbeterd) product, dienst, proces, marketingmethode of organisatiemodel. Een sociale onderneming wordt gedefinieerd als een onderneming die zich primair richt op een maatschappelijke doelstelling, maar wel op een marktgerichte wijze door het genereren van eigen inkomsten om zelfvoorzienend te zijn.

De doelgroep van de Sociale Innovatiefabriek is breed: de activiteiten richten zich op organisaties uit de civiele maatschappij (het middenveld, bestaande uit vele verenigingen) en bedrijven die op zoek zijn naar een model om meer sociale waarden te integreren in hun bedrijf, ondersteund door kennisinstellingen en overheidspartners. Het is niet de bedoeling om deze doelgroepen in verticale kokers te benaderen. Eén van de kernuitdagingen is om partnerships uit te bouwen tussen deze verschillende doelgroepen om zo tot sterkere resultaten te komen.

Om de doelstellingen te realiseren, worden belanghebbenden en geïnteresseerden geïdentificeerd en aangemoedigd om te participeren in de activiteiten van de Sociale Innovatiefabriek. Ze worden gestimuleerd tot het uitvoeren van innovatiestudies en/of innovatieprojecten met ondersteuning van de Sociale Innovatiefabriek. De maatschappelijke thema's die de eerste jaren als leidende thema's meegenomen worden bij de selectie van studies en projecten zijn armoede, diversiteit, nieuwe vormen van verbinding (eenzaamheid/vergrijzing), verstedelijking en de klimaatproblematiek.

In 2012 evalueerde het IWT de erkenningsaanvraag van De Sociale Innovatiefabriek op vraag van de minister. Mede op basis van het advies van IWT besliste de Vlaamse Regering in december 2012 om De Sociale Innovatiefabriek voor de volgende vier jaar te erkennen als competentiepool en hiervoor een subsidie van 2,56 miljoen euro ter beschikking te stellen voor vier jaar (2013-2016). Verder werd 160 duizend EURO voorzien voor steun aan projecten te beslissen in 2013.

3. MIP2 (Milieu- en energie Innovatie Platform) en vzw I-Cleantech Vlaanderen (ICTV)

Het MIP is een platform dat de spelers die kunnen bijdragen tot een transitie naar een groene economie bijeenbrengt. Het richt zich zowel tot de overheid als tot de bedrijven en de onderzoekswereld. Daarnaast worden via MIP bottom up projecten gefinancierd, namelijk coöperatieve onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten (ICON-projecten) en haalbaarheidsstudies. De tweede periode van MIP bestreek 2009-2010, maar de werking werd verlangd in 2011 en 2012. 2012 is daarbij een overgangsjaar waarin de lopende projecten verder werden opgevolgd en de verdere stappen in het MIP werden voorbereid, maar geen nieuwe financieringsmiddelen werden toegekend.

Op basis van een doorlichting door het IWT en van een evaluatie van het voorstel voor een verdere fase, keurde de Vlaamse Regering eind december de verderzetting van het MIP goed. De financieringsfunctie blijft daarbij behouden, waarbij de bottom up haalbaarheidsstudies en ICON-projecten worden aangevuld met top down ICON-projecten volgens een binnen MIP gehanteerde strategische agenda. Een totaal bedrag aan projectsteun van 5 miljoen euro is voorzien. Voor de beheersstructuur wordt evenwel in 2013 nog een afzonderlijke oproep uitgeschreven.

De vzw I-Cleantech Vlaanderen (ICTV) werd opgericht in januari 2012, op basis van het decreet van van 14 oktober 2011. ICTV heeft tot doel een overzicht te maken van de cleantech-ontwikkelingen van partijen actief in of relevant voor cleantech in Vlaanderen om via samenwerking de ontwikkeling en verspreiding van cleantech te stimuleren. Op termijn wil men bijdragen tot systeeminnovatie en nieuwe transitienetwerken. Dit sluit aan bij het economisch beleid op het vlak van groene economie en de maatschappelijke doelstellingen op het vlak van milieu en duurzaamheid. ICTV heeft drie pijlers: een transitiepijler, waarin samengewerkt wordt met alle relevante actoren in Vlaanderen, een industriële pijler waarin samengewerkt wordt met o.a. Flanders Cleantech Association en een kennis- en onderzoekspijler die in nauw contact moet staan met het MIP.

Eind december keurde de Vlaamse Regering de financiering van ICTV voor een periode van 4 jaar goed, op basis van een evaluatie van het IWT.

Het IWT is ook belast met de verdere opvolging van deze initiatieven.

4. Generaties

Op 8 mei 2009 heeft de Vlaamse Regering, op advies van het IWT, ad-hoc steun verleend aan projecten ingediend door het VIS-Generaties. Het betreft een bundeling van drie initiatieven rond hernieuwbare energiebronnen en slimme energienetten. Het IWT staat in voor de opvolging van de activiteiten en de uitbetaling van de steun.

Het project 'Intelligente Netwerken - Smart Grids' omvat het uitvoeren van onderzoek en het opzetten van pilootprojecten voor de toekomstige uitrol van slimme netwerken voor energiedistributie. Het project is effectief gestart in 2009. Bij de tussentijdse evaluatie in 2012 werd de voortgang van het project positief beoordeeld en werd de verderzetting van het project goedgekeurd. De eindevaluatie van dit project is voorzien voor 2015.

Het project 'Infrastructuur voor fotovoltaïsch onderzoek' omvat investeringen in basis-infrastructuur voor het voeren van onderzoek naar meer performante en goedkopere zonnecellen en hun integratie in het distributienet. Het project is effectief gestart in 2009. Bij de tussentijdse evaluatie in 2012 werd de voortgang van het project positief beoordeeld en werd de verderzetting van het project goedgekeurd. De eindevaluatie van dit project is voorzien voor 2014.

Het project 'Offshore wind onderzoeksinfrastructuur' omvat investeringen en activiteiten voor het opzetten en operationaliseren van infrastructuur voor onderzoek naar verbeterde performantie, onderhoud en levensduur van offshore installaties voor windenergie. De activiteiten zijn effectief opgestart in 2010.

- Bij de tussentijdse evaluatie in 2012 werd de voortgang van het projectdeel "steun aan bedrijven" positief beoordeeld en werd de verderzetting van dit projectdeel goedgekeurd. De eindevaluatie is voorzien voor 2013.
- De voortgang van het projectdeel "steun aan onderzoeksinstellingen" zal in 2013 aan een tussentijdse evaluatie onderworpen worden.

Tenslotte werden middelen voorzien om de koepelwerking van het VIS-Generaties te kunnen voortzetten tot het einde van de looptijd van deze projecten.

5. Strategisch Initiatief Materialen (SIM)

Het Strategisch Initiatief Materialen (SIM) is een onafhankelijk innovatie-initiatief opgezet in 2009 op vraag van een groep van materialenbedrijven. SIM draagt bij tot de competitieve positie van de materiaalindustrie in Vlaanderen door het versterken van de

wetenschappelijke basis, het opbouwen van technologieplatformen in relevante domeinen en het genereren van een open innovatie omgeving voor nauwe samenwerking tussen industrie en kennisinstellingen. SIM voert zijn activiteiten uit in concrete onderzoeksprogramma's voor Strategisch Industrieel Basisonderzoek (SIBO) van samenhangende projecten waarbij bedrijven en onderzoeksinstituten samenwerken.

In 2010 zijn drie ambitieuze onderzoeksprogramma's met lange termijn focus gestart waarin telkens een consortium van meerdere complementaire bedrijven en onderzoekslaboratoria samenwerken. Het SoPPoM-consortium beoogt de ontwikkeling van zonnecellen die worden geproduceerd via printtechnieken die veel kostengunstiger zijn dan de huidige productieprocessen. Binnen het SHE-consortium worden zelfhelende materialen ontwikkeld. Het Nanoforce-consortium ontwikkelt lichtgewicht structurele (composiet-) materialen van de volgende generaties.

Eind 2011 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de erkenning en basisfinanciering van het SIM voor een periode van vier jaar (2012-2015) voor een totaalbedrag van 2,56 miljoen euro. Daarnaast werd 7 miljoen euro voorzien voor de financiering van onderzoeksprojecten, waardoor SIM haar strategie ter versterking van de materiaalindustrie in Vlaanderen verder kan uitbouwen en de programma's uitbreiden en aanvullen met nieuwe programma's. In 2012 zijn twee nieuwe lange termijn onderzoeksprogramma's gestart. Het STREAM-consortium beoogt de ontwikkeling van materialen en processen om de toepasbaarheid van 'Additive Manufacturing' uit te breiden naar structurele materialen. Binnen het H-INT-S programma wenst men een kennisplatform op te zetten voor het intelligent ontwerp van functionele polymeer-gebaseerde composieten, waarbij de focus ligt op de interfase tussen functionele elementen en de polymeer matrix. Daarnaast werden in 2012 de lopende programma's SoPPoM en SHE versterkt met bijkomende projecten.

6. Media Innovatie Centrum (MIX)

Het MIX is een expertisecentrum rond media-innovatie, dat de ontwikkelingen in het fundamentele onderzoek op de voet volgt en voor de Vlaamse mediasector vertaalt naar concrete, realiseerbare en pre-competitieve innovatieprojecten met een beperkte tijdschik. Het versnelt de doorstroming van fundamentele onderzoeksresultaten naar tastbare realisaties in de mediasector, met een economische en/of maatschappelijke impact. Het voert hiervoor toegepast onderzoek uit in samenwerking met partners uit de mediawereld in de brede zin van het woord.

In 2011 werd onder begeleiding van iMinds (voorheen IBBT) binnen het model van de lichte structuren een aanvraag ingediend tot oprichting van het Media Innovatie Centrum (MIX) als deel van iMinds. Na evaluatie door het IWT werd dit voorstel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 december 2011. De steun bedraagt 2.560.000 euro voor de basiswerking gedurende vier jaar, 1.125.000 euro overgangssteun voor de engagementen binnen het VRT Medialab en 4.500.000 euro steun voor projecten goed te keuren in 2012.

De werking van het MIX werd opgestart vanaf januari 2012. Er zijn begin 2012 tien personeelsleden van de VRT overgenomen, en Martijn Bal werd aangesteld als directeur van het MIX.

De programmacommissie werd samengesteld met vertegenwoordigers van mediabedrijven met print- en online belangen, de publieke omroep en de commerciële en regionale omroepen, de online/sociale media, de gaming sector en de kleinere spelers uit de mediasector. De programmacommissie heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de strategie van het MIX en bij de eerste selectie van projectvoorstellen die dan verder in een tweede fase door het IWT worden geëvalueerd. In 2012 werd steun toegekend aan zes MIX-projecten met een totale toegekende steun van 4.419.253,50 euro.

7. Centrum voor Medische Innovatie (CMI)

Het Centrum voor Medische Innovatie (CMI) is een virtueel centrum met als opdracht ondersteuning te bieden voor snellere en meer efficiënte vertaling van onderzoeksresultaten naar de ontwikkeling van innovatieve strategieën voor de preventie, diagnose en behandeling van ziektes met een hoge medische nood.

Hiertoe heeft de Vlaamse Regering 1,465 miljoen EUR toegekend voor de werking van het centrum en 8 miljoen EUR voor de infrastructuur ten laste van het FFEU voor een startfase van 01.12.2009 tot 31.12.2011. Wegens vertragingen in de opstartfase werd de overeenkomst binnen het oorspronkelijke budget verlengd tot 31.12.2013.

De Vlaamse Regering heeft op 14 december 2012, op voorstel van minister Lieten, haar goedkeuring gehecht aan een bijkomende basisfinanciering van het CMI voor een periode van 2 jaar (2013-2014) voor een totaal bedrag van 4,7 miljoen EUR. De nadruk ligt op de uitbouw van een biobank waarin de verschillende universiteiten en universitaire ziekenhuizen deelnemen.

8. Transformatieel Geneeskundig Onderzoek (TGO)

Op 8 juni 2012 heeft de Vlaamse regering op initiatief van minister Lieten het programma Transformatieel Geneeskundig Onderzoek (TGO) gelanceerd. Het TGO programma voorziet financiering van O&O projecten die zich richten op ontwikkeling van innovatieve geneesmiddelen. Hiermee heeft het tot doel bij te dragen aan de ontwikkeling van efficiëntere en betaalbare geneesmiddelen.

Het TGO programma

- beoogt een krachtenbundeling tussen bedrijven, kennisinstellingen en klinische centra,
- biedt de mogelijkheid voor steun aan adaptieve klinische testen,
- stimuleert het gebruik van biomerkers en stalen uit vraaggedreven biobanken en
- heeft een gecombineerde economische en maatschappelijke finaliteit.

Het programma werd gelanceerd door de Vlaamse regering met een totale begroting van 10 miljoen euro. De toekenning van steun aan projecten werd gedelegeerd aan de raad van bestuur van IWT. De operationalisering van het programma werd goedgekeurd door de raad van bestuur van IWT op 21 juni 2012 waarbij eveneens de eerste oproep voor het indienen van projectvoorstellen werd opengesteld. De eerste projectaanvragen werden ontvangen in december 2012. Deze aanvragen zullen behandeld worden in de loop van 2013.

9. Proeftuin Elektrische Voertuigen

De Proeftuin Elektrische Voertuigen werd in 2011 door de Vlaamse Regering opgericht. Het IWT staat in voor de formele opvolging van de activiteiten en coördineert de uitbetaling van de steun. Met dit initiatief wil Vlaanderen inspelen op de opportuniteiten die ontstaan door de verwachte introductie van elektrische voertuigen. Deze opportuniteiten bevinden zich zowel op het vlak van milieu en mobiliteit als op economisch vlak, en worden aangegrepen door bedrijven in Vlaanderen te laten aansluiten bij de globale waardeketen van elektrisch mobiliteit.

De doelstelling van de proeftuin is innovatie en adoptie van elektrische (en plug-in hybride voertuigen) te faciliteren. Dit gebeurt zowel door het ondersteunen van de ontwikkeling en het testen in reële omstandigheden van technologische en niet-technologische ontwikkelingen door Vlaamse bedrijven als door het faciliteren van projecten met specifieke use cases zodat duidelijk wordt welke hefboomen er zijn om het gebruik van elektrische voertuigen te versnellen.

De proeftuin bestaat uit 5 platformen waarop specifieke projecten worden uitgevoerd, zowel door de partners die de platformen organiseren als door derden. Deze projecten kunnen eventueel gesteund worden via de reguliere kanalen of aanvullende financiering. Een programme office, gehuisvest bij VITO, ondersteunt de werking.

Actueel zijn een 70-tal bedrijven, kennisinstellingen en (semi)publieke actoren bij de platformen betrokken. Deze platformen waren eind 2012 grotendeels uitgerold, en een eerste reeks projecten is van start gegaan. Meerdere projecten verkrijgen ook steun via de reguliere programma's van het IWT.

10. Proeftuin Zorginnovatie Vlaanderen

Op initiatief van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, besliste de Vlaamse Regering op 20 juli 2012 om een proeftuin Zorginnovatieruimte Vlaanderen op te zetten. Het doel van deze proeftuin is om een test- en experimenteerruimte op te zetten waarin, in co-creatie met een testpopulatie van ouderen en mantelzorgers, nieuwe concepten/producten/diensten voor de ouderenzorg ontwikkeld worden. Een proeftuin bestaat uit één of meerdere proeftuinplatformen, waarop verschillende projecten uitgevoerd worden.

Aan het IWT werd de opdracht gegeven om 2 oproepen in het kader van deze proeftuin te lanceren. De eerste oproep (met een beschikbaar budget van € 6,02 M) betreft een oproep voor voorstellen voor proeftuinplatformen en bijhorende projecten. Deze oproep biedt aan bedrijven, social profit organisaties, en steden en gemeenten de mogelijkheid tot het bekomen van subsidies voor de opstart en het onderhoud van een proeftuinplatform en de ontwikkeling van innovatieve zorgconcepten op dit platform. De tweede oproep (met een budget van € 0,93 M) richt zich tot kennisinstellingen en heeft tot doel om een wetenschappelijk consortium te selecteren dat zal instaan voor de wetenschappelijke begeleiding van de –in oproep 1– gesteunde proeftuinplatformen en -projecten.

De platformen en projecten en het wetenschappelijk consortium hebben een gesubsidieerde duur van maximaal 3 jaar. Het subsidiepercentage voor bedrijven en social profit organisaties (oproep 1) situeert zich tussen 50-70%, terwijl het subsidiepercentage voor steden en gemeenten 80% bedraagt. De steunverlening aan de kennisinstellingen (oproep 2) gebeurt aan een steunpercentage van 100%. Beide oproepen werden gelanceerd in september 2012; de deadline voor indiening van voorstellen was 8 januari 2013.

De beslissing over de steun aan de proeftuinplatformen wordt genomen door de Vlaamse Regering (voorzien in juni/juli 2013) op basis van een advies van het IWT (april 2013). De steunbeslissing betreffende de individuele proeftuinprojecten en het project kennisopbouw wordt aan de raad van bestuur van het IWT gedelegeerd.

11. Actieplan Innovatief Aanbesteden

Op 18 juli 2008 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de opstart van het Actieplan Innovatief Aanbesteden.

Doel van Innovatief Aanbesteden is de overheid te stimuleren innovatiegericht aan te kopen. Gevolg hiervan is dat de overheidsmarkt kan getransformeerd worden in een attractieve markt voor innovatieve bedrijven.

Via Innovatief Aanbesteden kan de overheid mee belangrijke socio-economische problemen helpen oplossen alsook de efficiëntie van de openbare dienstverlening verbeteren. Verder laat Innovatief Aanbesteden toe in het algemeen belang bepaalde

markttransformaties te katalyseren. Per beleidsdomein werd voorzien om minstens één pilootproject op te starten om de werkbaarheid van de, door het Kenniscentrum Innovatief Aanbesteden, uitgewerkte methodologie aan te tonen en de nodige leercurves uit te bouwen.

Niet minder dan vijftig projecten door twaalf beleidsdomeinen ingediend bij het Kenniscentrum Innovatief Aanbesteden en geëvalueerd op hun innovatief karakter. Veertien projecten werden uiteindelijk weerhouden en gaven aanleiding tot het oprichten van een innovatieplatform met als doel de stand van de techniek, het innovatiepotentieel en de haalbaarheid van innovatieve oplossingen te bepalen. Twee projecten Visueel Vlaanderen en ICIS werden de precommerciële aanbestedingen op basis van een beleidsbeslissing 'on hold' gezet

In 2012 werden 3 projecten succesvol afgerond:

- de oogscreeener voor jonge kinderen (Volksgezondheid);
- de monitoring van bouwputten (Openbare Werken);
- een Persoonlijk Ontwikkelingsplan voor iedere burger (POP) (VDAB).

Daarnaast zijn er 4 projecten volop in ontwikkelingsfase:

- Op weg naar een duurzamere glastuinbouw in Vlaanderen (Landbouw)
- het Vlaamse e-boekplatform (Cultuur)
- een school voor de toekomst (Onderwijs)
- Complementaire muntsystemen (Werk en Sociale economie).

Daarnaast krijgt het Kenniscentrum Innovatief Aanbesteden de opportuniteit om het Europees project (FP7) **Smart@Fire** uit te rollen na goedkeuring door de Europese Commissie (www.smartatfire.eu). Het project werd, eind november 2012, opgestart en biedt de mogelijkheid om de door het Kenniscentrum ontworpen Pre-commerciële methodologie op Europees niveau uit te testen.

Voor bijkomende informatie verwijzen we naar de website www.innovatiefaanbesteden.be

12. Call voor Innovatie en Creatieve Industrie (CICI)

Op 14 december 2012 heeft de Vlaamse Regering op initiatief van minister Lieten haar goedkeuring gehecht aan een programma ter ondersteuning van innovatieve samenwerkingen tussen de creatieve industrieën en andere sectoren. Het doel is om een aantal inspirerende Vlaamse samenwerkingsverbanden mogelijk te maken waarin de brug tussen creatieve industrieën en andere sectoren wordt gemaakt.

Het programma voorziet financiering van innovatieprojecten uitgevoerd door een samenwerking van creatoren (kunstenaars, ontwerpers, architecten en andere zogenaamde kerncreatieve actoren uit de creatieve industrieën) met bedrijven, kennisinstellingen en organisaties zonder winstoogmerk. Een budget van 500 duizend euro wordt hiertoe beschikbaar gemaakt.

In uitvoering van deze beslissing zal het IWT in 2013 een programma opstarten en een oproep lanceren voor de indiening van projectvoorstellen.

13. Diverse evaluaties en doorlichtingen

Het IWT voert evaluaties uit in opdracht van de minister of van de Vlaamse Regering, bijv. de technische doorlichting voor projecten met een innovatiedoel binnen de oproepen van de Europese structuurfondsen en voor derden.

a) EFRO / INTERREG

Het IWT werd in 2012 niet gevraagd om advies te geven over EFRO-projectvoorstellen.

Voor INTERREG werden in 2012 vier doorlichtingen uitgevoerd. Voor één project (I-TRAVLE) werd door het IWT een steunovereenkomst opgemaakt.

Tabel 39: Doorlichtingen Interreg

Programma	Naam project Vlaamse partners	Doelstelling
<i>INTERREG IV Frankrijk – Wallonië - Vlaanderen</i>	CAP-COV (Verwijdering van gechloroerde vluchtige organische stoffen via plasma-katalyse) Universiteit Gent	De ontwikkeling en realisatie van een innovatieve, semi-industriële techniek voor de verbetering van de luchtkwaliteit op de werkvloer (droogkuisinstallaties in de grensoverschrijdende regio) die zowel technologisch performant als economisch leefbaar is.
	RECY-POLYMER + (Recyclage en valorisatie van thermoplasten vanuit een grensoverschrijdend perspectief) VKC/Flanders Plastic Vision	Valorisatie van de complexe mengsels afkomstig van de recyclage van kabels.
	WISE (Wireless Safety for Employees) Universiteit Gent Academisch Ziekenhuis Aalst	De hoofddoelstelling is dubbel: enerzijds de bepaling van de blootstelling in werkomgevingen en de ontwikkeling van tools voor evaluatie, meting, en opleiding i.v.m. elektromagnetische blootstelling. Anderzijds zal de draadloze propagatie in omgevingen bepaald worden en zullen tools voor de optimale installatie en plaatsing van draadloze communicatie-apparatuur ontwikkeld worden.
<i>INTERREG IV Vlaanderen – Nederland</i>	I-TRAVLE (Autonome en gepersonaliseerde armtraining met revalidatierobotica bij personen met MS & CVA) Universiteit Hasselt - BioMed Revalidatie & MS-Centrum Overpelt	Het in een eerdere fase ontwikkelde proof-of-concept van revalidatierobotica: <ul style="list-style-type: none">• personaliseren in functie van de bewegingsmogelijkheden van de patiënt;• generaliseren, zodat het ook gebruikt kan worden met andere revalidatierobotica;• optimaliseren zodanig dat het volledig autonoom kan gebruikt worden door de patiënt.

b) IOF Gent

“Het industrieel onderzoeksfonds (IOF) van de Universiteit Gent beheert de universitaire middelen voor valorisatiegericht onderzoek en verleent steun aan interne projecten met industriële finaliteit.

Voor de evaluatie van de projectvoorstellen heeft IOF Gent een deel van het proces aan het IWT uitbesteed tegen een vergoeding aan kostprijs. Hierbij staat het IWT in voor selectie van experts voor diverse projecten. Het IWT is niet betrokken bij het beslissingsproces en formuleert geen voorstel van beslissing.”

c) ILVO

Het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek (ILVO) financiert met eigen middelen Gecoördineerde Acties (GA's) die kaderen binnen ILVO2020, een eenheidsoverschrijdend initiatief dat het onderzoek binnen ILVO de nodige focus en slagkracht dient te geven.

Voor de evaluatie van de projectvoorstellen heeft ILVO een deel van het proces aan het IWT uitbesteed tegen een vergoeding aan kostprijs. Hierbij staat het IWT in voor de

selectie van experts, en neemt zelf als onafhankelijk expert deel aan het college van deskundigen. Het IWT is niet betrokken bij het beslissingsproces en formuleert geen voorstel van beslissing.

d) Flanders' Care

Flanders' Care is een initiatief van de Vlaamse overheid, dat als doel heeft om op een aantoonbare wijze en door innovatie het aanbod van kwaliteitsvolle zorg te verbeteren en verantwoord ondernemerschap in de zorg economie te stimuleren.

Flanders' Care zet verschillende instrumenten in om deze missie te bereiken. Een eerste instrument is het impulsloket, dat zorginstellingen, kennisinstellingen en/of bedrijven de weg moet wijzen naar de juiste ondersteuning binnen de Vlaamse overheid. Het impulsloket is opgebouwd uit vertegenwoordigers van verschillende agentschappen van de Vlaamse overheid, waaronder ook IWT. Via het impulsloket werden in 2012 zeven bedrijven doorverwezen naar het IWT. Eén van deze bedrijven neemt deel aan een internationaal project in de vijfde oproep van AAL.

Een ander instrument van Flanders' Care betreft de demonstratieprojecten, waarbij per project een maximaal subsidiebedrag van € 200.000 kan toegekend worden. Deze projecten vormen de brug tussen het afronden van onderzoek en ontwikkeling en het uitrollen van de innovatie. De projecten worden beoordeeld door de assessment cell van Flanders' Care, waarin ook een vertegenwoordiger van het IWT werd opgenomen. In 2012 werden twee oproepen demonstratieprojecten doorlopen, waarbij finaal 9 projecten positief beslist werden.

Flanders' Care richtte eveneens een durfkapitaalfonds op, 'Flanders' Care Invest' genaamd, dat beheerd wordt door PMV en opgericht werd voor startende bedrijven met een belangrijk groeipotentieel, die innovatieve producten en diensten ontwikkelen voor de zorgsector. In een eerste fase van het selectieproces dient nagegaan te worden in hoeverre het project voldoet aan de criteria voor kwaliteitsvolle zorg. Deze beoordeling gebeurt door de assessment cell van Flanders' Care. Als lid van deze cel werd het IWT in 2012 betrokken bij de beoordeling van vijf Flanders' Care Invest projecten.

14. Ad-hoc initiatieven

a) VLAKWA

De VZW Vlaams Kenniscentrum Water (VLAKWA) is een initiatief van minister Lieten en minister-president Peeters. Vlakwa beoogt het verhogen van de efficiëntiewinsten bij de sectoren die bedreigd worden door waterschaarste, het creëren van nieuwe waardeketens en het versnellen van het valorisatietraject van de in Vlaanderen opgebouwde waterkennis en -kunde.

VLAKWA richt zich als innovatie-intermediair op het stimuleren van vraaggedreven, toegepast onderzoek en ontwikkeling en coördineert samenwerking in het onderzoeksdomein. Hierbij hoort ook het verspreiden van de beschikbare en nieuwe kennis en de ondersteuning van nationale en internationale valorisatie. Daarnaast is VLAKWA - het centraal aanspreekpunt met een loketfunctie voor adviesverlening en informatie. VLAKWA staat ook in voor de coördinatie van strategische adviesondersteuning.

De opvolging gebeurt door het IWT en het Agentschap Ondernemen.

In 2012 werden een aantal onderzoeksprojecten uitgewerkt. Deze werden ingediend bij IWT, in het kader van het Nieuw Industrieel Beleid en/of in Europese programma's. Hierbij wordt ingezet op een verregaande samenwerking tussen onderzoeksorganisaties met het oog op het verhogen van de kritische massa per projectvoorstel. VLAKWA

verzorgt meestal de nodige netwerking en coördinatie bij het uitwerken van deze projectvoorstellen. VLAKWA neemt deel als onderaannemer in een beperkt aantal collectieve projecten (TETRA project ReWare en VIS traject Blauwe Cirkel), hierbij wordt de mobiele pilootinstallatie (uit EFRO project) zoveel mogelijk benut. Er is ook een internationale samenwerking met Qatar en er werd ingezet op internationale bekendheid van Vlaamse kennisbedrijven. VLAKWA werkt op Europees vlak nauw samen en is lid van de taskforce in het EIP project rond water. In het kader van de strategische adviesondersteuning verzorgt VLAKWA de coördinatie van het Nutriëntenplatform (een initiatief van minister Schauvlieghe, minister president Peeters en minister Lieten) waar nagegaan wordt wat er mogelijk is om de nutriëntenkringloop in Vlaanderen te sluiten. In 2012 werd een studie uitgevoerd om het socio-economisch belang van water te bepalen.

Door de latere opstart, heeft de competentiepool in 2012 een verlenging aangevraagd tot eind april 2013. Deze is goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

b) COEN

Eind 2010 heeft de Vlaamse Regering beslist om een eenmalige subsidie toe te kennen voor ondersteuning van excellentiecentra binnen een netwerk onder het Joint Programming Initiatief Neurodegeneratieve ziekten. Het IWT heeft in 2011 een overeenkomst opgesteld met VIB en staat in voor de uitvoering van de betalingen aan VIB. Het project loopt. Er zijn geen noemenswaardige wijzigingen in 2012.

c) PHYTOPHTHORA resistentie

Op vraag van minister Lieten heeft het IWT in 2011 een doorlichting uitgevoerd van een aanvraag voor subsidie ter financiering van additionele kosten voor de uitvoering van een lopend veldonderzoek ten behoeve van de ontwikkeling van aardappelvarianten die duurzaam resistent zijn tegen de aardappelziekte Phytophthora infestans, uitgevoerd door een consortium van ILVO, Hogeschool Gent, UGent en VIB. De noodzaak voor extra kosten was het gevolg van de vernieling van de veldproef.

In december 2011 heeft de Vlaamse Regering beslist een subsidie toe te kennen. Het IWT staat in voor opvolging van het subsidiebesluit en uitbetaling van de overeenkomstige subsidie.

Het IWT ontving in augustus 2012 het voorziene tussentijds verslag. Hieruit bleek dat de tot dusver gemaakte kosten in overeenstemming zijn met wat oorspronkelijk was voorzien. In navolging hiervan werd een deel van de subsidie uitbetaald. Het resterende subsidiesaldo zal worden uitbetaald na ontvangst en goedkeuring van het eindverslag, voorzien voor april 2013.

d) NER300

Eind 2010 heeft de Europese commissie een oproep gelanceerd voor demonstratieprojecten ter bevordering van de milieutechnisch veilige afvang en geologische opslag van CO₂, alsook voor demonstratieprojecten ter bevordering van innovatieve technologieën voor hernieuwbare energie. Alle Belgische ingediende projectvoorstellen werden begeleid en ontvankelijk verklaard door een Belgische technische commissie, die werd voorgezeten door het departement LNE van de Vlaamse overheid, en waaraan ook IWT actief heeft deelgenomen. In 2012 werden deze projectvoorstellen verder geëvalueerd door de Europese Commissie. Uiteindelijk is het projectvoorstel "SLim" het enige Belgische voorstel dat voor steun in aanmerking komt. Dit project bevindt zich in de categorie "Renewable energy management and optimisation for small and medium scale Distributed Generators in urban environment". Dit project moet ten laatste eind 2015 operationeel worden, en ontvangt maximaal 8,16 mio €

steun, afhankelijk van de bijkomende groene energieopbrengst ten gevolge van dit project. De contractering van dit project zal in 2013 verder afgehandeld worden door de Belgische technische commissie.

In 2013 zal een tweede, gelijkaardige oproep gepubliceerd worden, waarbij de Belgische technische commissie opnieuw zal instaan voor de begeleiding en het ontvankelijkheidsonderzoek van de Belgische projectvoorstellen.

e) De Lijn

De Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn verkreeg een Europese subsidie voor deelname aan een project voor de versnelde integratie en een grootschaliger gebruik van met hybride brandstofcellen aangedreven bussen in het Europees (openbaar) busvervoer (project High V.LO-City - FP7 FCH-JU-2010-1). De Vlaamse Regering besliste eerder reeds om cofinancieringsmiddelen voor De Lijn te reserveren op de Vlaamse begroting 2012 om – in geval van goedkeuring van het project - deelname aan het project mede te financieren. Het IWT stond in voor analyse van het dossier ter voorbereiding van de beslissingen van de Vlaamse Regering omtrent deze cofinanciering, die in de loop van 2012 werd toegekend. Deze cofinanciering bedraagt € 4,3 mio en dekt het niet-gesubsidieerde deel van het budget van de activiteiten van de De Lijn in dit project.

f) Social Innovation Lab Vlaanderen

Minister Lieten kende een subsidie van 50.000 EUR toe aan iDrops (eind 2011) voor het project 'Social Innovation Lab Vlaanderen'. Het IWT kreeg de opdracht om dit op te volgen.

iDrops organiseerde mini-labs in 5 Vlaamse steden . Hier werden 56 ideeën opgelijst rond het oplossen van problematiek van mensen in armoede door gebruik te maken van informatica en communicatietechnologie. Tijdens een co-creatieweekend in Gent werden 6 projectideeën geselecteerd werden voor verdere uitwerking via een coachingtraject. Op 13 december werd een slotevenement georganiseerd waar de 6 projectvoorstellen als concept voorgesteld werden met het oog op het vinden van sponsors en subsidies om het innovatietraject verder uit te werken. Twee projecten gaan verder op zelfstandige basis, twee andere worden verder uitgewerkt door iDROPS zelf.

g) G1000

Minister Lieten kende een subsidie van 49.000 euro toe aan de Stichting voor Toekomstige Generaties voor het G1000 project. Het IWT kreeg de opdracht om dit op te volgen.

G1000 is een onafhankelijk burgerinitiatief dat zuurstof wil geven aan de democratie. Op 11 november vond de Burgertop plaats in Tour & Taxis. Dit was het resultaat van een proces van 'slow politics' waarbij gewone burgers aangezet werden tot het mee nadenken over politieke vraagstukken. De werkgroep van de G1000 heeft daarvoor een methodologisch kader ontwikkeld. In een eerste fase werd online een agenda opgesteld door burgers. Tijdens de burgertop (met meer dan 700 burgers) werden een 6-tal thema's geselecteerd die in een derde fase door een burgerpanel (30 burgers) verder uitgewerkt werden (samen met experts) tot aanbevelingen aan Vlaamse, Belgische en Europese beleidsmakers. Een eerste internationaal symposium over participatieve democratie is doorgegaan op 13 december in Leuven.

h) Exploratie van innovatieopportunities rond persoonlijke veiligheid

Minister Lieten kende een subsidie van 49.200 euro toe aan XIOS hogeschool Limburg voor het project 'exploratie van innovatieopportunities rond persoonlijke veiligheid'. Het IWT kreeg de opdracht om dit op te volgen.

Doelstelling van het project is om de mogelijkheden voor onderzoek en ontwikkeling in het domein van persoonlijke veiligheid in kaart te brengen en een aantal concrete projecten voor te stellen die vanuit de hogeschool kunnen uitgevoerd worden. Hierbij wordt de mogelijkheid tot samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven nagegaan en worden de aspecten van de privacywetgeving met betrekking tot technologische toepassingen onderzocht. Het is de bedoeling dat de verworven kennis bruikbaar is voor het onderwijsaanbod van de hogeschool. Het eindverslag wordt verwacht in het najaar van 2013.

Organisatie en werking

1. Inleiding

Het IWT is een organisatie met meer dan 120 mensen, een jaarlijks budget van ongeveer 300 miljoen euro en een complex en groeiend takenpakket. Dat vereist een degelijke organisatie. In dit hoofdstuk worden de verschillende aspecten hiervan behandeld in vier hoofdstukken: externe communicatie, financiële aspecten, personeel- en organisatieontwikkeling.

2. Externe communicatie

De externe communicatie werkt aan de ruime bekendheid van het IWT en van zijn subsidie- en dienstenaanbod.

Als organisatie communiceert het IWT met veel verschillende doelgroepen, waaronder: O&O-actieve bedrijven, innovatie-intensieve bedrijven in het algemeen, traditionele kmo's met innovatiebehoeften, onderzoeksinstellingen, bursalen en ex-bursalen, de externe arbeidsmarkt, innovatie-actoren en -intermediaren, het gehele maatschappelijke draagvlak voor het innovatiebeleid en voor de instelling in het bijzonder, de politieke en de sociaal-economische organisaties (stakeholders), de administraties, IWT-homologen in binnen- en buitenland, potentiële partners in internationale samenwerkingsverbanden.

Het is niet alleen noodzakelijk om binnen de bestaande doelgroepen, de nieuwe (potentiële) klanten te informeren over het IWT-aanbod, maar ook de bestaande klanten en de stakeholders moeten op continue basis op de hoogte gehouden worden van de snelle evolutie in de IWT-producten en -diensten.

De belangrijkste acties in 2012 worden hieronder toegelicht.

2.1 Publicatie van De Innovatiekrant

De Innovatiekrant heeft in 2012 geen wijziging ondergaan. Het concept zoals voorgesteld in 2010 is behouden gebleven.

De krant wordt verspreid in een oplage van ca. 6000 exemplaren. Abonnees die er expliciet om vragen krijgen de krant digitaal. Er wordt ook verwezen naar de website, waar men alle Innovatiekranten kan raadplegen en downloaden.

2.2 Mediaplanning / Persbeleid

DVO

Naar aanleiding van de viering 20 jaar IWT, eind 2011, was een advertentiereeks opgestart in 'De Vlaamse Ondernemer' (een tweewekelijkse informatiekrant voor bedrijfsleiders, ondernemers en medewerkers). Deze reeks werd in 2012 nog gedurende vijf maanden verdergezet.

Kanaal Z

Vanaf 20 april 2012 bracht Kanaal Z gedurende 30 weken, telkens op vrijdag, de gloednieuwe reeks Z-Innovatie op antenne. Deze informatieve reeks kwam tot stand door samenwerking van Kanaal Z met het IWT. De nadruk in deze nieuwe reeks ligt op samenwerking, kennisoverdracht en technologietransfer, en hoe dit alles leidt tot concrete resultaten. Vlaamse bedrijven, en kmo's in het bijzonder, konden vanaf dan op Kanaal Z terecht voor hun wekelijkse dosis inspiratie om te innoveren.

De verschillende thema's die aan bod kwamen: open innovatie met de nadruk op cross-disciplinaire samenwerking en de ondersteuning vanuit de overheid die hierbij kan geboden worden.

Doelstelling was om de inspanningen en de resultaten van het innovatiebeleid in Vlaanderen bij het kijkerspubliek van Kanaal Z op een bevattelijke en mooie manier duidelijk in beeld te brengen. Per aflevering konden verschillende partijen aan het woord komen: het bedrijf of de ondernemer, een onderzoeker en een consultant. Zo werden de thema's vanuit verschillende standpunten belicht.

'Z-Innovatie' zette het IWT in de kijker op Kanaal Z!

2.3 Uitbreiding IWT-Awards

Eind 2012 werd ook reeds gestart met de voorbereidingen van de derde editie IWT Innovatie Awards die in het voorjaar van 2013 moesten plaatshebben.

2.4 Deelname aan beurzen

Het IWT nam in 2012 met een stand deel aan een vijftal beurzen en events georganiseerd door derden.

3. Financieel verslag

3.1 De begrotingscyclus

Het IWT krijgt zowel middelen van de Vlaamse overheid voor het geven van subsidies als middelen voor zijn eigen werking. Die laatste komen ook hoofdzakelijk van de Vlaamse overheid en in mindere mate uit diverse bronnen, waaronder zelf uitgevoerde Europese projecten. Aan de uitgavenkant worden die middelen ingezet voor de eigen werking en voor de betaling van de toegekende subsidies. Een detaillering van deze inkomsten en uitgaven is opgenomen.

Anderzijds krijgt het IWT van de Vlaamse overheid jaarlijks de mogelijkheid om kredieten vast te leggen voor steun aan projecten die dat jaar en de volgende jaren worden uitgevoerd. Een overzicht van de uitgevoerde vastleggingen voor de verschillende subsidie-lijnen en hun evolutie over de tijd is eveneens opgenomen.

3.2 De uitvoering van de begroting (in euro)

Tabel 40: De uitvoering van de begroting (in euro)

	2011	2012
Subsidie-inkomsten van de Vlaamse overheid voor:		
Werking (incl. de aanvullende dotatie i.g.v. de herverdeling indexprovisie in 2012)	11.474.000	12.414.000
VCP – werking	338.000	373.000
O &O – bedrijfs- en innovatieprojecten en Innovatiemandaten	175.314.000	140.401.000
Innovatieve acties Vlaamse Regering	51.435.000	17.357.000
E-mediaprojecten	9.971.000	4.996.000
Studie en expertise opdrachten ten behoeve van het VIN	604.000	559.000
Doctoraatsbeurzen voor Strategisch BasisOnderzoek en Baekelandmandaten	33.160.000	35.256.000
Strategisch BasisOnderzoek (SBO)	58.672.000	38.200.000
Technologietransfer (TETRA)	9.281.000	8.093.000
Landbouwkundig onderzoek (LO)	11.571.000	8.821.000
Toegepast BioMedisch Onderzoek (TBM)	7.576.000	4.882.000
Hermes	5.966.635	3.923.214
Subsidie-inkomsten via terugstortingen	2.906.360	453.527
Eigen ontvangsten voor werking	192.473	125.493
Ontvangsten uit Europese programma's	748.547	1.425.945
Overdracht saldi vorige dienstjaren	52.858.732	32.794.513
TOTAAL ONTVANGSTEN	326.351.285	310.074.692
Uitgaven		
Werking	13.391.696	14.488.602
Uitgaven voor steun aan bedrijfsprojecten, innovatie samenwerkingsverbanden en Innovatiemandaten	147.309.774	123.782.746
Uitgaven voor acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering	23.946.216	35.499.057
E-mediaprojecten	6.979.086	7.309.095
Studie- en expertiseopdrachten ten behoeve van het VIN	585.634	603.931
Uitgaven voor technologie transfer (TETRA)	8.091.562	8.176.511
Strategisch BasisOnderzoek (SBO)	39.586.938	42.852.252
Doctoraatsbeurzen voor Strategisch BasisOnderzoek en Baekelandmandaten (excl. werkingskosten)	32.190.197	34.491.139
Wetenschappelijk en Technologisch onderzoek met landbouwkundig doel (LO)	10.117.487	9.340.639
Uitgaven voor Toegepast BioMedisch Onderzoek (TBM)	5.391.547	4.694.713
Hermes – fonds	5.966.635	3.923.214
Smart@Fire	0	295.241
Overige	0	25
Over te dragen saldo	32.794.513	24.617.527
TOTAAL UITGAVEN	326.351.285	310.074.692

3.3 Evolutie van de ontvangsten

In 2012 bedroegen de inkomsten van het IWT 310.074.692 euro (tegenover 326.351.285 euro in 2011). Het IWT verwerft zijn middelen overwegend uit subsidies voorzien op de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Zoals vorige jaren werd hiervan 308.523.254 euro of 99,5% op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze via terugbetalingen, kredietaflossingen, intresten achtergestelde leningen,... gefinancierd vanuit de Vlaamse overheid waarvan 295.586.065 euro bestemd voor betalingen aan onderzoeksprojecten en innoverende acties (312.898.246 euro in 2011). Het saldo of 14.488.627 euro (13.453.039 euro in 2011) was bestemd voor de operationele taken en opdrachten van het agentschap.

Het IWT genereerde in 2012 voor 453.527 euro aan middelen komende uit kredietaflossingen en intresten achtergestelde leningen en terugbetalingen van teveel ontvangen steun. Dit bedrag dient nog verhoogd met de beheersvergoedingen uit de prestaties voor derden en de occasionele ontvangsten (in totaal 125.493 euro).

Naast de werkingskredieten en de budgetten onder IWT-beheer waren er nog de ontvangsten uit de Europese gesteunde programma's ter ondersteuning van de deelname aan internationale programma's waaronder de ERA-en INNO Net projecten, de ontvangsten ter ondersteuning van de innovatie en valorisatie activiteiten in het kader van het EEN-netwerk, voor een totaal van 1.425.945 euro.

3.4 Evolutie van de uitgaven

De totale uitgaven van het IWT in 2012 bedroegen 285.457.165 euro. Het overgrote deel van de betalingen (95,0%) gaat naar de subsidies van onderzoeksprojecten. De eigen beheerskost bedroeg 14.488.602 euro of 5,0% van de totale uitgaven. Het gedeelte personeelskosten hierin bedraagt 4,4% terwijl de werking- en investeringsuitgaven 0,6% vertegenwoordigen in het totaal van de uitgaven.

Op basis van deze inkomsten- en uitgavenstroom werd de IWT-uitvoeringsrekening 2012 afgesloten met een overschot van 24.617.527 euro. Dit positieve begrotingsresultaat is in hoofdzaak toe te schrijven aan:

- het saldo van 17,3 mln euro op de begrotingslijn 'projecten bedrijven en samenwerkingsverbanden', vnl. wegens latere betalingen door vertragingen in projecten en verslaggeving en wegens minder dan verwachte nieuwe aanvragen in het 1^e semester van 2012;
- het saldo van 9,3 mln euro op de begrotingslijn 'innovatie acties op initiatief van de Vlaamse Regering' waarvan de betaling wegens het tijdsverloop tussen goedkeuring en uitvoering van sommige van deze acties, naar een latere datum moest worden opgeschoven;
- deels gecompenseerd door een toegestaan tekort van 4,6 mln euro op de begrotingslijn 'strategisch basisonderzoek' wegens versnelde betalingen.

Uitgaven voor subsidies

Tabel 41: Uitgaven voor verschillende acties en programma's

Programma's en steunmaatregelen	2011			2012		
	Inkomsten	Uitgaven	Saldo	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
Bedrijfsprojecten en innovatie samenwerkingsverbanden	178.048.829	177.703.254	345.575	141.100.756	123.782.746	17.318.010
Innovatieve acties Vlaamse Regering	51.390.689	23.882.581	27.508.108	44.896.596	35.565.070	9.331.526
E-mediaprojecten	9.971.000	6.979.085	2.991.915	7.987.915	7.309.095	678.820
Uitgaven voor Technologie Transfer (TETRA)	9.283.100	9.278.909	4.192	8.107.058	8.176.511	-69.453
Strategisch Basisonderzoek (SBO)	58.797.136	58.774.867	22.269	38.263.196	42.852.252	-4.589.056
Landbouwkundig onderzoek (LO)	11.571.000	11.557.294	13.706	8.834.706	9.340.639	-505.934
Toegepast BioMedisch onderzoek (TBM)	7.651.376	6.529.678	1.121.698	6.003.698	4.694.713	1.308.985
Doctoraatsbeurzen voor Strategisch Basisonderzoek en Baekelandmandaten	32.587.752	32.350.051	237.701	35.552.766	34.491.139	1.061.626
Studie- en expertiseopdrachten t.b.v. het VIN	604.000	476.985	127.015	686.015	603.931	82.084
Hermes-fonds	5.966.635	5.966.635	0	3.923.214	3.923.214	0
Totaal	365.871.517	333.499.338	32.372.179	295.355.920	270.739.310	24.616.608

- voor steun aan bedrijfsprojecten en innovatie samenwerkingsverbanden (O&O-projecten)

De betalingen op deze kredietlijn zijn voornamelijk het gevolg van steunbeslissingen genomen tijdens de vorige jaren. De uitgaven in 2011 werden beïnvloed door het tekort van 30.393.480 euro eind 2010. Na uitzuivering van deze betalingen in 2011, liggen de betalingen in 2012 23,5 mln euro lager dan in 2011.

- voor acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering

Een belangrijk gedeelte van de betalingen hadden betrekking op initiatieven die in de periode eind 2009-2010-2011 waren opgestart. Dit had een zichtbaar effect in 2012 waarin het uitgavenniveau ten opzichte van 2011 beduidend (11,7 mln euro) hoger lag, maar wel nog aanzienlijk lager dan de verwachte betaling, hoofdzakelijk als gevolg van de tragere uitvoering van sommige projecten.

- voor uitgaven voor Technologie Transfer, Strategisch Basisonderzoek en Landbouwkundig Onderzoek

De begrotingstekorten voor deze programma's werden goedgekeurd door de voogdijminister en de minister van financiën en begroting, middels een begrotingsoverschrijding van 6 mln euro op het begrotingsartikel 'Academisch Beleid'. Deze overschrijding werd integraal gecompenseerd door een overschot op het begrotingsartikel 'Valorisatie en industrieel beleid'.

Personeelsuitgaven

De personeelsuitgaven bedroegen in 2012 in totaal 12.604.874 euro. Een deel van deze uitgaven (558.462 euro) betreft vakantiegeld o.w.v. het rekendecreet. Abstractie gemaakt van deze stijging door het rekendecreet, stegen de personeelskosten met 3,7% t.o.v. 2011.

Deze stijging is overwegend toe te schrijven aan:

- de weddeverhogingen na het overschrijden van de spilindex in juni 2011 en maart 2012;
- de gespreide indiensttreding van vier wetenschappelijke adviseurs, waarvan één met een tijdelijk contract, tijdens het 2e semester van 2012;

- de verhoogde bijdrage voor het fonds voor overlevingspensioenen door statutarisering van vier medewerkers alsook door de verhoging van het bijdragepercentage van 31,5% naar 34,5% als aandeel in de financiering van de pensioenen;
- de meerkost ingevolge de endogene groei (loondrift).

Dit werd deels gecompenseerd door de mindere uitgaven ingevolge:

- de gespreide uitdiensttreding van vier wetenschappelijke adviseurs en één administratieve medewerker;

Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven (excl. personeel) zijn tegenover 2011 met 157 duizend euro gestegen, vnl. door gestegen studie- en expertiseopdrachten (+152 duizend euro), gestegen publicaties en publiciteit, vooral voor spots Kanaal Z (+114 duizend euro) en gestegen wervingskosten (+39 duizend euro), gecompenseerd door een aantal rationalisaties en efficiëntiewinsten (o.a. voor beurs- en tentoonstellingskosten, documentatie, verplaatsingskosten,...).

Investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven zijn in vergelijking met 2011 met 45 duizend euro gedaald door rationalisatie van de investeringen.

3.5 Vastleggingen

De uitgaven zijn gekoppeld aan de budgettaire vastgelegde steun (met doorgaans uitbetaling over meerdere jaren) als volgt verdeeld over de verschillende programma's en steunmaatregelen:

Tabel 42: Vastleggingen 2009-2012

VASTLEGGINGEN in mln euro	2009	2010	2011	2012
Steun aan O&O-bedrijfsprojecten (incl. KMO en achtergestelde leningen)	117,280	104,857	116,213	129,505
VIS en (t.e.m.2009) universitaire interfacediensten	19,059	18,491	19,916	15,487
Vlaams Innovatie Netwerk (VIN)	0,546	16,500	0,654	0,663
TETRA-fonds	8,899	7,941	8,298	8,451
Doctorale Specialisatiebeurzen (+ Baekeland)	28,790	30,468	32,587	32,465
Innovatie mandaten (vroegere Onderzoeksmandaten)	1,896	2,950	2,178	2,034
Strategisch Basisonderzoek (SBO)	38,604	34,840	36,674	39,174
Landbouwkundig onderzoek	9,594	8,640	10,122	10,122
Toegepast BioMedisch Onderzoek	6,000	5,415	5,415	6,700
Subtotaal	230,668	230,102	232,057	244,961
Initiatieven Vlaamse Regering, incl. Innovatieve mediaprojecten	49,693	9,635	59,022	49,439
Subtotaal	280,361	239,737	291,079	294,400
Werkingsmiddelen IWT	15,068	13,464	13,392	14,485
Totaal	295,429	253,201	304,471	308,885

Door een optimale benutting van de voorziene begrotingsmiddelen werd in 2012 ruim 4,4 miljoen meer projectsteun toegekend dan in 2011, vooral aan KMO- en O&O-bedrijfsprojecten.

4. Personeel

4.1 Personeel seffectief en -inzet

4.1.1 Personeel seffectief (per 31.12.2012)

Tabel 43: Verdeling per niveau

	2011	2012
Niveau A	81	80
Directie	5	5
Adviseur	66	65
Directeur	2	2
A1	8	8
Niveau B	15	14
Niveau C	24	25
Niveau D (inclusief onderhoud)	10	9
Totaal	130	128

*Vier hierbij niet opgenomen adviseurs waren nog verbonden met het IWT (terugkeerrechten), maar hadden geen IWT-prestaties in 2012

4.1.2 Evolutie van het beschikbaar effectief in VTE (stand op 31.12.2012)

Tabel 44: Beschikbaar effectief in VTE

	2011	2012
Niveau A	80,13	76,53
Directie	5	5
Adviseur	65,57	61,96
Directeur	1,86	1,86
A1	7,71	7,71
Niveau B	13,57	13,99
Niveau C	20,1	17,34
Niveau D	8,59	9,53
Totaal	122,40	117,39

4.1.3 In- en uitstroom van personeel in 2012

Tabel 45: In & Uit dienst

2011	Contractueel		Statutair		Totaal	
	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds
IN dienst	3	1	0	0	3	1
UIT dienst	0	1	3	0	3	1

Er gingen in 2012 ook 4 mensen over van contractueel verband naar statutaire benoeming.

4.1.4 Indeling van het personeel volgens arbeidsregime

Tabel 46: Personeelseffectief in vol- en deeltijds werkregime (per 31.12.2012)

	Deeltijds	Voltijds	Totaal
Niveau A	11	69	80
Niveau B	4	10	14
Niveau C	17	8	25
Niveau D	5	4	9
Totaal	37	91	128

4.1.5 Tewerkstelling naar juridische grondslag

Tabel 47: Personeelsleden volgens statuut (situatie per 31.12)

Niveau	Contractueel*	Statutair	Totaal
A	24	56	80
B		14	14
C	4	21	25
D	4	5	9
Totaal	32	96	128

4.2 Personeelsbeleid

4.2.1 Het personeelplan en zijn invulling

De Vlaamse Regering hanteert als referentiepunt voor het stabiliseren van het personeelseffectief de VTE tewerkstelling op 17 juli 2009. Dit aantal bedroeg in het IWT 122,31 VTE (incl. onderhoudspersoneel). In 2012 bedroeg dit nog 117,39 VTE.

Tabel 48: Personeelsbeleid: VTE opgedeeld in contractueel en statutair (per 31.12.2012)

Bruto VTE

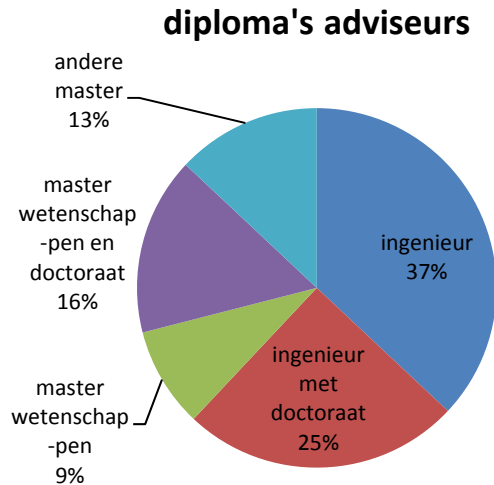
	Contractueel *	Statutair	Totaal
Niveau A	22,98	54,55	77,53
Niveau B - Deskundige	--	13,99	13,99
Niveau C - Medewerker	3,85	13,49	17,34
Niveau D - Assistent	--	4,79	4,79
Niveau D - Onderhoud	3,74	--	3,74
Totaal	33,57	83,82	117,39

4.2.3 Vorming en ontwikkeling

Competenties van de IWT-adviseurs

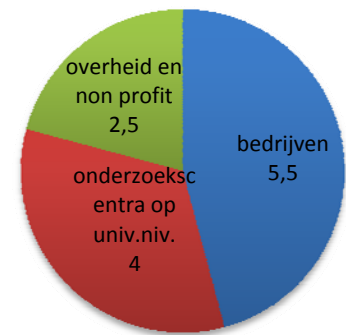
De uitstroom/instroom aan IWT-adviseurs liet de verdeling van vorig jaar quasi ongewijzigd.

Figuur 49: IWT-adviseurs per diploma

Figuur 50: IWT-adviseurs volgens voorafgaande ervaring

IWT-adviseurs: voorafgaande ervaring

Algemeen overzicht van de vormings- en ontwikkelingsinspanning

De vormings- en ontwikkelingsinspanning over 2012 wordt hier geduid aan de hand van begrotingsuitgaven en het formeel geregistreerde aantal opleidingen en vorming. De cijfers hierna omvatten aldus maar een deel van deze inspanningen: uit de aard van hun functie hebben de IWT-adviseurs vanzelfsprekend hun bronnen om kennis en vaardigheden te verwerven en up-to-date te houden zonder dat hiertegenover budgettaire uitgaven staan.

Daarnaast bestaan voor adviseurs ook interne kennisplatformen, waar aan uitwisseling en deling van kennis wordt gedaan vanuit vakdomeinen. Ook die inspanning zit niet in deze cijfers, noch in de analyse hierna.

Tabel 51: Vorming: uren, kosten en bereik

2011	aantal betrokken werknemers	aantal gevolgde opleidingsuren	kosten voor het IWT (euro)
Contractuelen	28	817	14.837
mannen	13	306	6.632
vrouwen	15	511	8.205
Statutairen	29	787	16.688
mannen	16	417	9.587
vrouwen	13	370	7.101
Totaal	57	1.604	31.525

Het aantal uren vorming en opleiding (1.604 uren) komt neer op zo'n 211 dagequivalenten.

In de cijfers zit ook het vormingsverlof in 2012, nog maximum 120 uur per jaar, voor individuele trajecten.

Gemiddeld volgden de deelnemers 28u vorming met een gemiddelde kost van 553€ voor deze bijna vier dagen. Het aantal gevolgde dagen of uren vorming en de kostprijs zijn ongeveer dezelfde als die van 2011. Dit cijfer is relatief gezien het verschil in kostprijs van opleidingen, dat uit gratis tot heel dure (informatica) bestaat.

4. 2. 4 Arbeidsrelaties

Evaluatiegebeuren en functioneringsgesprekken

De jaarlijkse evaluatie werd normaal afgewerkt. Er werden geen onvoldoendes of loopbaanvertragingen toegekend. Er werd beslist om - zoals in-2010 en 2011 - geen functioneringstoelagen toe te kennen. Dit terug wegens het besparingsobjectief.

Syndicale relaties

Het syndicaal EntiteitsOverlegComité (EOC) vergaderde vier keer. Deze vergaderingen behandelden onder meer:

- opvolging van de plannings- en evaluatiecyclus;
- opvolging van de werkzaamheden rond preventie en welzijn; en de samenvoeging in een interne commissie Welzijn (WECOM);
- de opvolging van de personeelsbezetting met het oog op aanwervingen ter vervanging of ter aanvulling van de noodzakelijke personeelsformatie;
- diverse reglementen en procedures rond selectieprocedures en bevorderingen;
- het IWT als extern verzelfstandigd agentschap;
- het vormingsbeleid;
- opvolging van de ziekteafwezigheid en de werkdruk;
- het nieuw arbeidsreglement;
- de betrokkenheid en tevredenheid van het personeel.

4. 2. 5 Werkomgeving

Veiligheid en preventiebeleid

Als voornaamste acties kunnen worden vermeld:

- verbetering inpassing van de evacuatieplanning aan de regeling in de nieuwe locatie en de jaarlijkse evacuatieoefening;
- de actualisering van de interventie – evacuatie - en de EHBO-ploeg;
- de samenwerking met de externe preventiedienst, de externe preventieadviseur, psychosociale aspecten en de rondgang van de arbeidsgeneesheer;
- bijsturing van de risico-analyse en van het meerjarenplan inzake preventie;
- opvolging van het onderhoud in het algemeen en de hygiëne van de sanitaire installaties in het bijzonder.

Welzijns-, emancipatie-, en diversiteitsbeleid

WECOM, letterwoord voor de welzijns- en emancipatiecommissie bij het IWT, vergaderde in 2011 vier maal, met als belangrijkste agendapunten:

- promoten/aantrekken van vrouwelijke deskundigen in expertenjury: analyse resultaten, verderzetting traject;
- opvolging en rapportering VOICE;
- verhuis van het IWT: evaluatie;
- vertrouwensrelaties;
- vrouwelijk ondernemerschap;
- procedures en verplichtingen i.v.m. pesten en ongewenst gedrag;
- ziekteverzuim: cijfers en oorzaken;
- kinderopvang;
- combinatie gezin/werk;
- diversiteit: Nederlandstalige allochtonen in Brussel bereiken voor vacatures;
- personeelstevredenheid: bespreking resultaten en verbeteringsvoorstellen

4. 2. 6 Sociaal beleid

Vriendenkring

Het voorbije jaar kwam het bestuur van de Vriendenkring +/- tweemaandelijks samen om de activiteiten voor te bereiden. Dit omvatte zoals elk jaar een aantal korte ontbijt- of middag-activiteiten, het jaarlijkse Sinterklaasfeest en de IWT-daguitstap. De daguitstap vond plaats in Diest. In groepsverband werd aan een geocatching deelgenomen, met onder de middag barbecue in het Begijnhof. Sinds 2011 organiseert de Vriendenkring, ter bevordering van het informele samenzijn ook driemaandelijks een gezellige thematische drink.

Sociale dienst

Het IWT is zoals vorige jaren lid van de vzw Sociale Dienst van de Vlaamse overheid. Naast juridisch advies betekent dit voor het personeel ook toegang tot culturele activiteiten en evenementen tegen verlaagde kostprijs en tot financiële ondersteuning, wanneer nuttig en nodig.

Maatschappelijke initiatieven

In 2012 nam het IWT ook deel aan de Zuidag. Eén leerling kwam voor één dag op het IWT werken, waarvoor dan ook veertig euro geschonken werd aan behoeftige collega-leerlingen uit het Zuiden.

4. 3 Naamlijst van de medewerkers in 2012

Deze lijst vermeldt de naam van de personen, ongeacht of hun tewerkstelling voltijds, deeltijds of onderbroken was.

Directiecomité

LORIES VEERLE
DE ROECK TANIA
SILEGHEM MAARTEN

VAN DE LOOCK LEO
VANDERMEULEN MICHEL

IWT-adviseurs

ALLEWIJN KRISTEL
ARENDS INGE
BAETEMAN MONIQUE
BIEBAUT GARY
BIESMANS LIESBETH
BORGERS JOZEF (pensionering op 31/05/2012)
BRUYNSEELS MARIA
CALLENS MIA
CARCHON DONALD
CARCHON GEERT
CAUWENBERG VEERLE
CELEN JOZEF
CLAESSENS MARIANNE
DE BONDT HENDRIK
DE BRABANDERE ANNE
DE BUYSER LUC
DE CLERCQ ELSIE
DE DONCKER GODELIEVE
DE MAEYER ANNELIES
DE NEVE ASTRID (in dienst op 01/12/2012)
DE RIDDER LUC
DE VOS JOHAN
DE VUSSER FREDERIK

HAUSTERMANS LUC
HEIREMANS TOM
KANOBANA KIREZI (in dienst 01/12/2012)
LAROSSE JAN
LEGERMANN BARBARA
LUCAS CARINE
MASYN YVON
MENTEN PATRICIA
MICHIELS ISABEL
MICHIELS JOHAN
OLEO MICHELE
OTTE DIRK
PARENT MAGALI
PELGRIMS ELLEN
RENDERS ANNIE
SCHREURS PAUL
SLEECKX ERIC
SOORS FERDI
STASSIJNS FRANCOIS
STEEMAN HERMAN
STEVENS RUDIGER
STRUIJK CORNELIA
SWERTS KATRIEN

DE WILDE WILLY (pensionering op 1/02/2012)
DE WITTE HILDE (uit dienst op 31/12/2012)
DEBLAUWE NICO
DELEENER ALAIN
DEPREZ FRANCIS
DESMET VEERLE
DEZITTERE DRIES
DIERCKX YVES
FAIGNET STEPHANE
FIERS JEROEN
GHIJSELEN JOZEF
GOOSSENS KAREL
GORIS KATHLEEN

THEVISSSEN PETER
THIELEMANS ALAIN
THORREZ GEERT
TOURWE ELS
VAN BAUWEL HERMAN
VAN BREMPT WIM
VAN ISACKER FILIP
VAN OVERMEIRE SARA (in dienst 01/10/2012)
VAN RANSBEECK BART
VAN SNICK ANNE (in dienst 01/10/2012)
VAN STEENKISTE DANIEL
VAN WASSENHOVE FREDY
VEELAERT DIRK
VEYS CHRISTOPHE

Ander personeel van niveau A

COLLIER JOCHEN
FOSTIER KRISTOF
GHYS FERDINAND
LOOSVELT MICHELINE
MAES JAN
PIOT WIM
POLLET HANS
POLLEUNIS LUDO

Directeurs van Niveau A

MAECKELBERGHE DIRK
VANDE VYVERE DANNY

Administratief-technisch personeel

BAEYENS LIESBET
BAUWENS PATRICK
BUGGENHOUDT KAREN
DE MAESSCHALCK RIA
DE MARREZ PHILIP
DE SMEDT KURT
DE VOS CHRISTINE
DE VOS JOERI
DERUYTTERE ASTRID
DRIEGHE KARLIEN
FRANCO HERLINDE
GHEVONDYAN LUSINE
GIES LUC
GOOVAERTS GERLINDE
GRIETEN BART
JANSSENS JAN
JORIS ANN
LAUWERYS ANNELIES
LIETAERT RIK
MELS JOHAN
MERCKX GERDA
MIGO MOHAMED
MORET ERWIN

PODEVYN GERTHY
RAES MARLEEN
ROSVELDS MARCEL
SCHELFHOUT ELS
SCHOOF NANCY
SERNEELS INGRID
SPRANGERS CARMEN
SWERTS ANN
TORSIN JAN
VAN DE GAER DIRK
VAN DE VELDE CONNY
VAN DEN BOSSCHE LUTGARDE
VAN DEN BREMT SANDRA
VAN NIJLEN GRIETJE
VANDE BERGH MONIQUE
VANDERSTRAETEN SUZY
VEKEMANS ANITA
VERMEIR ANNEMIE
VERVOORT CARMEN
VOETS ANN
WATTEZ KATTY
WIJNS FABIENNE

Onderhoudspersoneel

AMMARTI FATIMA
DE RIDDER JACQUELINE
DONGLEUR DOMINIQUE
VANDEBORNE FABIENNE

Personeel zonder prestaties in 2012

KREKELS BRUNO* (conventionele schorsing arbeidsovereenkomst)
VAN DEN BOSCH ANNE* (voltijds onbetaald verlof)
DE CAESEMAEKER BART* (detachering 50% vanaf 1 oktober 2009)
COSAERT DONAAT* (voltijds verlof voor opdracht)

5. Organi sati e-ontwi kkel i ng

5.1 Ondernemi ngspl an 2012

De voorbereiding van het ondernemingsplan 2012 gebeurde door interne werkgroepen, elk samengesteld uit een tiental IWT-medewerkers. Nieuwe acties werden geïdentificeerd voor de vier strategische doelstellingen van de beheersovereenkomst: per strategische doelstelling werd er een werkgroep samengebracht. Er werd nagegaan welke operationele doelstellingen verdere invulling vereisten, welke specifieke beleidsaccenten de beleidsbrief van voogdijminister Lieten voor 2012 voor IWT vermeldde en welke acties die in 2011 waren opgestart een vervolg in 2012 vereisten. Verder werden ook de resultaten van onze klantentevredenheidsmeting gebruikt als inspiratiebron voor verbeterprojecten.

Op deze wijze werden 26 specifieke acties geïdentificeerd voor 2012 waarvan 14 beleidsgerichte acties en 12 (grote en kleine) verbeteracties voor de verdere ontwikkeling van het IWT als organisatie.

Deze projecten hebben onder andere geleid tot een vernieuwde aanpak van de bedrijfssteun gebaseerd op een verdere vereenvoudiging van de procedures en een meer doelgroepgerichte benadering, een nieuwe ecopunten meetlat, een SBO-impactmeting, een nieuw kostenmodel, het TGO-programma, een evaluatie van de fysieke werkomgeving, het uitwerken en definiëren van onze waarden en het uitbouwen van een nieuw Intranet.

6. Moni tori ng&Anal yse

M&A is de studiedienst van het IWT ter ondersteuning van de werking van het IWT, het Vlaams Innovatie Netwerk en van het ruimere beleid. M&A heeft een sleutelrol in innovatieondersteuning met:

- het ontwikkelen van hulpmiddelen voor de verzameling van gegevens over de innovatie-inspanningen en -resultaten van projecten van bedrijven en intermediaire organisaties die IWT steun ontvangen;
- verzamelen en analyseren van deze gegevens
- formuleren van aanbevelingen met betrekking tot de opvolging en implementatie van de betrokken steunprogramma's;
- uitwerken van verbetertrajecten voor lopende steunprogramma's.

Vaak worden hierbij externe consultants en experts betrokken.

M&A volgt tevens de internationale tendensen aangaande innovatiebeleid op. Een aanzienlijk deel van de capaciteit wordt besteed aan het voorbereiden van antwoorden op parlementaire vragen en het verzamelen van de data voor en het berekenen van de indicatoren voor de beheersovereenkomst van IWT.

7. Deel name aan i nternati onale netwerken - TAFTIE

TAFTIE is de organisatie die de zusterorganisaties van het IWT in Europa overkoepelt. Het biedt een platform voor het uitwisselen van ervaringen en best practices, voor het formuleren en onderbouwen van standpunten en voor het organiseren van gezamenlijke activiteiten zoals de TAFTIE Academy die gespecialiseerde opleidingen opzet. De semesteriële meetings van de 'Board', bieden een forum voor discussie tussen de leidinggevendenden van de organisaties over Europa. De 'Executive Working Group' vergadert 3x per jaar en coördineert de activiteiten. De inhoudelijke aspecten worden behandeld in de 'Task Forces'.

Het wisselend voorzitterschap werd in 2012 waargenomen door PERA en de Strategy

Board uit het Verenigd Koninkrijk. De belangrijkste actiepunten betreffen de adviezen m.b.t. Horizon 2020, de uitbreiding van het lidmaatschap van TAFTIE en de TAFTIE-Academy die opleidingen organiseert voor de leden.

Meer weten?

Wenst u meer informatie over het IWT?
Of bent u geïnteresseerd in onze instrumenten en diensten?

Contacteer ons dan op:

Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35 bus 16
B-1030 Brussel

Tel +32 (0)2 432 42 00
Fax +32 (0)2 432 43 99
info@iwt.be

Of bezoek onze site op:

www.iwt.be